The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Editors: Mr Roberts Epneris, Mr. Janis Grinblats. Telephones EM 8-0792, EM 3-3239.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

SATURDAY, APRIL 22, 1961.

LATVIJA
AMERIKĀ

32./1066. n-rs. SESTDIEN, 1961. G. 22. APRILĪ 11. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latvijas aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: Roberts Epneris, Jānis Grinblats. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 83239, kantorim — EM 8-0792.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60, tekstā $ 3.20—$ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Dr. IUR. T. SANDERS

VAI NEVARĒTU TĀ?

IRO laikā pārrunās bēgļu nometnēs Vācijā radija naglas pazolēm un papēžiem, ko izdalīja caur Latvijas Sarkano Krustu. Lielāko tiesu naglas bija domātas kalnu kāpēju zābakiem. Ar izdalīšanu neskopojās, jo mantas netrūka, un gribētāji to varēja saņemt pat vairākas reizes. Tomēr tādu nebija, jo neviens nezināja, ko ar naglām iesākt. Tās bija grūti iemainīt pret produktiem. Galu galā viss beidzās ar to, ka, sākoties izceļošanai, naglas atstāja nometņu telpās. Vēlāk tās redzēja atkritumu mucās un šur tur izsvaidītas. Zobgaļi runāja, ka naglām esot simboliska nozīme, jo latvieši taču esot kalnā kāpēju nevis ielejā nīcēju tauta.

Kādēļ naglas izdalīja caur Latvijas Sarkano Krustu, neviens lāgā nezināja. Oficiālu paskaidrojumu no mūsu bēgļu organizācijām neviens jautātājs nesaņēma. Cik izdevies noskaidrot, slaveno naglu vēsture sekojoša:

No Latvijas valūtas resp. zelta fonda, kādu neatkarības gados noguldīja ASV un kam pēc 1940. g. jūnija ASV valdība uzlika izmaksas aizliegumu, izdevās atbrīvot 200.000 dolaru. Tas notika sūtņa Bīlmaņa (Vašingtonā) un Feldmaņa (toreiz Šveicē) laikā, abiem sadarbojoties. Nauda no mūsu konta izmaksāta Starptautiskajam Sarkanam Krustam, kura sēdeklis ir Šveicē.

Attaisnojums šādai izmaksai bija tas, ka 1945. g. maijā Starpt. Sark. Krusts ievedis Vācijā pārtikas saiņus par 100.000 dolariem, un izdalījis bēgļiem latviešiem. Negribu apgalvot, ka par šādu summu Starpt. Sarkanais Krusts nebūtu saiņus izdalījis, bet noteikti varu sacīt, ka latvieši to saņēma ļoti maz. Ja varam morāliski attaisnot Starpt. Sark. Krusta prasību, atmaksāt par labdarību bēgļiem, tad tomēr nebūtu taisnīgi, ka no mūsu fonda ņem naudu, samaksai arī par igauņiem un lietuviešiem izsniegto.

Ja nu katra saiņa vērtību lēšam uz 5 dolariem, tad labi, ja Starpt. Sark Krusts mūsu labā izdevis 25.000 dolaru. Kur palikuši pārējā nauda, un kādēļ no mūsu fonda maksāts citiem? Iespējams, ka saiņus uz baltiešu rēķina saņēmuši arī krievi, ukraiņi un poļi, jo šaubos vai izdalītāji toreiz būs beiguši tautību tā šķirojuši, kā vēlākā laikā, kad sākās politiskās pārbaudes, t. s. IRO skrīniņi.

Bet kas ar otriem 100.000 dolariem?. Cik atminā, tad par 60.000 dol. Starpt. Sark. Krusts iepirka pieminētās kalnā kāpēju naglas, lētu vīriešu uzvalku drēbi, rakstāmo papīru un vēl kādus sīkumus. Katrā ziņā 60.000 dolaru par šādu „preci" nevarēja maksāt, tā ir nesamērīgi augsta cena, kas liek domāt, ka darījums nav noticis bona fide, un ka mums nevajadzīgā manta „iesmērēta". Naglas noteikti bijušas pārpalikums no kaŗa laika rezervēm, domātas „kalnā kāpēju divizijas" apgādei.

Par atlikušiem 40.000 dol. nekas cits nav dzirdēts, kā vienīgi tas, ka starpniecības un kancelejas izdevumi bijuši lieli.

Nav šaubu, ka Starpt. Sark. Krusts šos 200.000 dolarus saņēmis ar Latvijas diplomātisko pārstāvju ziņu un piekrišanu. Bet no otras puses, pazīstot un cienot mūsu sūtņus, grūti iedomāties, ka tie būtu piekrituši tādai 200.000 dolaru sadalīšanas veidam. Tā vien liekas, ka labā doma — palīdzēt mūsu bēgļiem, izvērtusies Šveicē par aferu.

Šī lieta pieder pagātnei, un to gaismā celot, nav domāts ko pārmest mūsu diplomātiem. Raksta nolūks ir cits. Gribu norādīt, ka nav dzirdēts par kādu mēģinājumu atbrīvot summas latviešu nacionāli-kultūrālās lietas labā. Vai tas tādēļ, ka pieminētā „naglu afēra" būtu sagandējusi gaisu Vašingtonā, un nebūtu vairs izredžu jaunu naudas atbrīvošanu panākt? Es tā nedomāju. Šķiet gan, ja lūgtu ASV valdību, pat prezidentu, atbrīvot summas latviešu kultūrāliem mērķiem, piem., nekustama īpašuma iegādei tautiskā centra radīšanai, kur varētu būt ALA sēdeklis, valodas, vēstures pētniecības institūts, nacionālās biedrības (ne politiskās partijas) u. t. t., tad rezultāts varētu būt arī citāds. Mums ir daudz draugu starp Kongresa locekļiem un sevišķi vēlēšanu laikā, kad rēķinājās ar tautu grupām, varēja šādas prasības uzstādīt.

Nav jānolaiž rokas un jāatsakās no cīņas par mūsu pašu līdzekļu atbrīvošanu. Ja tas reiz izdevies Starpt. Sark. Krusta labā, kādēļ lai atbrīvošanu nepanākam kultūrālām vajadzībām šeit pat, ASV

Ja par atbrīvoto naudu, piem., iegādātu nekustamu īpašumu, tad nauda taču paliek tepat ASV un tai tāda pašā drošība, kā bankā, kur mūsu valūtas fonds skaitās apķīlāts. Nauda ASV glabāsies tik ilgi, kamēr atjaunosies Latvijas brīvvalsts, ja tikai starplaikā to nepievāks boļševiki, Savienotām Valstīm eventuāli grozot savu nostāju.

Tāds, lūk, ir mūsu 60 miljonu dolaru fonda stāvoklis ASV No šī kapitāla procentiem uztur diplomātiskās pārstāvniecības. Šīm vajadzībām Vašingtona naudu izmaksā. Trīs procenti no šī kapitāla dod gadā 1.800.000 dolaru. Kādēļ no šiem procentiem nevarētu uzturēt ASV latviešu kultūrālo pasākumu, iegādājoties namu, uz kuŗa tāpat varētu atrasties aizliegums to atsavināt, ja to tā gribētu amerikāņu administrācija, dodot kādai mūsu likumīgai bezpeļņas organizācijai lietošanas tiesības.

Ir pēdējais laiks uzsākt cīņu par līdzekļu atbrīvošanu mūsu nacionāli - kultūrālām vajadzībām.

PAVASARA SAULĒ UN VĒJĀ

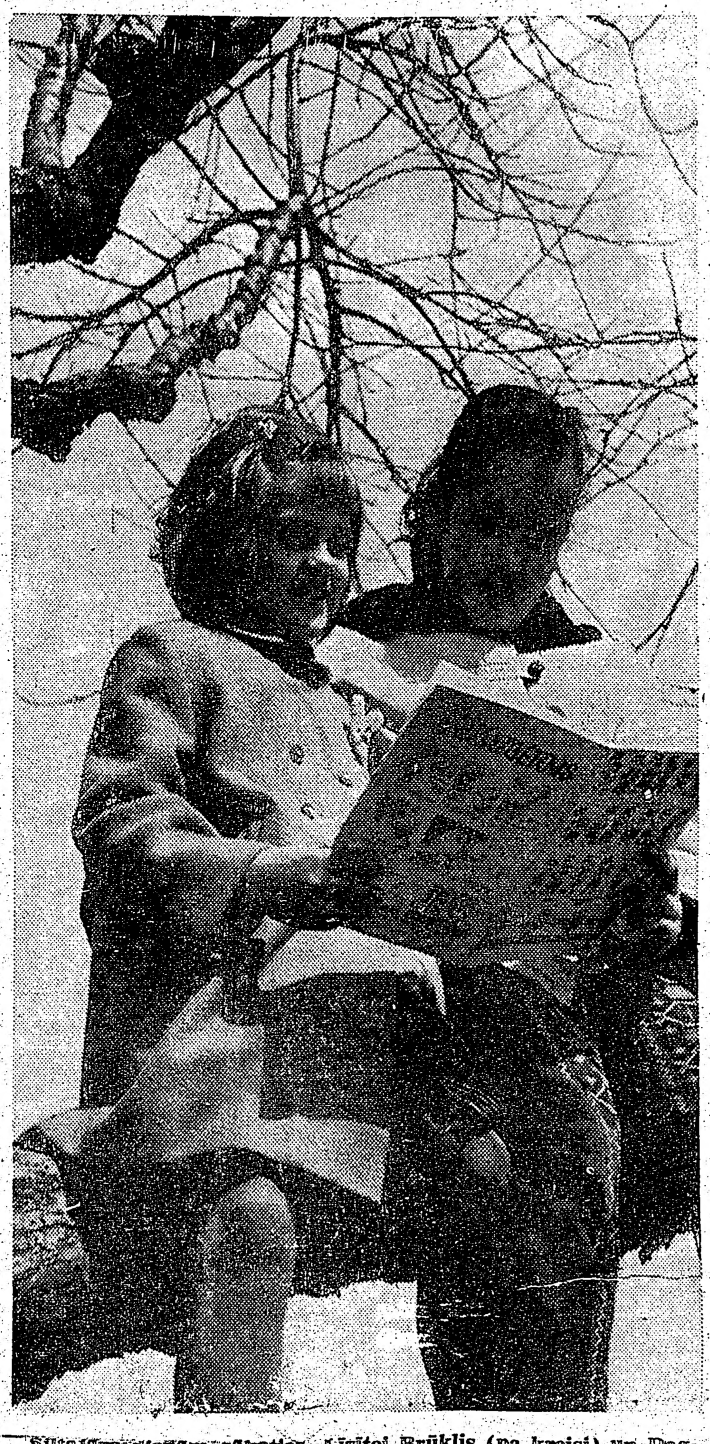

Siltajām dienām sākoties, Lizītei Brūklis (pa kreisi) un Dagnijai Eizānei, Stamfordā, Ont., liels prieks pasēdēt vecā ķirša lielajos zaros, un nebūs jau vairs ilgi jāgaida, kad viss dārzs līgos balto ziedu kupenās. J. Liģera uzņ.

KO JŪS DARĪTU, JA LATVIJA BŪTU BRĪVA?

Mūsu līdzstrādnieks izjautā tautiešus Ņujorkā un apkārtnē

Adolfs Geske, rīdzinieks, dzimis Burtniekos, Latvijā bijis grāmatvedis, tagad strādā Ņujorkā kā mechaniķis, pensionēts, dzīvo Bronksā, 75 g. v.:

„Latviešu Amerikā ir divas sugas: vieni ir Amerikas latvieši, otri — Latvijas latvieši. Amerikas latvieši nekad uz Latviju dzīvot nebrauks, varbūt tikai paskatīties un palielīties. Tagadējā jaunā paaudze pa lielākai daļai vedojas kā Amerikas latvieši. Es esmu Latvijas latvietis un braukšu atpakaļ, kad vien būs iespēja."

Juris Lauris, namzinis Bronksā, 75 g. v.:

„Vairs nevaru cerēt uz atgriešanos Latvijā, esmu jau par vecu. Man drīzāk jāskatās uz kādu miera vietiņu."

Augusts Kušķis, lauksaimnieks no Limbažu apkārtnes, tagad namzinis Bronksā:

„Ja varētu, brauktu uz Latviju, bet liekas, ka daudz jau šādu braucēju nebūtu. Brauktu tikai tādi, kam tur palikuši tuvi piederīgie vai sagaidāms kāds lielāks mantojums vai arī kam te labi neklājas. Lielākam vairumam te tomēr klājas pietiekami labi, lai te paliktu. Te lielākas izglītības iespējas, labāk var nopelnīt un lielākas ērtības. Sagaidu, ka mājās brauktu tikai gados vecāki ļaudis, bet jaunie un vidējā paaudze paliktu šeit."

Eižens Bērziņš, rīdzinieks, spēka gados, strādā fabrikā, dzīvo Manhatenā:

„Grūti ko konkrēti atbildēt, jo esam par daudz ilgi prom, bet laiks dara savu. Kam būs radi vai ģimenes locekļi Latvijā, kam īpašumi, kam šeit slikti klājas vai kam nepiemērots darbs, tie brauks, bet es arī neredzu, ka ASV nākotnē vairs tik labi klāsies kā līdz šim, par to gādās lielais iedzīvotāju skaits. Varbūt, ja dabūšu pensiju, tad dzīvošu Latvijā, bet nevar zināt, kā līdz tam laikam pensiju likumi izkārtosies. Tagad daudzi apprecās ar amerikāņiem. Latvieši ir kalpu tauta, kas cenšas ieprecēties kungos, ja vien rodas iespēja un tāpat tas būtu bijis arī tanīs 700 gados, kad bijām zem vāciešiem, tikai toreiz latviešiem neļāva ieprecēties vāciešos, lai nezustu darba spēks. Tā daudz būs tādu, kas uz Latviju nebrauks."

Ilmārs Stradziņš, jauneklis, dzimis Rīgā, bet no tās maz ko atceras, tagad dzīvo Bruklīnā:

„Ko es Latvijā darīšu? Te esmu uzaudzis un skolā gājis, te ir mani draugi, te atradīšu savu darbu. Man šeit labi klājas, man ir savs auto un sava meitene, kas Latviju nav redzējusi un ja mēs abi aizbrauktu uz Latviju dzīvot, mēs valstij būtu tikai par nastu. Ekskursijā tomēr kādreiz gribētu aizbraukt, bet dzīvošu šeit."

Jānis Šmits, spēka gados, rīdzinieks, dzīvo Manhatenā:

„Bērnu dēļ man tomēr būs jāpaliek šeit, jo nekādā ziņā nevaru bērnus vest no labākiem dzīves apstākļiem sliktākos. Šeit Ņujorkā esam pieraduši pie visām ērtībām, ko dzīve var sniegt. Šeit pagriež krānu, tek silts vai auksts ūdens, Latvijā uz laukiem pēc auksta ūdens būs jāiet ārā pie akas, te pagriež kloķi, televīzijā „uzlec" septiņas dažādas bildītes, Latvijā uz laukiem tādas lietas neredzēt, labi, ja pāris reizes gadā vietējie spēki izrādītu kādu teātŗa izrādi. Te ir ledusskapis, Latvijā būtu jāiet uz pagrabu. Nedomāju, ka arī latviskuma vārdā būtu jāved bērni uz Latviju, jo katram gribās dzīvot labākos apstākļos. Kaut arī bērnus audzinām šeit latviskā garā un arī paši vēl sevi uzskatām par latviešiem, lasot latviešu grāmatas un laikrakstus, materiālo labklājību Latvijā saviem bērniem nevaram dot tādu, kā šeit. Ko mēs varētu atbildēt, ja bērni aizbrauktu Latvijā un neredzēdami nekā no tā, par ko viņu vecāki bija sajūsmināti vai arī neprotot to novērtēt, prasīs: „Kur esmu atvests?" Vai mums būs atbilde, ko dot? Ar to vien nepietiks, ja rādīsim pirtiņu, klēti vai arāju ar arklu. Jaunā paaudze pieradusi pie materiālām vērtībām, ja to nebūs, ar dzīvi nebūs apmierinātības."

Jānis Neimanis, Bronksā, aktieris, piektajā gadu desmitā:

„Uz Latviju brauktu nakts vidū. Vispirms apbraukātu visu zemi un apskatītos, kāda tā palikusi pēc vergošanas. Kā kādreiz K. Ulmanis aicināja: Apceļo savu dzimto zemi, tā es to apceļotu, un tas būtu mans pirmais pienākums. Vēlētos atpūsties Siguldas kapsētā.

Lai gan daudzi domā, ka sākuma laikā Latvijā labi neies, man liekas, ka maizīte tik plāna nebūs. Dienām un naktīm par to sapņoju un tā mana karstākā vēlēšanās. Vai mans dēls arī brauks man līdzi, to nevaru pateikt, viņam pašam jāizšķiras. Pirms pāris gadiem viņš vēl par to domāja, tagad, kad sieva ir amerikāniete, nezinu, kā viņš izšķirsies."

Par šo jautājumu ap 20 personu atteicās izteikties, uzdodot dažādus iemeslus.

RĪGA AMERIKĀŅU ŽURNĀLISTU SKATĪJUMĀ

„The New York Times" 17. aprīlī publicējusi Seimura Topinga rakstu par Latviju un Rīgu, kurā, starp citu, lasām:

Divu gadu desmitu komūnistu valdīšana Latvijā uzņemta dalītām jūtām: iedzīvotājiem gan jāpilda padomju rīkojumi, taču vēl valda arī rietumu parašas. Kaut gan lojāli padomju režīmam, daudzi no Rīgas universitātes studentiem aizņēmuši savu vecāku parašas, jo vecāki pirms krievu ienākšanas bija rietumu ietekmē. Cerības atgūt neatkarību ir zudušas, bet mājās privāti vecākā paaudze pārrunā par brīvību, ko jaunā paaudze nav redzējusi.

Latvieši un krievi mācījušies kopā strādāt, bet latviešos nacionālā pašapziņa pastāv.

Rīgas pilsētas galva Eriks Baumanis izteicies, ka kapitālistiem vajadzējis 100 gadu, lai nostabilizētos, komūnistiem pieticis ar 20 gadiem, ko starplaikā vēl pārtraucis kaŗš. Ārējais iespaids par 760 gadu veco Rīgu, pilsētu pie Daugavas, uztveŗ rūpniecības pieaugumu, kā arī uzlabojušos dzīves standartu. Neskatoties uz pievienošanu Padomju Savienībai, Rīga paturējusi savu Baltijas seju ar vācu, slāvu un skandināvu ietekmi. Kafejnīcās ēdieni labi, laba arī apkalpošana. Latvieši ģērbjas rūpīgāk, kā citur Pad. Savienībā, un citu tautību padomju pilsoņi piemērojas vietējam dzīves standartam. Lai gan komūnistu valdība ir pret „neveselīgām buržuju tendencēm", daudz jaunatnes ģērbjas pēc rietumu parauga, un kafejnīcās dejo pie amerikāņu mūzikas. Valsts kontrolētos teātros uzved Marka Tvena Tomu Sojeru, vai līdzīgu amerikāņu darbus.

Caurmērā dzīve Rīgā labāka kā citās Krievijas pilsētās. Tirgos un veikalos vairāk gaļas un lauksaimniecības produktu kā Maskavā, arī preču kvalitāte augstāka, drānas gaumīgākas. Radio, mēbeles un šokolāde līdzīnās rietumu ražojumiem.

Pēc 1959. gada skaitīšanas datiem Latvijā dzīvo 2.093.000 iedzīvotāju, no kuŗiem 62% latviešu, bet 26,6% krievu, pārējie baltkrievi, poļi, žīdi. Iestādēs parasti latviešu vadītājam pielikts krievu palīgs. Krievu valodu parasti lieto kā otru valodu. Maskava kontrolē latviešu dzīvi, un tā nebeidz cīnīties pret nacionālismu Baltijas valstīs. Pag. gadā A. Pelše brīdināja, ka buržuju nacionālā propaganda vēl tagad nav lauzta, bet, neskatoties uz to, Rīgas pilsētas galva stāstīja, ka nacionālisms vairs nepastāv. Pilsētas galvas palīgs ir krievs, kultūras lietu palīgs latvietis, bet pārvaldes palīgs žīds.

Rīgas iedzīvotājus ar pagātni visvairāk [illegible] Neskatoties uz pretreliģisko [illegible]du, Rīgā vēl ir 15 luterāņu baznīcas, 13 pareizticīgo, 8 katoļu, 5 baptistu, 3 adventistu un 1 sinagoga. Norādot, ka Rīgā par daudz baznīcu, komūnisti slēguši pēdējā gadā pareizticīgo katedrāli, Doma baznīcu un Reformācijas luterāņu baznīcu. Doma baznīcā dievlūdzēji pēdējā laikā bija mazinājušies, bet abas pārējās bija labi apmeklētas.

KUBAS INVĀZIJA APSĪKST

IEBRUCĒJI APVIENOJAS AR PRETKOMŪNISTU PARTIZĀNIEM ESKAMBREI KALNOS.

H a v a n ā. Kopš diktātora Batistas padzīšanas, Kubas ministru prezidents Kastro no komūnistu bloka valstīm saņēmis ieročus un kaŗa materiālus vairāk kā 50 milj. dolaru vērtībā. Tagad visu savu sarkano arsenālu Kastro raida cīņā pret invāzijas spēkiem, kas bijuši spiesti pamest vairākas tilta gala pozīcijas austrumpiekrastē, atkāpjoties uz Eskambrei kalniem, kur operē spēcīgi pretkomūnistu partizānu spēki.

Havanas radio, televīzija un prese jau ziņo par pilnīgu Kastro uzvaru. Katrā ziņā invāzija nenoritēja tā, kā to bija iecerējusi Ņujorkas Kubas revolūcionārā komiteja. Lai gan pirms invāzijas sabotāžas darbība Kubā bija sasniegusi vēl neredzētus augstumus, gaidītā iedzīvotāju sacelšanās pret Kastro nenotika. Saņemtā informācija gan liecina, ka vienā otrā vietā notikušas lokālrakstura sadursmes starp pretkomūnistiem un Kastro tautas miliciju, bet ka Kastro spēkiem izdevies visas nekārtības likvidēt.

Kamēr par vispārējo Kubas situāciju vēl ir pāragri spriest, pēdējo dienu notikumi rāda, ka ministru prezidentam Kastro, laižot darbā padomju smagos tankus, MIG tipa iznīcinātājus un artilēriju, izdevies izklīdināt invāzijas spēkus un, ka pēdējo apvienošanās ar Eskambrei kalnu partizāniem nav vis iebrucēju panākums, bet gan piespiestas atkāpšanās rezultāts.

Kubas revolūcionārā padome ziņo no Ņujorkas, ka pirmam invāzijas mēģinājumam sekos citi. Mēģinot mazināt vilšanos sakarā ar nesekmīgo iebrukumu, revolūcionārā padome paskaidro, ka pirmie desantspēki bijuši pavisam niecīgi, kamēr nākotnē sagaidāmas daudz lielākas lietas. Ne mirkli nekavēdamies ar uzvaras svinību sākšanu, Kubas ministru prezidents pēdējās apvieno ar arestu terrora vilni, kas plūst pāri visai Kubai, atgādinot dienas, kad Kastro nežēlīgi iznīcināja visas Batista piekritēju paliekas. Jaunā apcietināšanas viļņa upuru starpā esot arī lielāks skaits ārzemnieku, to starpā amerikāņi un angļi, kas apvainoti ministru prezidentam naidīgā darbībā. Nepārbaudītas ziņas no Havanas pat liecina, ka jau apcietināšanu viļņa pirmajā dienā Kastro drošības policija nošāvusi ap divdesmit pretiniekus.

KENNEDIJS BRĪDINA KRIEVUS

Sav. Valstu prezidents Kennedijs Vašingtonai neparasti asā valodā brīdina Chruščevu nemēģināt jaukties Kubas konfliktā.

V a š i n g t o n ā. Kategoriski noliedzot Padomju Savienības apvainojumus, ka Sav. Valstis atbalstītu invāzijas spēkus Kubā, prezidents Kennedijs brīdināja Padomju Savienību nemēģināt jaukties Kubas disputā, deklarējot, ka tādā gadījumā krieviem nāksies sastapties ar Sav. Valstu militāru pretestību. Brīdinājumā padomju premjēram, un līdz ar to sniedzot morālisku atbalstu Kastro ienaidniekiem, prezidents Kennedijs atgādināja Chruščevam, ka brīvi cilvēki visā pasaulē nebūt neuzskata komūnistu revolūciju par vēsturiski neizbēgamu faktu. Kennedijs aizrādīja, ka tās teorijas, kādām tic Pad. Savienības valdība, ir pēdējās darīšana; bet ko padomju valdība dara pārējā pasaulē, tā ir pārējās pasaules darīšana. Un pārējā pasaule ir pierādījusi pagātnē, pierāda tagadnē, un to pašu darīs arī nākotnē, un proti, ka vienīgā lielā revolūcija ir tā, kuŗā cilvēki cīnās par tiesībām būt brīvi. Chruščevs uzbrukumā Vašingtonai prasīja Sav. Valstu iejaukšanos apturēt Kubas invāziju. Ar savu atbildi Kennedijs nepārprotami illustrēja faktu, ka Sav. Valstis nekad un nekur nemēģinās iejaukties, lai apturētu cilvēku cīņu par tiesībām uz brīvību.

Sav. Valstu prezidents, vienreiz iekaisis uzbrukumā pret Padomju Savienības ministru prezidentu, neapmierinājās tikai ar brīdinājumu Kubas jautājumā. Prezidents asos vārdos pārmeta Maskavai labi aprēķināto tūļāšanos Laosas pamiera panākšanā, aizrādot, ka Sav. Valstis ļoti labi saprot, kādēļ krievi to dara — lai pēc iespējas ilgāk turpinātu ieroču un kaŗa materiālu iegādi Pathet Lao komūnistiem, un dotu pēdējiem vairāk laika lielāku Laosas territoriju sagrābšanai. Tāpat prezidents Padomju Savienībai uzbruka arī par tās nostāju Ženēvas atomsarunās, kur nebeidzamu sēžu sērijās praktiski nav panākts absolūti nekas pārraudzīta atomieroču mēģinājumu aizliegšanas līguma parakstīšanā. Un kopš pirmā padomju kosmonauta lidojuma ap zemes lodi krievi sarunās kļuvuši vēl lielīgāki un ietiepīgāki nekā līdz šim, — kad likās, ka mēru robeža jau sasniegta.

SPIEGU SKOLĀ SIGULDĀ SPĒLĒ KRIKETU

BBC televīzija savā ikvakaru raidījumā „Tonight" intervēja kādu no angļu slepenā dienesta darbiniekiem par krievu spiegošanas metodēm. Stāstot par krievu spiegu izlasi un to sagatavošanu, runātājs daudzu interesantu, nemums jau zināmu, faktu starpā minēja, ka Latvijas galvaspilsētas Rīgas tuvumā atrodas jauno spiegu apmācības centrs, kas novietots bij. rakstnieku pilī Siguldā. Tur šos spiegus apmāca apstākļos, kas iespējami tuvi angļu dzīves videi. Starp citu viņiem māca populāro angļu spēli — kriketu.

GĀZES VADS UZ RĪGU

Gāzes vada izbūve no Dašavas, Ukrainā, jau veikta līdz Viļņai. Gāzes pieslēgšana rūpniecības uzņēmumiem un privātiem dzīvokļiem tomēr aizkavējas instalācijas materiālu trūkuma dēļ. No Viļņas gāzes vads sazarosies, viena līnija ies uz Kauņu, otra uz Rīgu.

LATVIEŠU AKADĒMIĶA PĒTĪJUMI PAR KOLCHOZIEM

Pēdējos gados vairāki latviešu studenti savus diplomdarbus un disertācijas izvēlējušies par tematiem, kas saistās ar Latviju. Dažreiz tas noticis uz profesoru pamudinājumiem. Tā arī Visvaldis Šmits, kas bija ieinteresēts par teorētiskiem jautājumiem kartografijā, savu maģistra darbu uzrakstīja par kollektivizācijas ietekmi Latvijas lauksaimniecībā. Vašingtona universitātes (Sietlā) ģeografijas fakultātē, kuŗā par studentu-asistentu darbojas V. Šmits, bija iecerējusi ar Forda fonda palīdzību izdot Padomju Savienības lauksaimniecības atlasu. Lai būtu pēdējo gadu informācija, kā arī pārskats par Latvijas lauksaimniecības attīstību, radās Šmita maģistra darbs.

Autors darbu illustrējis ar tabulām, 2 augšņu kartēm un 2 administrācijas kartēm (uzrādot 1939. un 1956. g. administratīvo iedalījumu. Darbam izmantoti ap 100 avoti latviešu, angļu, vācu un krievu valodās. Pagaidām darbs nav publicēts. Izdotas 4 kartes azolīda technikā, kuŗas par dolaru gabalā var iegādāties pie autora — V. Šmits, 7 Rose St. Poughkeepsie, N. Y. — is.

Sūtņi apspriežas

Latvijas, Lietuvas un Igaunijas sūtņi Londonā sapulcējās uz kārtējo apspriedi pie Igaunijas sūtņa A. Tormas. Apspriedē bija ieradies Latvijas sūtnis K. Zariņš un Latvijas pārstāvis Rietumvācijā R. Liepiņš. Sūtņi apmainījās ar informāciju un pārrunāja starptautisko stāvokli. Apsprieda arī jautājumu, kā atbalstīt nesen nodibināto Baltijas institūtu Ķenigšteinā, kas sprausdis uzdevumu pētīt politisko un saimniecisko stāvokli Baltijas valstīs.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS.

KANADĀ

TORONTO

◎ Toronto pilsētas bibliotēkas, 1115 Queen St. W. nodaļa aizrāda, ka tur iekārtotā latviešu grāmatu nodaļa papildināta ar daudziem jauniem izdevumiem.

◎ Iecerētā talka S.drabenē 16. aprīlī nevarēja notikt, jo aizlija; nākošās iecerētas 23. un 30. aprīlī.

◎ Mazputniņš ielūdz visus bērnus ciemos raibajā pēcpusdienā svētdien, 30. aprīlī, pl. 4 p.p. Sv. Andreja baznīcas zālē. Uzvedīs I. Purvas pasaku lugu „Eža ka žociņš". Būs visādas spēles, sacensības" (ar godalgām), klauni un daudz citādu pārsteigumu un rotaļas pie mūzikas. Aicināti arī bērnu vecāki. Ieejas maksa bērniem $0.50, pieaugušiem $1,-.

◎ Toronto latv. skautu un gaidu vienību dalībnieki svētdien, 23. aprīlī, pl. 9,30 no Sv. Andreja baz. dosies uz Hamiltonu, kur notiks Sv. Jura dienas svinības. Skautu un gaidu jendu svinīgs dievkalpojums, veltīts Sv. Jura dienas piemiņai, notiks Hamiltonas skautu stāba telpās, pl. 11 rītā māc. E. Pavasara vadībā. Sekojošo jendu parādi komandēs vad. E. Dāvidsons, un skautu stābā turpināsies abu jendu kopīgs mītnes vakars v. v. E. Baranova vdībā. Būs arī tautas dejas un rotaļas.

◎ Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda sēdē 22. un 23. aprīlī Vašingtonā no Kanadas piedalīsies LNAK kult. un izglīt. daļas vad. R. Bregžis, literātūras referente V. Toma, daiļamatniecības noz. vad. H. Mercs un tēlotājas mākslas referents E. Krūmiņš.

◎ Katoļu vienības pavasara deju vakars notiks sestdien, 22. aprīlī, pl. 7,30 vak. Columbus zālē (Sherbourne & Linden).

◎ Apvienotā vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts un balle sestdien, 22. aprīlī, 297 College St., U.N.F. zālē (College & Spadina). Koncerta sākums pl. 6,30, bet balles sākums pl. 8,30 vak. Viesus laipni aicina un sagaidīs viesturieši un jaunatnes darba kopa.

◎ Toronto latviešu kredītsabiedrības biedru skaits pieaug un jau sasniedzis 460.

◎ Mednieku un makšķernieku kluba pilnsapulce svētdien, 23. aprīlī, pl. 9,30 Toronto ..., 123 Huron St.

◎ Nelabvēlīgā laika dēļ pag. svētdien izpalika mednieku un makšķernieku kluba lauku īpašuma Bērzaines uzpošanas darbi. Telpu iekšienes pielabošana noritēja pilnā sparā, piedaloties vairākiem kluba biedriem pr-ka v. A. Atmatas vadībā.

◎ Toronto latviešu bridžistu meistarības turnīrs svētdien, 23. aprīlī, pl. 11,30 rītā TLB namā, 198 Osler St.

◎ Sakarā ar notikušo Ziemeļtoronto filatēlistu kluba marku izstādi un latviešu filatēlistu R. Norīša un A. Dzintara iegūtajām godalgām, mūsu līdzstrādniekam bija saruna ar 1. godalgas ieguvēju R. Norīti.

Viņš pastāsta, ka izstādē piedalījās 28 dalībnieki, to starpā 2 latvieši. Personīgi viņš parādījis Latvijas pastmarku izdevumus, kas iespiesti uz dažādiem papīriem, vācu kartēm, rakstāmpapīra, uz plānā cigarešu papīra un nepabeigtām naudas zīmēm (Bermonta - Avalova un lielinieku). Izstādītā albūma ievada lapa bija saistīta ar informāciju par Latviju, karogs, ģērbonis, atrašanās vieta, platība, vēsturisks apskats u. t. t. Pirmās markas, iespiestas uz vācu kartēm, bija parādītas no lokšņu daļām. Bija arī Sarkanā Krusta pastmarka, kas iespiesta uz naudas zīmēm. Tuvākās dienās notiks godalgoto izstādes dalībnieku apbalvošana. Izstādes laikā darbojās arī pastnodaļa, kas [illegible] grozījumu sniedzies pie $2.000,-. Izstādes apmeklētāju bija ap 1.000, to starpā arī latvieši. R. Norītis norāda uz zīmīgu sarunu ar kādu kanadieti, kurš cītīgi nodevies Latvijas pastmarku krāšanai. Tas uzsvēris, ka Latvija nav mirusi, bet iemigusi, un viņa modīsies. Izstādi apmeklēja arī latviešu jaunatnes grupa M. Zichmaņa vadībā.

◎ Sv. Jāņa draudzes, 200 Balmoral Ave., jaunais telefona numurs ir 924-8537.

◎ Māc. A. Lūsis piedalījās Ontario rietumu sektora mācītāju konferencē Tiseltown'ā. Interesants bija slovāku mācītāja J. Jamnicky referāts par sieviešu balstiesībām draudzes sapulcēs. Māc. A. Lūsis pats šajā jautājumā bija izdarījis attiecīgus pētījumus un dažos secinājumos varēja referentam oponēt. Konferences atzinums bija, ka jaunkanadiešu draudzēm šai ziņā ir savas parašas un problēmas. Sinode patreiz izraudzījusi teologu komiteju, kas jautājumu pētī. Jaunkanadiešu draudzēm, ja tās grib būt sinodes locekles un saņemt pabalstu, būtu jārespektē pastāvošā kārtība sinodei piederošajās draudzēs.

◎ Baltijas federācijas Kanadā Hamiltonas nodaļa vāc parakstus iesniegšanai Kanadas valdībai, kā protestu pret CBC pusnakts raidījumu š. g. 13. aprīlī, kurā tika slavēts komūnisms.

PATEICĪBA

Izsakām sirsnīgu pateicību Daugavas Vanagu Toronto nodaļai par pasniegto mazskautu karogu Tērvetes 19. skautu vienībai gada svētkos. Tāpat paldies visiem, kas atbalstīja skautu darbību.

A. Tīcmanis,
Vecāku padomes pr-dis.
A. Budrēvics,
vienības pr-ks.

LONDONA, ONT.

◎ Š. g. 15. aprīlī Londonas latviešu studiju kopas sanāksmē Dr. V. Jurjāns runāja par cilvēka garīgo dzīvi medicīnas izpratnē, īpaši raksturojot Pavlova un Freuda teorijas un atbildot uz daudziem jautājumiem. Pēc tam V. Albertiņš ziņoja par tai pašā dienā notikušo „International Services" rīkoto jaun- un veckanadiešu konferenci. Tajā pārrunātas jaun- un veckanadiešu attieksmes darbā un ikdienas dzīvē, immigrācijas un bezdarba problēma un asimilācija.

◎ Londonas Austrumu bibliotēkā (R. E. Krauča vārdā nosauktā nodaļā), Hamiltonas ielā, pašreiz notiek Londonas Galerijas gleznotāju grupas izstāde, kurā vienu gleznu „Margrietiņas" izstādījis tautietis Edgars Upītis. „The London Free Press" mākslas kritiķe L. Krauforde recenzijā slavē Upīša gleznas labo kompozīciju, kā arī puķu vāzes saskaņu ar fonu. Izstādē pavisam ir 27 darbi, kas izvēlēti no 50 iesniegtiem.

Ps.

NIAGARA — SV. KATARĪNES

Latviešu skolas Niagarā un Sv. Katarīnes skolas kopīgais ģimenes dienas sarīkojums š. g. 7. maijā, plkst. 16,30 Atlanta kluba telpās, Geneva ielā, Sv. Katarīnēs. Programmā skolot. P. Dūma referāts un audzēkņu priekšnesumi: dziesmas, deklamācijas un īss uzvedums 4 skatos „Ģimene un māte - Latvija dzejā". Visi laipni aicināti. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

SADBERIJA

◎ 15. aprīlī Sadberijā viesojās DV teātris ar Ibsena lugu Jons Gabriels Borkmans. Sadberiešiem — sarīkojuma organizētājiem atkal reizi ir pierādījums tam, ka tautieši teātra mākslu nav aizmirsuši. Tā tas bija aizgājušajos gados, to redzējām arī šoreiz, jo sadberieši pulcējās kuplā skaitā, lai noskatītos izrādi.

Jāpiezīmē gan, ka ilgie trimdas gadi un varbūt arī cīņa par materiālo labklājību tautiešus nocietinājusi un tādi sirdsšķisti tēli, kādu deva Stanis Butkevics Foldala lomā, neatrada vajadzīgo atsaucību un skatītāji nostājās ... vērienа tipa Borkmana pusē. Kad Foldals mēģināja savas dzīves likstas salīdzināt ar Borkmana — skatītāji nosmējās.

Kā atzinību par labi veikto darbu un pārvarētām ceļa grūtībām, aktieri saņēma jūsmīgus aplausus, un režisors — V. Skudra-Vilkacis — ziedus.

Pēc izrādes sekoja ... groziņu vakars noritēja labā saskaņā. Arī Sadberijas Vanadžu rīkotā loterija deva labu atlikumu.

E. Treilons.

AUGSTAS KVALITĀTES VILNAS AUDUMI (16 unces).
ANGLIJAS RAŽOJUMI
PAR ĻOTI MĒRENĀM CENĀM.
DAVID'S ECONOMY CENTRE,
231 QUEEN ST., W., (pie University Ave.),
TORONTO.

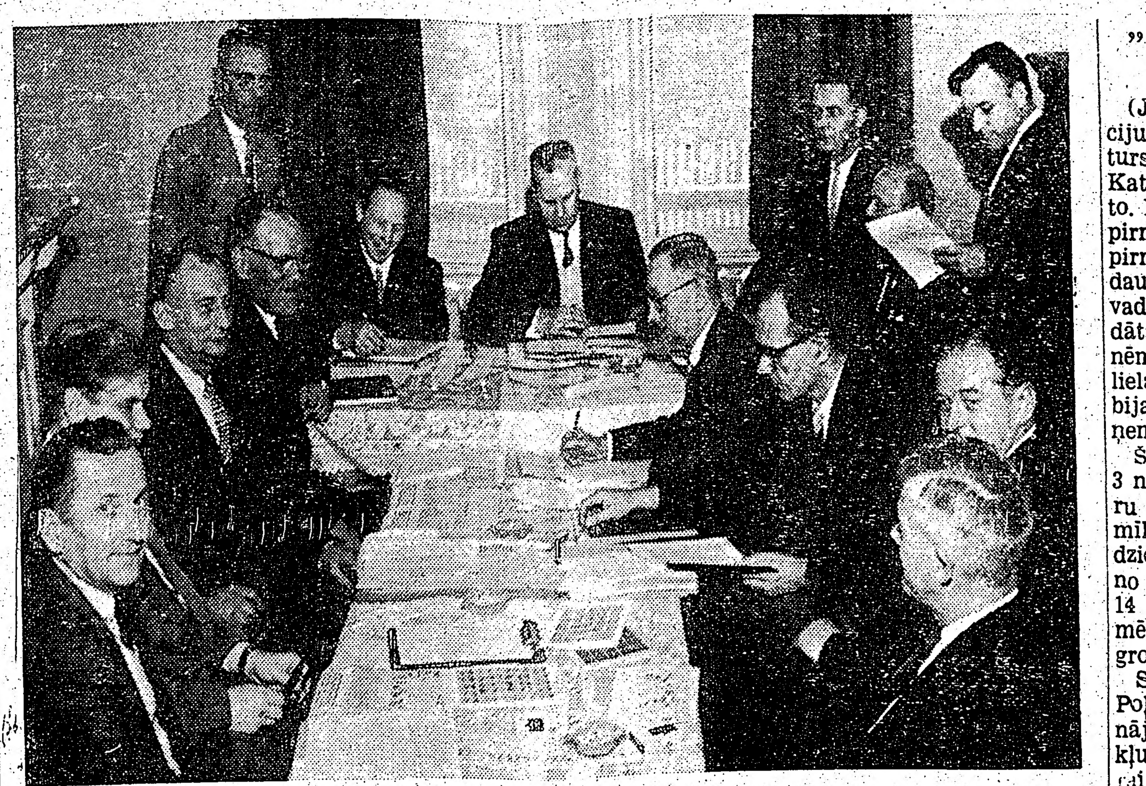

Jaunievēlētās DV KV otrā darba sēde. Sēž no kreisās: aprūpes daļas vad. A. Kvēps; jaunatnes referents G. Liepiņš, kultūras daļas vad. J. Celms; revīzijas komisijas loc. Akmens; revīzijas komisijas pr-dis A. Zibens; valdes sekretārs A. Beitāns; valdes pr-dis R. Epners. Stāv pr-ža vietn. L. Līdums; apgāda vadītājs V. Mukts; rev. kom. loc. O. Klavenieks; sēž: saimn. pas. pr-ža vietn. K. Bencons; kasieris J. Ozols; jaunatnes sporta d. vad. un biedrzinis E. Breikšs; informāc. d. vad. P. Ozols. J. Kreiļa uzņ.

„VIESTURS" DZIED HAMILTONĀ

(J. G.) Par ļoti skaistu tradiciju ir izvērtusies vīru koŗa Viesturs ikpavasara uzstāšanās Sv. Katarīnēs, Hamiltonā un Toronto. Neaizmirstamā atmiņā palicis pirmais koncerts Hamiltonā pirms 5 vai 6 gadiem. Toreiz daudz kas bija savādāks. Kori vadīja nelaiķis V. Linde un dziedātāji bija tikai no Sv. Katarīnēm un Niagaras. Arī viena no lielākajām Hamiltonas zālēm bija gandrīz par mazu, lai uzņemtu visus klausītājus.

Šodien koris komplektējās no 3 nodaļām, pulcinot turpat 70 vīru dziesmotu saimi, kas ar lielu mīlestību nodevušies latviešu dziesmai. ‚Diemžēl jākonstatē, ka no Hamiltonas korī piedalās tikai 14 dziedātāji, bet tas jau nenozīmē, ka nākotnē kas nevarētu grozīties uz labo pusi.

Sestdienas koncerts 15. aprīlī Poļu zālē, Hamiltonā, bija pulcinājis ap 200 klausītāju. Koris kļuvis par saliedētu vienību, kurai neviens rieksts nav par cietu. Bez latviešu vīru koŗu pērļēm, dzirdējām arī divus pirmatskaņojumus, T. Ķeniņa un J. Norviļa dziesmas, ko nācās atkārtot.

Bija patīkami vērot koŗa sastāvā arī jaunas sejas. Tie jaunākās paaudzes pārstāvji.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

A. KĀNBERGA
RAKSTU BIROJS
65 Ferrier Ave.,
TORONTO 6, ONTARIO
Tel. HO 3-2667, Toronto.

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts divas reizes nedēļā no plkst. 8—10 vakarā.
Pirmdienās Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-0503;
ceturtdienās 231 Roncesvalles Ave., Venus puķu veikalā, tel.: LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

LATVIEŠI CEĻ BAZNĪCU TORONTO

ZIEDOJUMI SV. JĀŅA DRAUDZEI IEPLŪST APMIERINOŠI

Neviens aicinājums latviešu sabiedrībā Amerikā nav atradis tādu atbalsi, kā Sv. Jāņa draudzes lūgums ziedot līdzekļus dievnama celšanai. Ziedojumi ienāk vēl joprojām, un bieži vien tos pavada arī uzmudinoši vārdi, labi vēlējumi un solījumi. Visas ģimenes un iesvētītie draudzes locekļi, protams, nav spējuši ziedot padomes lūgtos $100,-, bet aiz katra ziedojuma saskatāma laba griba un morālisks atbalsts mūsu iecerētā mērķa sasniegšanai. Viena lieta tomēr neapstrīdama: jau tagad varam teikt, ka saziedotā summa būs lielākā, kāda jebkad zināmam mērķim savākta vienas — ar speciālu vajadzību saistītas — ziedojumu vākšanas akcijā. Svarīgi arī tas, ka šie ziedojumi pagaidām (ar tikai pāris izņēmumiem) ienākuši vienīgi no pašu draudzes locekļiem. Jācer, ka, stājoties pie dievnama būves, varēsim gaidīt kādus ziedojumus arī no citiem — ārpus draudzes stāvošiem tautiešiem, kas atbalsta katru labu latviešu pasākumu. Dievnams gan piederēs Sv. Jāņa draudzei, bet — zināmā mērā tas būs arī kopīgs piemineklis visiem tiem Kanadā un Toronto ieceļojušiem latviešiem, kas atstājuši dzimteni, lai brīvībā varētu turpināt kristīga cilvēka dzīvi un pildīt Dieva likumus.

Tuvākā laikā arī kanadiešu lielākām firmām Toronto piesūtīs lūgumus ziedot dievnama celšanai.

Mazās guntiņas Annas Brigaderes vakarā Hamiltonā. No kreisās: Sarmīte Bulte, Dace Reimanis un Ieva Reimanis.
Foto Rasma Bērziņš

KO LĒMA LATV. KATOĻU VIENĪBAS VALDE

Latviešu katoļu vienības valde pēdējā sēdē iepazinās ar lauku īpašuma Mežciema pārvaldes tiesību noteikumiem. Pārrunāja arī iecerētā svētceļojuma organizēšanu svētdien, 28. maijā, uz King pilsētiņas klosteri, apm. 26 jūdzes no Toronto. 11. jūnija kārtējais draudzes dievkalpojums būs veltīts jaunatnei, pēc kam vienības dāmu komiteja cienās dievkalpojuma dalībniekus ar brokastīm.

Līgo sarīkojums 24. jūnijā Mežciemā, un tā noorganizēšanai izraudzīta īpaša komiteja A. Gertmaņa vadībā. Tanī darbosies arī dāmu komitejas pr-ce T. Dubrovska u. c. Gatavos īpašu programmu Jāņu tradiciju garā, un sarīkojumam paredzēta brīva ieeja. 14. oktobrī iecerēts rīkot īpašu sarīkojumu, veltītu jaunatnei.

Vienības nekustamā īpašuma pilnvarnieku sēdē pr-ža V. Miklaševica vadībā pārrunāja Mežciema izbūvi un izdaiļošanu. Līdz Jāņiem uzbūvējama īpaša ēka, kurā būs pārģērbtuves un telpa kantīnes vajadzībām, bez tam māju varēs izmantot arī pārnakšņošanai. Būvdarbus apsolījuši paveikt bez atlīdzības vienības locekļi — būvuzņēmēji. Līdz Jāņiem paredzēts paveikt akas un citu labierīcību izbūves, kā arī iekārtot plūdmali. Inž. J. Šmits uzņēmies izstrādāt Mežciema plānu, kurā būs iekalkulēti īpašuma izmantošanas sadalījumi. Pārējo zemes platību izdos vasaras mājiņu cēlējiem. Visi vienības dalībnieki, kas iemaksājuši 20 dol. dalības maksu nekustamā īpašuma fondā, līdz 4. jūnijam lūgti papildus iemaksāt $10,- fonda sekmēšanai. Maksājumus var izdarīt arī pa daļām.

PRETKOMŪNISMA CĪNĪTĀJI APSPRIEŽAS

Savstarpējās sadarbības līgas gada sanāksmē piedalījās 17 pārstāvji no dažādām etniskām grupām. Par līgas pr-di vienbalsīgi ievēlēja līdzšinējo M. Jakubecu (slovāks). Līgas pārvalde darbosies 10 loc. sastāvā, un viens no trim pr-ža vietniekiem ir latviešu pārstāvis N. Ambers. Nākotnes plānos ietilpst Dominijas dienas svinību noorganizēšana, lai parādītu demokratijas un brīvības jēgu, un to attiecinātu uz komūnisma apspiestām tautām. Izraudzīja rīcības komiteju ar pr-di Dr. Camaron (kanadietis), no latviešiem komitejā darbosies N. Ambers un L. Goba.

VĒRTĪGS KONCERTS TORONTO

„Harmony" simfoniskais orķestris savu gadskārtējo koncertu sniegs 24. aprīlī Ziemeļtoronto vidusskolas auditorijā. Kā solists piedalīsies Teds Gugula, kas mācījies vijoles spēli pie mūsu izcilā bračista Pāvila Zariņa. Bez tam, orķestra otro vijoļu sekcijā spēlē latvietis — Valdis Salna. Vakara programmā: Aubera, Bēthovena, Čaikovska, Vēbera Mendelsona un Dvoržaka skaņdarbi.

Juri Miezīti ar Ligitu Galviņš salaulāja māc. A. Cops š. g. 15. aprīlī Sv. Andreja baznīcā Toronto. Foto A. Jānītis.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Toronto Karaliskās konservātorijas studente Lisa Joanisse izgudrojusi veidu, kā atbaidīt eventuālus precniekus. Viņa iegādājusies neīstu saderināšanās gredzenu, ar kuŗu palepojusies jau daudzu studentu priekšā. Kādēļ šāda mānīšanās? Atbilde nav jāmeklē tālu. Lisa grib kļūt par operdziedātāju, un tādēļ nevar atļauties ziedot savu vērtīgo laiku laulības dzīvei.

☆

Kas drīkst saņemt sodu par auto noparkošanu nevietā? „Visi, kas to dara," atbildējusi Toronto policija. Kāds ziņkārīgais tomēr neatlaidies un jautājis policijas ierēdnim, vai šis likums attiecas arī uz pilsētas galvu? Policists atbildējis: „Ar šo jautājumu jūs griežaties pie augstākām instancēm". Kā zināms, N. Filipa kadiljaks bijis noparkots pie „No Parking" uzraksta Maple Leaf Gardens stadiona tuvumā, bet policija vairākas reizes pagājusi garām šim limuzīnam, „neaplaimojot" Filipu ar dzelteno „vizītkarti".

★

Divi immigranti, kas jau ilgāku laiku bijuši bez darba un atrasti zem kāda tilta gozējamies saulītē, apcietināti un apsūdzēti par klaidonību. Abi bezdarbnieki tiesā izteikušies, ka vēloties doties atpakaļ uz Ungāriju. Tiesnesis Addisons nekādu īpašu sodu nav piespriedis, bet ieteicis abiem draugiem doties uz emmigrācijas departamentu.

★

Premjērministrs J. Dīfenbeikers, spriežot pēc nesenās intervijas televīzijā, visai apmierināts ar Kanadas saimniecisko stāvokli. Tomēr Kanadas lielākie laikraksti norāda, ka J. D. „dzīvo pa mākoņiem" un nav visai reāls savos aplēsumos. Kaut pēdējos gados nodarbināto skaits nedaudz audzis, arī bezdarbs tajā pašā laikā vairojies. Kanadā patlaban 719.000 bezdarbnieku, kas ir 11% no strādātspējīgo skaita. J. Dīfenbeikers nesen apgalvoja, ka ASV bezdarbnieku skaits procentuāli augstāks nekā Kanadā. Patiesībā tomēr citāda. ASV no strādājošo skaita 7% iedzīvotāju palikuši bez darba. Sākoties siltākam laikam pastāv cerības, ka, īpaši Toronto pilsētā, darba iespējas uzlabosies.

☆

Tiesnesis T. Bigeļovs piesprieDis cietuma sodu torontietim A. MakKolam, kas ar viltotiem čekiem sapircis dāvanas savai sievai un bērniem, to starpā minka apmetni 350 dol. vērtībā. Kaut sieva vēlējusies visu naudu atmaksāt atpakaļ piemānītajiem veikalniekiem (ieskaitot sāpju naudu), tiesnesis B. pastāvēja, ka MakKolam jāpavada kāds laiks aiz restēm.

☆

Liberāļu partijas vēlēšanu platformas vadītājs, financists Valters Gordons izstrādājis 7 punktu programmu, kas sola daudzus uzlabojumus saimnieciskā laukā. V. Gordons izteicies, ka bezdarba vairs nebūs, ja Kanadas iedzīvotāji nākošajās vēlēšanās balsos par liberāļu partiju.

★

Toronto pilsētā lielas pārrunas radījusi Makša Blūšteina piekaušana „Towne" krodziņā. Neviens līdz šim nezināja, kādēļ Blūšteins tik smagi piekauts (ar dzelzs stieņiem, ref.). Tagad laikraksts „Toronto Daily Star" atklāj, ka M. B. sastāvējis kādā pagrīdes organizācijā. Kāda cita pagrīdes banda bijusi nemierā ar Blūšteina darbību, un, kā redzams, smagi atriebusies pēc Čikāgas gangsteru parauga. Bez tam M. B. nelegālā ceļā nopelnījis lielas naudas summas un mēģinājis izvairīties no ienākuma nodokļo maksāšanas.

☆

Deviņas personas smagi ievainotas, kad smagais auto nesen uzdrāzās virsū Ville St. Laurent ciema iedzīvotājiem, kas gaidīja uz autobusa ierašanos kādā nelielā pieturas punktā.

☆

Izcils notikums Toronto mākslas dzīvē bija igauņu vīru koŗa 40. koncerts Maseja hallē. Reizē ar šo koncertu piepildījās 15 gadi, kopš kori vada diriģents Romans Tois. Koŗa repertuārs ir ļoti plašs, sākot ar tautas dziesmām un beidzot ar Šūmaņa un Bokerīni skaņdarbiem. Sevišķi iespaidīgi šajā koncertā izskanēja igauņu komponista Afrēda Karindi kantāte „Ceļojošie viļņi". Komplicēti uzrakstīto solo partiju atzīstami veica Irēne Losberga (kontralts).

No kr.: pag. gada DV futbola karaliene Gaida Opolais, jaunievēlētā „futbola miss" Anda Apene un DV futbolistu vadītājs Arnolds Grīnbergs. J. Kreiļa uzņ.

KAS RADA BEZDARBU?

Sakarā ar ieilgstošo bezdarbu, no kuŗa cieš arī daudzi latvieši, mūsu līdzstrādnieks sarunājās ar labi informētu lietpratēju All Vanderegu, kas labi pārzina Amerikas un Eiropas apstākļus.

Uz jautājumu, kādēļ Amerikā tik liels bezdarbs, viņš deva sekojošu novērtējumu:

Bezdarba pamatos nav tikai politiski apstākļi vai apsvērumi. Galvenokārt to rada paši strādnieki ar savām organizācijām, kas atkal un atkal, vismaz reizi gadā, prasa algas paaugstinājumus. Arodbiedrību pārstāvji ievada sarunas un nereti panāk vienošanos ar darba devējiem par kādu algas pielikumu.

Kas nu notiek tālāk? Ceļas cenas produktiem, pie kam nesamērīgi ar algas pielikumiem. Piem., Čikāgā cenas cēlušās par 50 un vairāk % dažiem produktiem un satiksmes līdzekļiem. Tas atkal noved pie prasībām paaugstināt algas u.t.t. Fabrikām jāiztur konkurence ar citām firmām, kas ražo līdzīgus priekšmetus. Konkurence reizēm ļoti asa. To patērētāji neredz un nezina. Fabrika spiesta meklēt jaunus ceļus. Uzdod techniskiem darbiniekiem, inženieŗiem u.t.t. atrast jaunus paņēmienus darbā, vai jaunas mašīnas, kas, ar mazāku apkalpi, ražo ātrāk, lētāk un labāk. Līdz ar to atbrīvojas darba spēks. Atlaiž strādniekus, kuŗus aizstāj jaunie paņēmieni un jaunās mašīnas. Tāda gaita risinās visos uzņēmumos.

—ro.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

22. aprīlī — Viestura koŗa koncerts.
22. aprīlī — Toronto latviešu katoļu vienības pavasara deju vakars Kolumbus zālē.
23. aprīlī, plkst. 3.30 atklāj J. Krūmiņa gleznu izstādi Internacionālā institūta telpās, 709 College St.
29. aprīlī — DV Latviešu jaunā teātra Bostonā viesizrāde „Māja naktī", R. Birgaļa režijā.
30. aprīlī — TLB dāmu komitejas sarīkojums.
30. aprīlī, plkst. 4 p.p. Mazputniņa pēcpusdiena Sv. Andreja baznīcas zālē.
6. maijā — Maija balle Palace Pier telpās.
5. un 6. maijā — Baltiešu sporta svētki Centrālajā YMCA'ā.
6. maijā jauniešu koncerts Sv. Barnabas baznīcas zālē. Sākums plkst. 8. vakarā. Ieeja pret programmām.
7. maijā Sestdienas skolas Ģimenes diena.
13. maijā — Kurzemes cietokšņa krišanas piemiņas sarīkojums.
Svētdien, 14. maijā, plkst. 6 vak. Lansdowne kino teātra telpās A. Brigaderes pasaku lugas „Princese Gundega un karalis Brusubārda" pirmizrāde.
18. maijā — T. Brilta koncerts, Kanadas koncertapvienības sarīkojumā.
27. maijā — TLTA sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts.
28. maijā — Sidrabenē — Pavasara svētki bērniem un pieaugušiem.
4. jūnijā Sestdienas skolas izlaiduma akts.
24. jūnijā — Sidrabenē — Tradicionālais Jāņu sarīkojums.

HAMILTONA

30. aprīlī — Hamiltonas DV Vanadžu sarīkojums.
5. maijā — HMMK balle Rainbow zālē.
28. maijā — draudzes dāmu komitejas sarīkojums baznīcas zālē.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5910 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

A. KANBERGA
RAKSTU BIROJS
65 Ferrier Ave.,
TORONTO 6, ONTARIO
Tel. HO 3-2667, Toronto.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts divas reizes nedēļā no plkst. 8—10 vakarā, Pirmdienās Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-0503; ceturtdienās 231 Roncesvalles Ave., Venus puķu veikalā, tel.: LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

Juri Mieziti ar Ligitu Galviņš salaulāja māc. A. Cops š. g. 15. aprīlī Sv. Andreja baznīcā Toronto. Foto A. Jānītis.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

22. aprīlī — Vīestura koŗa koncerts.
22. aprīlī — Toronto latviešu katoļu vienības pavasara deju vakars Kolumbus zālē.
23. aprīlī, plkst. 3.30 atklāj J. Krūmiņa gleznu izstādi Internacionālā institūta telpās, 709 College St.
27. aprīlī — DV Latviešu jaunā teātra Bostonā viesizrāde „Māja naktī", R. Birgala režijā.
29. aprīlī — TLB dāmu komitejas sarīkojums.
30. aprīlī, plkst. 4 p.p. Mazputniņa pēcpusdiena Sv. Andreja baznīcas zālē.
2. maijā — Maija balle Palace Pier telpās.
5. un 6. maijā — Baltiešu sporta svētki Centrālajā YMCA'ā.
6. maijā jauniešu koncerts Sv. Barnabas baznīcas zālē. Sākums plkst. 8 vakarā. Ieeja pret programmām.
7. maijā Sestdienas skolas Ģimenes diena.
13. maijā — Kurzemes cietokšņa krišanas pieminas sarīkojums.
Svētdien, 14. maijā, plkst. 6 vak. Lansdowne kino teātra telpās A. Brigaderes pasaku lugas „Princese Gundega un karalis Brusubārde" pirmizrāde.
20. maijā — T. Brilta koncerts, Kanadas koncertapvienības sarīkojums.
27. maijā — TLTA sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts.
28. maijā — Sidrabenē — Pavasara svētki bērniem un pieaugušiem.
4. jūnijā Sestdienas skolas izlaiduma akts.
24. jūnijā — Sidrabenē — Tradicionālais Jāņu sarīkojums.

HAMILTONA

30. aprīlī — Hamiltonas DV Vanadzu sarīkojums.
13. maijā — HMMK balle Rainbow zālē.
28. maijā — draudzes dāmu komitejas sarīkojums baznīcas zālē.

...nos manuskriptus saīsināt, ...tus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta ...marka.
...iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās ...cijas viedoklim.

Paulas Brīvkalnes koncertā

Apliecinādama savu piederību estrādei un skatuvei, Paula Brīvkalne savu pagājušās sestdienas koncertu bija veltījusi dziesmām un operu ārijām. Programmas pirmajā pusē reprezentēti divi latviešu autori — Bruno Skulte un Jānis Kalniņš.

No Skultes pirmo reizi dzirdējām vienpadsmit Bērnu dziesmas ar Raiņa tekstiem. Tās ir miniātūras skaņu gleznas ar vienkāršu, bet raksturīgu melodiku. Klavieru pavadījums viscaur ilustrātīvs, un tajā komponists apliecina daudz atjautības un mūzikāla humora. Skultes skaņu valodā nav nekā no laikmetīgās mūzikas skarbumiem un nesaskaņām, bet panāk spilgtu efektu parasto tīrskaņu — septakordu harmonijas ietvaros. Kaut bērnu dziesmas, tās nav domātas dziedāšanai bērniem, bet prasa no atskaņotāja lielu vokālu virtuozitāti un izteiksmes spējas. Tā vien liekas, ka, rakstot šo ciklu, komponists domājis par Paulu Brīvkalni. Viņa to arī pasniedza klausītājiem kongeniālā iztulkojumā.

No Jāņa Kalniņa dzirdējām senās paziņas — Lolitas dziesmu un Dziesmu par brīnumputnu (Brigaderes), Apsnigušo rožu krūmu un Dāvanu (Z. Lazdas), kuras māksliniece dziedāja ar siltu romantisku izjūtu. Lielisks sniegums bija Kristīnes ārija no operas Uguni, kas ievadīja programmas otro posmu.

Paula Brīvkalne noslēdza vakaru ar Hendela un Mocarta operu ārijām, lielāko iespaidu panākot ar Elzas sapni no Lohengrīna un Elizabetes āriju no Vāgnera Tanheizera. Ir lieki te runāt par dziedātājas balss sudrabaino skanīgumu, viņas priekšnesuma suverēno mākslu. Tā ir personība un māksliniece no Dieva žēlastības. Šoreiz viņai iznāca dziedāt akustiski sliktās telpās un uz pārkurinātas estrādes, bet arī šajos apstākļos māksliniece turējās godam.

Rūpīga un piekļāvīga pavadītāja pie klavierēm bija Marta Tūtere. Abas mākslinieces saņēma daudz aplausu un puķu.

J. Cīrulis

T. ĶENIŅA KLAVIERU STUDIJAS AUDZĒKŅU VAKARS

Ir apsveicama parādība, ka mūsu mēchaniskās mūzikas laikmetā vēl ir ļaudis, kas paši grib piesēsties pie klavierēm, vai mācīt tās spēlēt saviem bērniem. Jo tieši mūzika ir viena no mākslām, kas ikdienas cilvēku paceļ citā augstākā gara un izjūtu pasaulē. Ir labi, ja tajā ievada bērnus jau no mazotnes, nemaz necenšoties no tiem iztaisīt profesionālus māksliniekus. Ir patīkami vērot, ka pa šo ceļu iet arī daudz latviešu ģimenes, censdamās sniegt savām atvasēm mūzikālās izglītības pamatus. Ir jau tiesa, ka Kanadas skolās izlutinātiem bērniem un jauniešiem drīz vien rodas citas intereses un kārdinājumi, bet ar zināmu piespiešanos tiekot pāri pirmajiem grūtumiem, jo daudziem mostas pret mūziku patiesa interese. To visnotaļ var veicināt nopietns un lietpratīgs skolotājs, kādu netrūkst arī latviešiem.

Nule noklausoties Tālivalža Ķeniņa klavierstudijas audzēkņus, ar prieku varēja vērot, ka no ķipara, kam kājeles tālu nesniedza pedāli, pamazām izaug klavierniеks, kas visai respektējami veic lielo meistaru darbus. Bija reprezentēti pavisam 30 audzēkņi, sākot ar pirmo gadu, beidzot ar augstāko kursu. Iesācējus un arī dažu augstāko audzēkņu grādus vada T. Ķeniņa asistente Aina Zemdega. Viņas audzēkņiem labi nostādīta roku pozīcija, priekšnesumā dzīvs frāzējums, protams, kā nu kuŗam uztraukumā izdodas, un mazie spēlmaņi savu uzdevumu veic ar prieku un pašapziņu. Lielākie šai ziņā jūtīgāki, arī ar lielāku atbildības sajūtu, un tāpēc daži samulsumi, taču skolotājas darbs un rūpe saskatāma ikvienā sniegumā.

Tas pats jāsaka par T. Ķeniņa audzēkņiem, starp kuriem daudzi ar visai ievērojamu technisku gatavību. Te vispirms ir rētu minēt Daci Zvilnu, Ilgu Namiķi (augst. kurss), Indriķi Jāniti, Kasparu Dzeguzi (10. gr.), Astrīdi Čopu (9. gr.), Māru Grinbergu (8. gr.) un vēl citus, kam, liekas, arī pati mūzika kļuvusi par sirdslietu. Krietnus mūzikālus dotumus varēja saklausīt Māra Pāvelsona (7. gr.) spēlē. Interesanti atzīmēt, ka studijā mācās četri vienas ģimenes locekļi — Ieva, Toms, Pēteris un Dace Zvilnas, un ar panākumiem. Tā aug un veidojas nākamie labas mūzikas draugi, kas vēlāk būs pateicīgi saviem vecākiem un skolotājiem.

Programmā bez lielo klasiķu un romantiķu darbiem dzirdējām arī T. Ķeniņa dažādām gatavības pakāpēm mūzikāli atjautīgi komponētus raksturgabaliņus: Maigums, Mazs maršs, Spēļu lāciša deja un Sapņojums. Daudzas no viņa miniatūrām uzņemtas Kanadas konservatorijas mācību programmā un izrakstas iespiedumā.

Pateicībā par veikto darbu abi paidagogi no saviem audzēkņiem saņēma bagātīgas puķu veltes.

J. Cīrulis

Edvarts Tūters

ĶIVITES

Sveša, pelēka nora.
Stāvu vientuļš un brīnos, —
Dzirdu, ķivītes klaigā,
Žēlumā cēlā un maigā
Skumji skan putnu balsis,
Dzildzīji iekritot sirdī —
It kā laime, vai bēdas.

Sveši putni skrej baros —
Visi steidzas man garām.
Kur gan tagad es esmu:
Maigā dzīvības kalnā,
Vai nāves ielejā saltā?
Krūtis stindzina salna.
Skrupstās smaga dreb rasa . . .

Pa skumju noru,
Pa svešu taku
Aizeju vientuļš,
Bet it kā sapnī —
Tepat man blakus —
Ķivite klaigā
Bezgala skumji,
Bezgala žēli.

Savās domās un sapņos
Laikam aizklīdis biju
Ganībās, senās un vecās,
Ķivītes lizdas kur vija.

Valdis Skudra

CIK?

Jona Gabriela Borkmaņa izrāžu cikls tuvojas noslēgumam. Tas bija ievērojams iestudējums. 1) Lugu sarakstījis Ibsens. 2) To noskatījās mazākais skatītāju skaits, kāds jebkad piedzīvots, 3) Presē par to bija rakstīts tik daudz, kā par vienu citu iestudējumu. Šai gadījumā, lai tad nu arī man atļauts sacīt kādu vārdu. Galvenokārt cilvēkam, kas uz izrādi neatnāca.

Tā. Te nu te esi. Priekškars aizvilkts, skatuves gaismas izdzisušas, aplausi izskanējuši. Maza meitene, priecīga par to, ka garlaicīgā izrāde reiz beigusies, tev pasniedza sarkanbaltsarkanus ziedus. Tie tagad vīst. Dīvaini, ka katram ziedam, arī nenogrieztam, reiz jānovīst. Dabas likums. Katrai izrādei reiz jābeidzas, katram smieklīem jābeidz skanēt. Un arī katrai asarai reiz jānožūst. Sakaru, kas bija starp aktieri un skatītāju, kā smalku stīgu pārrāva priekškara kritums. Tas sāp. Smeldzīgi sāp. Nav zināms, kur — sirdī vai dvēselē . . . Kas to lai zina, vai vairāk sāp puķes saknei, vai nogrieztam ziedam? Vai vairāk sāp aktierim, vai skatītājam? — Tu noņem šminka masku. Tā derēja tikai uz skatuves. Tu sejai pieglaud mirstošos ziedus, jo šis ir vienīgais brīdis, kad tu esi bez maskas. Un šis ir vienīgais brīdis, kad tu esi viens ar sevi, un vari sev jautāt mūžam neatbildāmo jautājumu — Kāpēc? — Kāpēc cilvēks spēlē teātri? Kāpēc dažs to nāk noskatīties? Kāpēc dažs nenāk? Kāpēc dažs nāk? Kāpēc skata mūžības izpausmi, un kāpēc, teiksim, filosofija nav zinātne? Tīra zinātne māk atbildēt tikai uz vienu jautājumu: — Cik?

„Cik" ir visas matemātikas kodols un jēga . . .

Tagad nāks biedrības amatpersonas. Spiedīs tev un pārējiem aktieriem rokas, uzsitīs uz pleca un aicinās pie dāmu komitejas bagātīgi klātiem galdiem. Tu uzliksi gadījumam piemērotu masku un aizmirsīsi priekškaru un ziedus, kas bija dibināts uz „kāpēc". Tagad mielasta dalībnieki slavinās viens otru, stāstīs jokus un runās kādu prātīgu vārdu par matemātiku. Kāds jautās. Kāds apbrīnojami precīzi atbildēs. Sarunu kodols būs — „Cik?" Cik augsts, cik dziļš, cik daudz un cik tas maksā? Un — cik labi, ka Ibsens nomira pirms simt un sešiem gadiem.

★

Cik jauki, jūs to nospēlējāt! Cik brīnišķīga izrāde! Cik žēl, ka skatītāju bija tik maz . . . Cik . . . Tev šķiet, ka pagājušas jau daudz stundas. Tu pieliec pulksteni pie auss. Pirms cik gadiem tu to pirki, varbūt apstājies, vai? Cik-cik-cik-cik- — tas tomēr iet.

Pāris stundās tu esi dabūjis zināt, c i k latviešu te dzīvo, c i k kuŗam bērnu, c i k bagāts, vai nabags kurš ir, c i k veca vai jauna kuŗam mašīna un c i k degvielas tā patērē. No savas puses tu esi pastāstījis, c i k ilgi tu esi nodzīvojis ar savu sievu, c i k izmaksā šķiršanās, c i k šņabja tu vari izdzert astoņās dienās . . . Tev gribētos arī pasacīt, c i k dienu tu teātŗī jaudis ieguldījuši lugas sagatavošanā, un c i k ir tie par savu darbu saņēmuši. Taču laika nav daudz. Aiz loga aust pelēks rīts. Vēl jāizdzer daudz glāzes, vēl jānodzied daudz dziesmu par dzimteni, par salauztām sirdīm, par melniem kraukļiem un krustiem . . . Vēl jāizstāsta piparotu anekdotu krājumi. — Citādi nevar. Ir tas, šķiet, arī ir vienīgais, kas „traģiskajai trimdas saimei" saglabājies kā „svēts mantojums" no iepriekšējām paaudzēm. Tik svēts, ka to kā svētku kārtu no naftalīna drīkst izcelt tikai svētkos gadījumos. Šāds gadījums ir arī tās dažas stundas pēc tavas teātra izrādes.

Kad dziesmā pēkšņi aizlūzt balss un skatu aizplīvuro reibums, tu nezini un nevari saskatīt, kuŗo stundu pulkstenis rāda. Tu pieliec to pie auss — cik-cik-cik-cik . . . Tas joprojām iet. Cik-cik-cik . . . Ciparos uzrakstītā dzīves jēga.

C i k sen tas ir, kopš tu pēdējo reizi noskatījies teātra izrādi? Lasīji grāmatu? Biji baznīcā? C i k sen tas ir, kopš tu par šīm lietām sacīji, ka tā ir tava dienišķā maize, tavi spēka avoti? C i k tālu vējš varētu būt aiznesis tavus vārdus? C i k sen tas ir, kopš tavas vaimanas par zaudēto dzimteni, par trimdas saimi, par Lielo sāpju draudzi ir izrādījušās par vienkāršu histē-

(Nobeigums 4 lpp.)

VEIKSMĪGA DEBIJA

MONTREĀLAS „JUNDA" KONCERTĒ SAV. VALSTĪS

Trimdā dziedošo vīru koru nav daudz. Sava skaitliskā sastāva dēļ tie parasti koncertē novietojuma robežās. Šoreiz Kanadas latviešu vīru koris „Junda" no Montreālas bija uzņēmies ceļa grūtības, lai mērotu simtiem jūdžu un iepriecinātu kaimiņzemes tautiešus (Sirakūzās un Ročesterā, N. Y.) ar latvisko dziesmu. Pirmo patstāvīgo debiju Savienotajās Valstīs „Junda" droši var ieskaitīt savu panākumu kontā. Korī ap 30 dziedātāju, un tas izveidojies no Montreālas vīru dubultkvarteta, piesaistot vēl labu tiesu dziedātāju no bij. Latvijas universitātes, Teodora Reitera, Prezidiju konventa vīru un Skolotāju institūta koriem. Balsu kuplums teicams, un tās labi saliedētas dziesmu iejūtīgam tulkojumam. Programmā bija uzņemtas vai vienīgi latviešu komponistu dziesmas no koŗu dzelzs repertuāriem, ar spilgti patriotisku noskaņu, kā arī pāris tautas dziesmas pat mūzikāli skaistā pārkārtojumā (Aiz krūmiņa, aizvējiņa), ko bija veicis koŗa diriģents un komponists Daumants Vītols. Programmas pirmās daļas noslēgums ar J.Straumes „Pie Baltijas jūŗas" ļoti teicamā izpildījumā nodibināja jūsmīgu kontaktu ar auditoriju, kas turpinājās līdz pat programmas nobeigumam. Bija nomanāms, ka klausītāji, gaŗo svešuma gadu nomākti, alkst skaņu un pārdzīvojumu, kas cilā dzimtenes vārdu un tās skaistumu, kamdēļ arī dziesmas ar spilgti patriotisku noslieci patika vislabāk. Solistes dziedājums divi tautas dziesmām jo spoži padevās Z. Tilgai.

Koŗa diriģents Daumants Vītols saliedējis šo dziesmotāju pulku augstvērtīgā un daudzsološā vienībā, kas uzmanīgi seko diriģenta atturīgiem, bet rakstupilniem mājieniem.

Koncerts, ko bija rīkojusi latviešu Krusta draudze, sava mākslinieciskā vērtīguma ziņā bija pelnījis vēl pilnākas klausītāju rindas.

Gaidīsim pārrobežas ciemiņus atkal citu reizi, novēlot tiem iekarot daudzas citas latviešu novietnes Amerikas pusē.

A. Vilks

ZENTA MAURIŅA CEĻO

Arī šogad Dr. Zenta Mauriņa devusies priekšlasījumu turnejā uz Šveici un Vāciju, kur runās par kultūrvēstures un literātūras tematiem, kā arī lasīs fragmentus no saviem vācu valodā iznākušiem darbiem. Uz Hamburgu viņu aicinājusi lielā mākslas aģentūra „Abegg", uz Erlangenu — fabriku koncerns „Simens un Šukerts", uz citām pilsētām — studentu apvienības, ģimnazijas, grāmatnīcas, bibliotēkas.

Rakstnieces priekšlasījumi paredzēti: Šveicē no 4 — 25. maijam, Vācijā jūnijā un jūlijā.

IGAUŅU KORIS DODAS UZ EIROPU

Ņujorkas igauņu vīru koris diriģenta M. Loites vadībā 5. maijā dosies koncertu turnejā uz Eiropu. Vispirms koris apmeklēs Somiju, tad Zviedriju, Dāniju, Vāciju, Franciju un Angliju. Turnejā piedalīsies 65 koristi un solists H. Rīvalds. Ceļojuma izdevumi aprēķināti uz 40.000 dol. Lai iegūtu līdzekļus ceļojumam, koris rīko balli 4. maijā Commodore viesnīcā, Ņujorkā.

Kultūras apskats

Ar Kanadas federālās valdības atbalstu pie eskimiem dosies vairāki kanadiešu mākslas tirgotāji, lai uz vietas pārliecinātos par viņu sasniegumiem mākslas laukā.

★

Pēdējos gados nēģeru dziedātāju skaits Ņujorkas Metropolitēna operā arvien pieaug. Slavenā operas sabiedrība šinīs dienās piedāvājusi kontraktu 26 gadus vecajam Džordžam Širlejam, kas nesen ieguva pirmo vietu tenoru klasē Metropolitēna operas jauno dziedoņu konkursā.

★

Sakarā ar brāčista Pāvila Zariņa koncertu, Toronto viesojās vijolnieks Jānis Lazdiņš no Montreālas. Mākslinieks zināja pastāstīt, ka Montreālā arī šogad pošas plašam mākslas festivālam.

★

Pagaidām zināms, ka nākošajā koncertsezonā Toronto simfoniskais orķestris kopā ar Mendelsona kori uzvedīs fragmentus no Berlioza operas „Fausta nolādēšana". Šo sezonu abas mūzikālās vienības teicami noslēdza ar iespaidīgo „Aidas" uzvedumu koncertversijā. Pēdējā vakarā „Aidas" uzvedumā noklausījās arī mūsu izcilā operdziedone Paula Brīvkalne.

★

Obojists Andrejs Jansons šo vasaru pavadīs Ņujorkā pēc visai sekmīgas koncertsezonas ar Baltimores simfonisko orķestri. Jaunais mākslinieks cītīgi iestudē programmu Toronto jauniešu koncertam, 6. maijā.

★

Šonedēļ Toronto CJBC radio raidītājs sniedza gaŗāku interviju ar mūsu jaunās paaudzes pianistu Arturu Ozoliņu. Pēdējais stāstīja par savām mūzikālām gaitām Argentīnā un Kanadā.

★

International Artists koncertaģentūras vadītājs Volters Homburgers informē, ka nākošajā sezonā Toronto koncertēs daudzi pasaulē slaveni mākslinieki — Artūrs Rubinšteins, Rūdolfs Serkins, Emīls Gilels, Marianna Andersone, Viktorija de los Andželes un Dāvids Oistraks.

FILMU Pasaule

A. KALNIŅŠ

PĀRDOMAS PAR FILMU „OSKARIEM"

Tūkstošiem filmu cienītāju ASV un Kanadā šīs nedēļas sākumā redzēja ABC televīzijas pārraidījumu no Santa Monikas pilsētas auditorijas, kur Holivūdas filmaktieŗi saņēma atkal Filmakadēmijas augstākās godalgas — zelta statuetes. Daudziem, (ieskaitot šo rindu autoru) „Oskaru" pasniegšanas ceremonija sagādāja lielu vilšanos. Arī labākās filmas un aktieŗu izvēle bija pārsteidzoša.

Elizabete Teilore kā aktrise, vērtējot ar profesionālu mērauklu, nebija savu „Oskaru" papilnam nopelnījusi, bet tomēr to saņēma aiz 23 akadēmijas locekļu parādītās līdzjūtības sakarā ar laimīgi pārciesto kakla operāciju. Arī lielās ziņu aģentūras neslēpa faktu, ka uz simpatiju pamata E. Teilore saņēmusi šo vienreizējo godalgu. Filmakadēmijai būs samērā grūti atgūt agrāko reputāciju, kad daudzi aktieŗi to uzskatīja par respektējamu un ievērības cienīgu institūtu. Manuprāt, arī „Oskaru" skaits nākotnē būtu stipri reducējams. Dalot tos pa labi un kreisi, pēdējiem zūd sava vērtība. Ja akadēmija piešķirtu tikai 5-6 „Oskarus" un pārējiem izdalītu diplomus, parādītā atzinība nebūtu mazāka par līdzšinējo. Vēl grūti saprast, kā labākās filmas godā varēja izvirzīties komēdija („The Apartment") kuŗa, ievērojot tās māksliniecisko apdari, nebūt nav tik izcila, lai saņemtu spīdošo statueti. Ko lai tagad saka filmas „Sons and Lovers" producenti? Šajā filmā patiesi ir daudz vērtību un mākslinieciskās izdomas. Berta Lankastera izvēle (labākais aktieris, ref.) nebija pārāk slikta, bet tīri teātrālā aspektā atzinība būtu pienākusies Trevoram Hovardam, kas ar lielu aizrautību un arī lielu pārdzīvojumu tēlo savu drāmatisko lomu D. H. Lorenca darbā. Patika, ka Filmakadēmija bija pareizi novērtējusi Pītera Ustinova un Širlejas Džonas izcilos panākumus palīglomu tēlošanā. Visbeidzot jāsaka, ka televīzijas pārraidījums bija visneinteresantākais, kāds vispār redzēts pēdējos gados. Kur palika atjautīgās intervijas ar redzamākajiem aktieŗiem? Pārraidījuma kopiespaids vēl pasliktinājās, kad „Timex" firma ar saviem „ūdens drošajiem" pulksteņiem uzbāzās skatītājiem ikkatras 15 minūtes. Gaŗāka reklāma pašā sākumā būtu aiztaupījusi galvas sāpes tiem, kas nav ieinteresēti „Timex" ražojumos.

★

Pēc ilgākas uzturēšanās Savienotajās Valstīs ~~Londonā (Anglijā)~~ atgriezusies daudzstūrainā filmaktrise Diāna Dors — šoreiz ar 11 mēnešu vecu puisēnu uz rokas. Ziņkārīgajiem reportieŗiem blondā aktrise pavēstījusi: „Tie laiki, šķiet, pagājuši, kad Holivūdu varēja iekaŗot ar skaistumu vien. Tagad aktrise vairs nav tikai skaistuma simbols kā agrāk. Šodien tai jāprot labi tēlot un pielaikoties producentu prasībām." Joprojām Diānas vitālie izmēri ir 38-20-36.

ALMĀRS GAURA

VAI TAS IR DŽENTLMENIS?

4. turpinājums.

„Laimīgi!" Elīza ironiski smejas. „Milda vienmēr saka . . . jūs gan, draudzenes, neņemiet vecus vīrus, kaut viņi kādā godā vai bagātībā. Skatieties, kā es muļķīgi jaunībā iekritu. Kur nu visa manta un gods? Pulkveža kundze! jāsmejas. Te, Amerikā, par to nedod ne centa. Aina apprecēja to puiku Ramši, un četros gados māja, mašīna, mēbeles, viss jauns, Ainai nav jāstrādā, un Ramše māju apkopj . . . Mildai jāstrādā dienu dienā, ja grib, lai dzīve ietu kautcik uz priekšu."

„Bet, Elīza, Zemzars arī strādā un ir māju nopircis."

„Strādā gan, bet smagos darbus, kur nauda nāk, viņam nedod, un arodbiedrībā arī neņem. Viņš jau tikai pusi no tā nopelna, ko Stefans un Herberts. Un cik ilgi vēl pelnīs? Būs jāiet pensijā, un cik tad būs naudas? Milda jau saka, to būdu ir kaut kā sabakstījis, kad ies pensijā, tad lai krāj zārkam. Izprecēsies meita, iešu pie viņas. Milda vēl seši gadi jaunāka kā Aina, un viņai jākuļas ar to veci."

„Bet, Elīza, vai tu domā, ka te, Amerikā, tikai vīriešus vērtē pēc gadiem, un maksā par to, un sievietes nē?"

„Vīriešus . . . sievietes . . . Sievietēm šeit nav jāstrādā, ne arī kādā arodbiedrībā jāstājās, tāpēc gadi nav svarīgi."

„Tas nu tā, Elīza. Vai vēl arvien vēlies manu palīdzību?"

„Jā, vēlos atgūt savam puikam tēvu, paskaties, vai nav jauks zēns?" saka Elīza, paņēmusi zēnu klēpī.

Sestdien satieku Dandi, viņš grib man kaut ko stāstīt. Norunājam iet uz Saulrieta restorānu.

Kad bijām ieņēmuši ērtu nišu, un priekšā uz galda putoja alus kausi, Dande sāka savu stāstu:

„Eiropa esot izmirstoša un īsta vecpuišu zeme — tā saka gudrie. Es līdz pēdējai iespējamībai necentos to atstāt. Bet tā kā man, veselam, spēcīgam cilvēkam, galvojumu netrūka, nolēmu riskēt un ierados šeit.

Pirmie mēneši Čikāgā bija interesanti. Mūsu iebraucēju grupās neviena paziņa necentās celt degunu pārāk augstu. Bet tad izklīdām, jo katram darbs gadījās citā pusē. Vēl no pāris sieviešiem saņēmu pa īsai vēstulei, pāris skatu kartiņas un tad izbeidzās bijušā pazīšanās, jo dabūju darbu kādā remontu darbnīcā par mazu algu. Tas bija viens no maniem smagākiem laikiem. Ne jau darba dēļ, tik viegli nekad nesmu strādājis kā Amerikā. Bet tukšums, jo sirdī biju latvietis un Ameriku nepazinu. Man tā šķita nepieņemama, neiespējama. Gadījās draugs, kas gribēja manu grūtsirdību izklaidēt un vadāja pa visādām Čikāgas uzdzīves vietām, sastapu tur arī dažas interesantas sievietes. Bet tās vietas! Neesmu no bailīgiem, un man rokās vēl aizvien spēks, kādreiz viens pats izsitu visus nelūgtos kāzu viesus. Arī Hitlers man par labu kaušanos iedeva dzelzs krustu, bet tur, kur mani vadāja, nudien, reizēm kļuva aukstas kājas! —

Tad man atrakstīja Zemzars, biju kādreiz viņa seržants, tā atbraucu šeit. Dabūju vietu fabrikā. Pirmā laikā jutos vēl sliktāk kā Čikāgā. Nevienas paziņas. Katru dienu pie Zemzara arī nevar iet, viens vari kļūt traks. Bija man Vācijā kāda draudzene, bijusī direktora Zaltes kundze, uzrakstīju viņai vēstuli. Ak cik jaukas vēstules nu saņēmu katras pāris dienas. Viņa mani esot cienījusi, pat mīlējusi, bet es neesot viņu pietiekoši ievērojis. Var jau būt, ka viņai taisnība, domāju, jo patikt jau viņa man patika, bet viņa sagājās ar kādu amerikāņu kaŗavīru, un es domāju, man tur nav vietas. Nu jauneklis jau sen aizceļojis uz Ameriku un viņai pat vairs nerakstot, bet es esot tas, ko viņa un arī tās meitenīte īsti cienījusi. Sūtīju nu viņai visu, ko vien varēju, un caur paziņām izgādāju galvojumu. Sagaidīšanai gatavojos kā kāzām. Bet cienītā kundze mani uzmeklēja tikai mēnesi pēc ierašanās Amerikā.

„Ai! Atvainojiet, Dandes kungs, esmu varbūt izmantojusi jūsu labvēlību, bet mani saimnieki tik brīnišķīgi cilvēki. Jūs zināt, amerikāņu sirsnība ir neizsmeļama. Pati kundze ir triekas ķerta uz gultas, bet vecais kungs un jaunais . . . Nu, es jums saku, tādus džentlmeņus neesmu dzīvē redzējusi! Bet ko jūs man sūtījāt, nokārtošu. Es nekā nepieņemu, ko nevaru atlīdzināt, īpaši vēl no saviem tautiešiem, kas tik daudz cietuši."

„Šā vīlos cerībās un jutos vēl vientuļāks, jo nu biju zaudējis arī ticību, ka mani nākošie aicinājumi latviešu sievietēm nevainagosies tāpat kā šis.

Tak nedomāju lūgties šīs mūsu tautiskās dāmas. Sāku vērties tuvākā apkārtnē. Pētīju, kā gan īsti savu dzīvi vadīja amerikāņi, kuŗu pulkā nu arī es biju ieskaitīts. Un, lūk, nav tik traki. Saki, Andrej, vai Amerikā nav jauki dzīvot arī vecpuisim?"

„Nejūtos pārmērīgi jauki. Domāju par ģimenes dzīvi, justos daudz labāk. Naudu šeit var nopelnīt vairāk kā Eiropā, bet dzīve tomēr šeit tukša un bezvērtīga", atbildēju es, jo tā arī toreiz jutu.

„Ha, ha, ha, ha," smējās Dande, „kur vēl jaukāk dzīvot kā Amerikā!"

„Kā tu to domā?" es gandrīz īgni iejautājos. „Kā tad tu piepildi to savu brīnišķīgo dzīvi?"

„Kā? Pirmā vietā man ir darbs, un tur, lūk, es varu izlietot savu enerģiju un laiku, jo man nav citu svarīgāku pienākumu, ne arī jābaidās no kādiem pārmetumiem, ko varētu sagādāt sieva, kas gaidītu mani pildām viņas pavēles, vēlēšanās un pienākumus u.t.t."

„Nu, tad tu esi sieviešu ienaidnieks un neatzīsti, ka nauda būtu viņu vērts."

„Bet, Andrej, tieši pretēji, es vai trešo daļu no savas algas izšķiežu sievietēm, un tu zini, ka jau trešo gadu es pelnu gandrīz 6000 dolaru."

„Nu, runā skaidri, lai varu saprast, kas ir tavas naudas vērts."

Mirkli Dande it kā noskaitās un apklusa, bet ar mazliet cinisku smīnu turpināja:

„Nu, kādu simtu gadā, gaŗa laika pēc, atpūtas brīžos, samaksāju tepat šīm," viņš norāda uz krogus leti, „par glāzi alus vai kokteili."

„Nu tad atradis gudrību! Jeb vai viņas tev brūtes?"

„Nē, bet tēloju džentlmeni, tas ir konkurēju tevi. Un viņas iedzērušās man stāsta tik aplamus, muļķīgi rožainus un sentimentālus dzīves stāstus, kādus pat televīzijā nevar redzēt. Tā esmu kļuvis amerikānis, un visu pārspīlēto atzīstu par vērtīgu. Bet ja gribu redzēt skaistas meitenes, tad eju tur parka malā, kur paceļas tā jaunpārbūvētā māja ar jauno koši zilo jumtu."

„Kas tā par iestādi?"

„O, pilngadīgu meiteņu pansionāts — pusei gan šķiet pilngadība tikai uz goda vārda," novīpsnāja Dande.

„Kas tā par bandītu iestādi?" prasīju, sapratis viņa smīnu.

„Bandītu iestāde, protams, un žēl, ka meitenes saņem tikai pusi no tās naudas, kas ienāk."

„Bet vai tad tev tur nav bailes līst policijas vai vismaz šo bandītu dēļ?"

„Pret nabaga strādnieku kā es, kas kārtīgi maksā, bandīti ir lieli džentlmeņi. Par policiju tev kā bijušam policijas oficierim man nebūtu jāpaskaidro."

„Tu mani apvaino, lai gan nenoliedzu, ka policijai nav reizēm oficiāli šis tas jāredz līdz pienāk īstais laiks."

„Īstais laiks!" iesaucās Dande un nicinoši iesmējās. „Kad pēc tavām domām ir īstais laiks?"

„Redzi, Vincent, man nav bijušas darīšanas ar meitu mājām, jo policijā sastāvēju kaŗa laikā. Toreiz šāda tirdzniecība bija blakus lieta. Policijai nebija laika par to interesēties. Tak dažādām blēžu organizācijām mēs dažkārt ļāvām darboties vairākus mēnešus, līdz sazīmējām galvenos vadoņus."

„Vairākus mēnešus!" smējās Vincents. „Bet šī blēžu organizācija jau darbojas piecus gadus kopš viņu zinu, un ir darbojusies jau daudzus gadus pirms es te ierados."

„Nu, tad tā ir ļoti veiklu blēžu rokās, un policijai nav nācis nekas zināms."

„Vai zini, te jālieto attiecībā uz tevi vecu vecais sakāmvārds — vārna vārnai acīs neknābj."

„Kā tu to domā, Vincent?"

„Lūk, vai tu zini, kur atrodas šī kvartāla policijas iecirknis?"

„Jā, man šķiet, uz šīs pašas ielas, divi bloki no šejienes."

„Tev taisnība, uz šīs ielas pēc divām šķērsielām. Iecirknis aizņem pus bloku, bet otru pusi ugunsdzēsēju depo. Trešo malu sedz „Savoy" viesnīca, bet ceturtā ir šī pansija ar koši zilo jumtu. Visām šīm iestādēm ir kopējs pagalms. Kādas četras piektdaļas no šī pagalma gan pieder ugunsdzēsējiem un policijai. Maza pagalma mala, atdalīta ar sētu atstāta viesnīcai un mājai ar zilo jumtu. Tak sētā ir pat vārti, kas šos pagalmus savieno.

No zilā jumta pansijas logiem, var viegli akmeni iesviest policijas iecirknī, tik tuvu viņi kopā. Bet, lūk, policijas kungi neredz, kādi viesi apgrozās pansijā ar zilo jumtu, jau daudzus gadus nepārtraukti. Nevarētu būt, ka viņi visai īsredzīgi, un nevar šai sētai pāri redzēt, jo pagājušā ziemā pilsētas centrā bija saskatījuši kādu brīvās mīlas māju un apcietinājuši veselu rindu daiļavu. Toreiz laikrakstā tika ievietoti visu šo dāmu vārdi, kā arī piespriestie naudas un aresta sodi."

„Vincent, man šķiet tu ko jauc kopā. Ja šī zilā jumta māja ir pansionāts, tad dāmas, kas tur dzīvo, policijai nav nekādas tiesības traucēt, ja neviens nesūdzas. Tu tak zini, ka šeit ir brīvības zeme, un tava māja vai dzīvoklis ir tava pils, kur nevienam nelūgtam nav tiesības degunu bāzt."

(Turpinājums sekos)

Modris Lorbergs

NEZINĀMĀ KAŖAVĪRA STĀSTS

Es esmu viens no tiem, kuŗš reiz bija, bet kuŗa vairs nav; viens no tiem, kuŗam reiz bija savs kristīts vārds, bet tagad jau sen aizmirsts; viens no tiem, kuŗu kādreiz daudzināja un cildināja, bet tagad tikai retais vairs zina atrast taku manai piemiņai . . .

Arī es reiz biju jauns un spēcīgs; tāds pat kā tu, un arī tu. Man patika iedzert, uzdziedāt un padraiskoties ar jaunām, skaistām meitenēm. Patika apreibt jaunības neprātā, lai iztrakotu visu to sevī uzkrājušamies spēku pārpilnību, kas neļāva mierīgi vienam gulēt, kas mani kūsāja kā labā rūgumā ielikts miežu alus.

Tu jau zini, kā tas ir. Dienas izritinās garumā kā vecās mātes austais rupjo linu palagu klājiens, kas izlikts balināšanai smaržojošā pļavas zaļumā, bet naktis saraujās īsumā tik īsas, ka nedēļas skrējienā starp saulīts rietu un lēktu pat acis nepagūsti aizvērt. Neviens smagums tev nav par smagu, neviens darbs par grūtu, neviens gājums par tālu. Tu vienmēr smaidi pats un lieci arī citiem smaidīt. Un, iebridis kā jaunības prieka un spēka avotā, tu veldzējies tajā un nespēji atdzerties brīnišķīgā, reibinošā dzēriena, kas tevi reizē gurdina un dod arī jaunus spēkus. Tu esi līdzīgs vasaras klusumā snaudošajam aizsprostā ezeram, kas sevī atspoguļo visas dienas skaistumu, bet savvaļā izlaists, plosās un sarauj visus šķēršļus.

Bet kādreiz naktī, cauri tumšam mežam vai pāri rasas pielijušai pļavai iedams, tu pēkšņi pārmainies un topi līdzīgs vai nu tam kuplajam kokam, kas, zarus pelēkajās vasaras nakts debesīs iekāris, stāsta teiksmainu stāstu, vai arī tai necilai pļavas puķei, kas, rasoto galvu nakts mieram noliekusi, klusībā nojauž, ka dzīves skaistākā diena, varbūt, jau aizvadīta. Uz brīdi tu apstājies, nomet gruzdošo jaunības nemieru un pārsteigts klausies klusumā, kas atveŗ vēl nezināmus apvāršņus. Tu dzirdi tūkstoš klusas balsis, kas visas kaut ko stāsta, kaut kur aicina, no kaut kā brīdina. Bet jaunības nemiers tev neļauj ilgi kavēties. Ir jāiet, ir jādara, ir jātrako . . .

Pārnākot mājā, mati tev piesūkušies nakts miklumā un kājas rasā sastaigātas slapjas, bet pats tu jūties kā jauna spēka piesūcies. Negulētās nakts nogurums ir pārejošs. Gan to izgulēs. Ja ne rītu vai parīt, tad kādu citu dienu.

Jā, tāds es tiešām reiz biju . . .

Bet dzīves skrējiens līdzīgs neizvērptai linu kodeļai: nekad nezini, kad pavediens pārtrūks. Citreiz tas sametas mezglos, bet tu tomēr iespēji to izritināt atkal gludu un vienmērīgu. Citreiz tas plūksnojas bez mitas, bet dažkārt tas pašā labākā ritumā pārtrūkst. Bija, risinājās un vijās, bet pēkšņi vairs nav. Pavedienu vari vēl atšķetināt atpakaļ un pievērpt jaunu, bet pārtrūkušai dzīvei jaunu piesaistīt . . . neiespējami.

Tā notikās ar mani.

Mainījās laiki un apstākļi, un savu jaunības trakumu pēkšņi biju spiests iztrakot citā veidā. Draugi mani dēvēja pārgalvi, priekšnieki sauca par trakuli, bet kaut kur tālu aizmugurē mani godbijībā cildināja par varoni. Bet tie, ar kuŗiem bijām saķērušies nežēlīgajā iznīcināšanas cīņā, tie mani lamāja par nelaimes putnu, ienīda un manis baidījās.

Šodienas, tagadnes, man vairs nebija, bet bija žēl vakardienas, un gāju un trakoju, lai man atkal būtu rītdiena, kuŗā tad kā iecerētu dāvanu ieliktu visu pagājušo dienu skaistumu. Tu zini, kā tas ir, ja esi kaut ko ļoti iecerējis . . . Tev nav žēl nekā, pat pašam sevis nē. Un jaunības trakumā tu iespēji savus spēkus dubultot.

Bet tad . . . tāds mazs un sīks metalla gabals, no kuŗa pat kārtīgu pudeļu atvāžamo izveidot nevarētu, noķēra mani brīdī, kad gribēju brīdi pabūt vienatnē un paklausīties nakts tūkstošbalsu valodu.

Likteņa ironija, ja citkārt šādi sīkumi simtiem spindz ap tevi kā saniknotu bišu spiests, bet nedzeļ, bet tad viens tāds sīkums nāk un izmeklē tieši tevi.

Dzīve pārtrūka, un tai galā vairs jaunu piesiet nevarēja. Vismaz tādu kā līdzinējo nē.

Bet tas ir sen, sen atpakaļ . . . Varbūt tu vēl atceries, ka vienā brīdī manis vairs nebija . . . Meklēja mani, bet neatrada . . . Skuma draugi, skuma piederīgie, kad svaigā drukas krāsā vēstīja manus jaunības trakuma darbus un manis aiziešanu . . . Bet visvairāk skuma māte. Es viņai biju viss — pagātne, tagadne un nākotne . . .

Fiziskās sāpes ir pārejošas. Tās sāp un izsāp, un laika plūsmē aizmirstas, tāpat kā brūces apdzīst, un pēc gadiem tikai maza svītra liek atcerēties, kas reiz esi stāvējis dzīvības un nāves vārtos. Tā pamazām aizmirsa arī mani, jo, lūk, aiz manis palika zināmā kapa kopiņa, pie kuŗas cilvēks mākslīgi spēj atvērt vecās brūces un var likt sev vēlreiz pārdzīvot kādreiz izjustās sāpes.

Man tagad ir vienalga, vai mani sauca Andri vai Jāni . . . Reiz biju, bet tagad vairs neesmu . . . Tu esi, bet arī tu reiz vairs nebūsi . . .

Varbūt tu domā, ka man tas sāp un es par to žēlojos? — —

Nē, man žēluma nav, jo zinu, ka arī bez vārda dzīvoju tālāk. Es esmu mainījis tikai savu veidu. Tu mani vairs nevari ieraudzīt, nevari rokām aptaustīt un nevari ar mani balsī sarunāties. Bet tas nemaz nav vajadzīgs, jo esmu vienmēr un visur. Laiks un telpa ir mani uzņēmuši sevī. Es esmu daļa no tās, mazs, niecīgs sīkums no lieluma, bet tomēr daudz lielāks kā to dzīvā cilvēka prāts iespēj aptaust.

Dzīvajo prātam es esmu pazudis bez ziņas un miņas, bez pārpalikuma. Tā tomēr nav. Vietā, kur mani pārsteidza tas mazais metalla gabals, kaut kas no manis vēl palicis: pāris izbalējuši kauli, ap kuŗiem pirmajā laikā pēc manas aiziešanas labprāt mielojās meža zvēri. Starp tiem gul pāris sarūsējuši metalla gabali un tā ugunīs pagale, kas gan ir vairs nevienam jauna nedarīs. Tas nav daudz no manas izbijušās slavas, bet, varbūt, tomēr pietiekami, lai kādreiz mani atrastu, atpazītu un par mani atkal runātu . . .

Es neesmu šeit viens. Biezajā meža klājienā ir vairāki man līdzīgi. Bet mēs par to nezūdām. Kaut kur jau ir jāpguļās, jo arī dzīvs būdams, ilgi kājās nestāvēsi.

Bieži ar sīku daļu no sevis atgriežos šajā vietā un atlaižos mīkstajā sūnājā, lai pavērtos debesu zilumā, kas tagad starp koku galotnēm sarāvies pavisam mazs. Man šī vieta patīk. Te blakus visapkārt rūgteni smaržo virši, bet vasarā kā reibinātājs viņu savu smaržu bagātīgi izlej vaivarājs. Es tajā bieži apreibstu kā kādreiz dzīvajo gaitās, jaunības skaistumu baudīdams.

Reizēm paceļos lielajam skrējienam, ieskatos vecajās vietās un tad piemetos nosirmojušo draugu pulkā. Man patīk gleznas valodas, man patīk dziesmas, man patīk arī vecie kaŗa stāsti, kuŗos bijušie un nebijušie varoņi iepin iedomātos un nepaveiktos varoņdarbus. Es visus tos zinu, jo mēs jau kādreiz bijām kopā. Tas nekas, ja dažkārt pārmijās vārdi, vietas, veikumi un no sīkuma tiek izvērsta vesela leģenda. Tā dzīvajo tiesa — greznoties ar mirušo darbiem, jo citādi tie pavisam pazustu aizmirstībā. Un dzīvajo tiesa arī turēt šos stāstus atmiņā, papušķot tos un stāstīt tālāk, lai nākamā paaudze tajos varētu piesiet savu jaunības neprātu un spēku, kā mēs to kādreiz darījām.

Es esmu viens no tiem, kuŗš reiz bija, bet kuŗa vairs nav. Tu mani pazīsti, jo mēs jau visi gājām vienā gaitā. Un ja tu mani tomēr nepazīsti, tad nebēdā, ir jau vēl daudzi citi, kas mani pazīst. Ir jau vēl daudzi citi, kam arī esmu no atmiņas pagaidām neizsmēlām — pārgalvis, trakulis, nebēdnis . . .

Bet es iešu uz citu pusi — pie savas mātes, jo viņa mani vēl arvien piemin . . .

Elza Alks

LATVIJAS PAVASARA GAIDĀS

Dzimtene! Dzimtene! Vizbules zilas, lejās, kalnos un pakalnos zied . . .

Jā, — daudz kas mums kādreiz bija, un šodien nav. Kā arī sirds gribētu sevi iepriecināt, tak īstenībā tas nav iespējams un vienmēr tu, ceļiniek, apstājies. Savās atmiņās tu redzi pieneņu ziediem piebārstītu mauru pagalmā, mirdzošas rasas pērles tēva vecajā ābeļu dārzā — baltās un zilās vizbulītes, sviesta bungas, kaķa pēdiņas un silti smaržojošās, kūpošās zemes smaržu, kas paceļās no tikko uzartas vagas tīrumā, kur pāri gājis čaklā arāja lemesis. Tas viss lielajā dzīvē tikai sīkumi, bet sirds to nevar samaksāt ar zeltu. Jā, — daudz kas mums ir, bet daudz kā nav. Es labprāt apmainītu lepno orchideju (ar ko tā šeit lepojas Lieldienu rītā) pret pušķi sarkano lazdu skaru, vai maigo pūpolu zaru. Arī šeit ir tik daudz skaistu krūmu, puķu un putnu — tak nekad neesmu šais gaŗajos gados redzējusi pa sētvidu tekājam cielaviņu, bezdelīgu vai dziedam cīruli. Neviltots prieks pārņēma sirdi, kad vakar mazajā pilsētas dārziņā ieraudzīju tekalējam melno strazdu. Tas, šķiet, nav mainījies, jo kaklam spīguļo apkārt tas pats zilganzaļais krāšņo spalvu loks.

Un kur tad saldais bērzu sulu malks, — kas to var aizmirst . . . u.t.t., u.t.t. Kā lai uzbuŗu pavasari trimdinieka sirdī, — jā kā tas iespējams?! Lai nesauktu sevi par gļēvuli un novecojušos, tad kaut kas būtu jāatrod. Bet kas? Ziedi, prieks, skaistums — jaunība, vīns un rozes! Cits teiks: „Tā vecmodīga, nav ar viņu ko runāt!" Te tad ir skaistuma pārpilnam: bītņiki, džesa mūzika, Džakelīnas Kennedijas izskats, kokakola un seven ap, un kur tad vēl slavenais rakenrolla dancis, u.t.t., u.t.t. Bet ko var darīt? Nolaistām rokām jāatzīstas, ka esmu pagājušā gadu simteņa cilvēks, un nesilda mani šīs lietas. Tak savu skaistumu un prieku redzu arī šeit zālītes augšanā, saulītes mirdzēšanā, bērnu priecīgajās sejās un daudz citās Dieva radītajās lietās, — kas vienādas visur pasaulē.

Un tomēr man jādzied Aspazijai līdzi: „Tai rožu maz, tik nātras asi kož, — un tomer svešumā starp krastiem tāliem tā man kā gaiša laimes sala šķiet!" Dzimtene mana!

Paliek tikai viena cerība: „Gaidīsim atgriežamies atkal Latvijas pavasari — sirdī un dzīvē."

ŅUJORKĀ un apkārtnē
„LATVIJA AMERIKĀ"
pārstāvis sludinājumu un abonementu lietās
ĒRIKS VENTS,
11 IRMA AVE,
PORT WASHINGTON, L.I.,N.Y.
Tel. PO 7-6696 un PO 7-6519.

Elvīra Runde.

ATMIŅU KAMOLIŅŠ

LAIKRAKSTU DARBINIECE SKATĀS PAGĀTNĒ

Pirms sāku savu atmiņu kamoliņu ritināt, pastāstīšu, ka izvēlējos šo tematu, atminoties savu nelaika māti, kuŗa visu savu dzīvi vadījusi avīžnieces darbā, gan divdesmit piecus gadus vācu laikrakstā Rigasche Rundschau, gan Dzimtenes Vēstnesī, Dienas Lapā, un Jaunākās Ziņās. Bērnībā pavadīju vasaras brīvlaikā viņu tās gaitās un pieredzēju daudz brīnumu, kam bija sakars ar laikraksta izdošanu un tā apkalpi.

Piedzīvoju arī lielās rotācijas mašīnas ievešanu vienā no šiem laikrakstiem, līdz pati stājos ierindā 1915. g. Jaunāko Ziņu ekspedīcijā. Toreiz šis laikraksts vēl mitinājās vecajās telpās Parka ielā, tumšā nemīlīgā ielas mājā.

Ekspedīcijas darbs notika naktīs un strādājām līdz septiņiem rītā. Mēs, meitenes, galvenokārt bandrolējām atsevišķus eksemplārus latviešu kareivjiem frontē, vārījām klīsteri vecās Simsona kundzes uzraudzībā un gaiņājām peles, kuŗu, kā jau visās vecās ēkās, bija papilnam. Šīs nodarbības dēļ mantoju palamu „mazā Miška". Varu piebilst, ka to neuzskatīju kā palamu, bet gan mīļa bērna vārdu, kuŗa krusttēvs bija pats Antons Benjamiņš.

Benjamiņa ģimene toreiz dzīvoja Ķeizara (Viestura) dārza rajonā. Antons Benjamiņš bieži medza pārnakšņot savā kabinetā, lai nebūtu tumsā un salā jāmēro tālais ceļš mājās ejot. Tai laikā septiņi velniņi mani dīdīja uz visādām izdarībām un jokiem. Nereti smiekli bija dzirdāmi visā mājā. Viss jau būtu bijis labi, ja B. kabinets nebūtu bijis blakus mūsu darba telpai. Dažu labu reizi, otrā dienā, kad ierados darbā, nācās saņemt rājienu: — Ko tā mazā Miška var visu nakti sarunāt un smiet, vai tad darbs nemaz netiek darīts?

Darbs tika darīts, jo par to rūpējās vecā Simsona kundze, bet jaunība un draiskulība vēl nepazina ierobežojuma. Mūsu ekspedīcijas vadītājs toreiz bija Āboliņš, diezgan kluss un sevī noslēdzies cilvēks, kas nekad ļauna vārda neteica. Izņemot metieri Biskapu mēs toreiz cita neviena nebaidījāmies. Pēc pirmā vācu cepelīna uzlidojuma Rīgai, kas nometa dažas bumbas, sāku strādāt dienā. No pārciestām bailēm tā kā aprāvos, jo stāvokļa nopietnība arī mani bija iespaidojusi. Klāt nāca vēl tas, ka nu varēju sēdēt redakcijas telpā kopā ar Jāni Porieti un Edvardu Virzu. Abus gan nekad citādi neredzēju, kā tikai frontes zaldāta šineļos. Klusu, kā pelīte, griezu lielās adrešu loksnes, vispirms slejās, tad katru adresi atsevišķi, un pēc tam šķiroju pa kaŗavīru vienībām un pilsētām. Manā rīcībā bija liels galds, uz kuŗa adrešu čupiņu saradās tik daudz, ka dažreiz apžilba acis. Lai Dievs pasarga, ja neuzmanībā kādreiz gadījās tās sajaukt! Tas varēja notikt vienīgi pirmdienās, ja svētdienas vakarā biju vēlāk gulēt gājusi. Bet es gribētu jautāt, kuŗš kārtīgs amatnieks vispār ir pilnvērtīgs strādnieks pirmdienās? Tad pazagšus vēroju, vai kāds no klātesošiem manu miega badu un vājuma brīdi ievērojis, bet katrs bija pats ar savu manuskriptu vai korektūras lasīšanu nodarbināts.

Savu pusdienas laiku pavadīju vienmēr Meža kapos, brāļu kapu nodalījumā, aizsapņodamās un izjuzdama žēlumu par tām ziedošajām jaunajām dzīvībām, kas toreiz tika ziedotas uz tēvzemes altāra.

Ceru, ka arī šis grēks man tiks piedots, ja kādreiz nāktos sastapties mūžības Ēdenē ar saviem bijušajiem maizes devējiem.

DZĪVES RITMS KĀDREIZ SPĀNISKĀ KALIFORNIJĀ

FELIKSS KRUSA STĀSTA PAR AMERIKAS ZELTA ZEMES PAGĀTNI

Tas bija 1510. gadā. Spāņietis Garcija Ordones de Montalvo bija sarakstījis kādu dīvainu romanu, kuŗā starp citu bija lasāmi šādi teikumi: „Ievērojat, ka pa labai rokai no Indijas ir kāda sala, kas saucas par Kaliforniju. Tā atrodas ļoti tuvu Paradīzei un to apdzīvo sievietes - amacones. Neviena vīrieša viņu vidū nav. Šīs amacones ir ļoti stipras un ar nevaldāmu drosmi. Viņu ieroči ir no zelta, tāpat arī sedli pieradinātiem meža zvēriem, uz kuŗiem tās jāj. Visā salā nav nekāda cita metalla, kā vienīgi zelts." Tanī pašā romānā tālāk sacīts: „Šīs Kalifornijas salas valdniece ir karaliene, ļoti liela, ļoti stipra un skaistāka par visām citām. Viņa ir drošsirdīga, uzņēmīga un karstasinīga, ar labu sirdi un nevaldāmu gribu pildīt savus pienākumus labāk nekā to spēj citi valdnieki."

Kāds spāņu ceļotājs, vārdā Hernando Kortes, kas apm. ap to pašu laiku bija atkūlies Meksikā, sūtīja Spānijas karalim vēstules par saviem novērojumiem un piedzīvojumiem. Kādā no tām viņš rakstīja: „Pēc 10 dienām es iešu meklēt amacones, no kuŗām dažas uzturas jūŗā, dažas salā." Kādā citā vēstulē viņš raksta, ka viņa palīgi bijuši amacoņu salā u.t.t. Tomēr tādas vēstules, ka viņš pats arī būtu kādu amaconi redzējis, nav. Viņš atsaucas uz citu redzēšanu. Tas liek atcerēties kādu kaliforniešu anekdotu. Kāds iebraucējs jautājis: „Vai šeit līst lietus?" — „Kā nē, līst," atbildējis vietējais, „es pats gan neesmu redzējis, bet mans vectēvs reiz redzējis, ka līst."

Pagāja gadi un gadu desmiti. Pa retam arī Klusā okeana ūdeņos šūpojās kāds buŗu kuģis. Tad jūrnieki varēja pamest roku uz krastmalu un viens otram teikt: „Lūk, tur ir šī sala, kas atrodas starp Indiju un paradīzi," un, acis pamirkšķinot, vēl piebilst, „tur ir amacones."

Pagāja kāds gadu simtenis. Šīs zemītes īstā seja arvien vairāk atdalījās no brīnumu, sapņu un šķietamības miglas. Izrādījās, ka Kalifornija nav nekāda sala un ka šeit nav nekādu amacoņu, ka liels okeans to šķiŗ no Indijas un ka Paradīze nemaz uz šīs zemes nav atrodama. Bet reiz pieminētais vārds — Kalifornija — palika. Palika šis reiz izrunātais vārds, kā arī klusa vilinātāja jūsma, ka šeit nav nekādu citu metallu, kā vienīgi zelts.

Pagāja atkal gadi. Kalifornijā iegriezās ne tikai pasaules braucēji, pirāti, misionāri un laimes meklētāji, bet arī tādi ļaudis, kas ap šo zemi gāja kā runči ap karstu bļodu, cerēdami to iegūt kā koloniju savai valstij. Tas pavedināja Spāniju, toreiz visvarenāko pasaules valsti, piesaistīt Kaliforniju sev ciešāk un iecelt tai gubernātoru. 1769. gadā tad arī pāri Kalifornijai mastā uzvijās sarkani - zeltītais Spānijas karaļvalsts karogs un šeit tas plīvoja pavisam 53 gadus, bet zem šī karoga vēdām atraisījās tā īpatā dzīve un tas raksturīgais spāniskais sadzīves kolorits, kas šeit nojaušams līdz pat šai baltai dienai.

Spānija savā kolonizācijas politikā balstījās uz vairākiem ievērojamiem faktoriem, vispirms uz šeit nodibinātām misijām, par kuŗām īsākas vai gaŗākas ziņas atrodam katrā tūristu brošūrā. Misijas, protams, dibināja misionāru vajadzībām. Faktiski tomēr misionāri rūpējās ne tikai par to, lai iedzimtos ļaudis iesaistītu katoļu ticībā, bet lai tos arī civilizētu un viņus izveidotu par Spānijas karaļvalstij derīgiem cilvēkiem. Misionāriem piekrita gan reliģiski, gan politiski uzdevumi, tāpēc Spānija uz šejieni sūtīja ļoti spējīgus un vispusīgi izglītotus baznīcas darbiniekus. Viņi, piem., lika arī pamatus tai apūdeņošanas sistēmai, kas tagad ar kanāļiem pārklāj visu Kaliforniju, no indiāņu vidus izaudzināja skolotājus, mūziķus, lauku kopējus, audējus, galdniekus, mūrniekus kalējus u.t.t., ierīkoja izmēģināšanas stacijas dažādiem augiem un sāka stādīt apelsīnu, citronu, vīgu, dateļu u. c. dārzus, ar kuŗu ražu tagad Kalifornija ir kļuvusi slavena visā pasaulē.

No San Diego Kalifornijas dienvidos līdz Sonomai ziemeļos bija nodibināta 21 misija, kas viena no otras atradās apm. vienas dienas pārgājiena attālumā, apm. 30 jūdzes, virknēdamās ap t. s. Camino Real karaļa ceļu, kas vienīgais kā ceļš atzīmēts vecās Kalifornijas kartēs. Arī šis ceļš tanīs laikos bija tikai tāda maza taciņa, jo tas jau bija vajadzīgs ne braukšanai, bet jāšanai.

Otrs svarīgais varas faktors spāniskajā Kalifornijā bija t. s. prezidiji (presidios). Prezidiji bija militārie cietokšņi, kas sākumā bija paredzēti misionāru aizsardzībai no svešiem uzbrucējiem, bet vēlāk izveidojās par militāra rakstura pilsētām. Tās bija celtas stratēģiskās vietās, sevišķi pie ieejām galvenās ostās. Pie šādām militāra rakstura pilsētām piederēja San Diego, Montereja, Santa Barbara un San Francisko, ko toreiz sauca par Verba Buena.

Ar laiku viņu militārā nozīme stipri samazinājās. Kareivji bija trūcīgi apģērbti un apgādāti un dienesta laikā kā formas tērpu valkāja vienīgi ādas jaku virs sava paša uzvalka, — tāpēc viņus parasti saukāja par ādas jakas zaldātiem. Ar savu niecīgo apbruņojumu un pāris bronzas lielgabaliem viņi varēja varbūt kaut cik atbaidīt indiāņus, bet ne aizsargāt Kaliforniju pret nopietnu iebrukumu. Ar laiku arī šie paši lielgabali sarūsēja. Cik nevērīgi bija kalifornieši militārā ziņā, liecina kāda sena ziņa no San Francisko. Tās ostā reiz ieradās krievu kuģis. Garnizona priekšnieks grib tam par godu izšaut no lielgabaliem dažus salutšāvienus, bet izrādas, ka nav pulveŗa. Nekas cits neatliek, kā iet pie krieviem un pulveri aizņemties. Par kaliforniešu bezrūpību militārā ziņā liecina arī notikumi 1836. gadā, kad 27 g. vecais Huans Batista Alvarado sataisa revolūciju, lai Monterejā gāztu Meksikas valdības iecelto gubernātoru. Viņš sadabūja Los Andželosā 75 vīrus un apbruņoja ar antikvāriskām šautenēm, pa ceļam savāca vēl kādus 50 meksikāņu renegātus un indiāņus un tad, bez kaut kādām pūlēm un asins izliešanas, ieņēma Monterejas fortu. Pavisam izšauts viens vienīgs lielgabala šāviens. Šāvējs bijis kāds tiesnesis, kas vispirms skatījies kādā grāmatā un mācījies, kā ar lielgabalu vispār šauj. Bet šāviens bijis tik laimīgs, ka ķēris paša gubernātora māju. Gubernātors stipri nobijies, un tūdaļ padevies.

(Turpinājums sekos)

C I K ?

(Pārnesums no 3. lpp.)

riju? Un c i k sen tas ir, kopš tu esi nācis pie prātīgās atziņas, ka šie spēka avoti tev vairs nav vajadzīgi? Tie tevi tikai traucē, un tāpēc tu pūlies tos aizbērt ar žultaina rūgtuma piesātinātu „kritikas" drazu. Un tev ir panākumi, jo aizvien mazāks kļūst pulciņš, kas vēl atnāk pie šiem avotiem smelties spēku. C i k ilgi vēl, kad tur vairs nenāks neviens? Mākslinieks un priesteris tad vēl kādu laiku apmeklēs mājās tos, kam kaut kas sāp sirdī vai dvēselē. Arī tavā mājā, varbūt, atnāks kāds aktieris vai aktrise un . . . Un tu pats dziedāsi līdzi . . . Un visi būs laimīgi. Labi barotās lakstīgalas cepetis smaržos galdā. Visapkārt būs bieza, silta migla, un tu nekad to nezināsi, ka tā ir tavas dvēseles neapraktā līķa sarecējusē smaka.

☆

Daudzi staigā pa tuksnesi, ēd siseņus bez kameņu medus un, pēc tavām domām, bļaustās. Un paši brīnās, kāpēc tuksnesī nav atbalss. Dažs mēģina pārkliegt jūŗu. Vēl cits aiziet kalnos un gavē, un nekad vairs nenāk atpakaļ . . . Tie, tu domā, ir labākie. Taču gadās, ka dažs nāk un cērt tev pliķi sejā. Laimīgā kārtā tev tomēr nesāp. Tavu mieru tas nespēj traucēt. Tev sen jau apnikuši tavas tautas „apustuļu darbi", un vienīgais, ko tu gribi zināt — c i k ilgi vēl tas turpināsies? Tev ir dārgs pulkstenis. Tas ar tevi ir vienis prātis. Arī tas nepārtraukti jautā — Cik-cik-cik-cik . . .

IBĒRIJAS PUSSALAS PROBLĒMAS

VAI SAGAIDĀMA SPĀŅU UN PORTUGAĻU ATSVEŠINĀŠANĀS NO ASV?

„LATVIJA AMERIKĀ" KORESPONDENTA VĒSTULE NO MADRIDES

Ne gluži bez pamata par diktātoriskām apzīmētās valstis Spānija un Portugale sevišķi pēdējā gadu desmitā pierādījušās par ļoti nozīmīgiem pretkomūnisma cietokšņiem ne vien ideoloģiskā, bet arī militārā ziņā un runas, kas atkal sevišķi modē nākušas pēdējos mēnešos, ka šo valstu politiskās iekārtas uzskatāmas par vismaz tikpat ļaunām kā „proletāriāta diktātūra", katrā ziņā stipri pārspīlētas.

Nav noslēpums, ka šādas runas un pasaules noskaņojumu cenšas inscenēt komūnisti, jo ne Madridei, nedz Lisabonai ar Maskavu un tās satelitiem nepastāv pat diplomātiskās attiecības; komūnistiskās partijas abās Ibērijas pussalas valstīs ir ne vien aizliegtas, bet arī lielākā iedzīvotāju vairuma nicinātas. Pēdējos gados stipri ierobežotos apmēros atjaunotās tirdznieciskās attiecības ar dažām komūnistiskajām zemēm spāņus un portugaļus nav pamudinājušas uz politisko attiecību uzlabošanu ar Austrumiem. Ar gandarījumu jāatzīmē Spānijas un Portugales nelokāmā nostāja krievu imperiālistisko komūnistu okupēto un verdzināto Baltijas valstu jautājumā, jo kā spāņi, tā arī portugaļi savu nelielo iespēju robežās dažādi un nepārtraukti atbalsta igauņu, latviešu un lietuviešu centienus atbrīvoties no Maskavas jūga.

Pateicoties ģeografiskajam stāvoklim abas Ibērijas pussalas valstis uzskatāmas ne vien par NATO un ASV spēcīgāko „lidmašīnu bazes" kuģi, bet arī par uzticamāko sabiedroto pretkomūnisma frontē. Protams, abām Ibērijas pussalas valstīm pastāv tradicionāla draudzība un attiecības arī ar Afriku un Dienvidameriku, īpaši Madridē, šķiet, arvien vēl sapņo par arabu un dienvidamerikāņu politisko bloku Spānijas vadībā, kā trešo izlīdzinājuma spēku starp Rietumiem un Austrumiem, kādēļ pat komūnismam naidīgā ģenerāļa Franko valstībā parādās dienvidamerikāņiem mazliet glaimojoši raksti, kuŗi netieši attaisno Kubas izdarības, jo, lūk, tieši jeņķu egoistiskā politika viņu esot iedzinusi Maskavas apkampienos. Taču visā spāņu un portugaļu oficiālajā politikā visur līdz šim bija vērojama labvēlīgi neitrāla nostāja par labu ASV.

Labi saprotamas, piemēram, portugaļu spontānās dusmas (kas nesen izpaudās Lisabonas ASV sūtniecības izdauzīšanā u. t. t.) par ASV atbalstu komūnistiskajām un tā sauktajām neitrālajām valstīm, tāpat Portugales nonicināšanā tās Afrikas provinču ļoti komplicētajos jautājumos. Katrā ziņā visā Portugalē pēc neitrālu novērotāju uzskatiem pēdējos mēnešos un nedēļās vērojama iekšēja atsvešināšanās no ASV, jo amerikāņu politika un preses tonis, pēc vietējo domām, esot vērsts arī pret visumā cienīto Salazāru. Šķiet, ka tās aprindas, kas vēlētos viņa padzīšanu, Portugalē ir nenozīmīgas, jeb vismaz atrodas pat Maskavas kalpībā, kādēļ to netiešo atbalstīšanu no amerikāņu puses portugaļi uzskata par dunča dūrienu no aizmugures.

Pēc Kenedija nākšanas ASV prezidenta amatā arī Spānijā vērojama ne vien pārāk neslēpta neuzticība amerikāņu politikai, bet pat tāda paša atsvešināšanās no ASV kā Portugalē. Tas īpaši, pēc neitrālu novērotāju uzskatiem, jaušams pēc ilggadējā sūtņa nomaiņas pret ģenerāli Antoniju Bidli (Biddle), kuŗš gan arī spāņiem nav svešs, un pazīstams kā ASV un Spānijas militārās savienības aizstāvis.

Franko pēdējā laika rīcībā var saskatīt ievērojamas, agrāk nebijušas, liberālisma tieksmes — bet pēc viņa un vairuma spāņu patriotu uzskatiem Spānijai jākļūst atkal par monarchiju Franko gan deklarējis, ka viņa politiskais uzdevums — „Caudillotum" — nepieļauj nekādu viņa nomaiņu un līdz ar to pagaidām pārvilkta svītra visām runām un cerībām, ka ģenerālis Franko no sava vadošā posteņa atkāpsies.

Tātad jārēķinās, ka kādas iekšpolitiskas pārmaiņas Spānijā var notikt tikai pēc ģenerāļa Franko nāves, un tās gadījumā spāņiem, šķiet, būs jāizšķiras vai nu par „restaurāciju" jeb „instaurāciju". Par šiem diviem jēdzieniem, par ko ļoti dedzīgi diskutē spāņu politiskās aprindas, ārzemniekiem, tāpat kā pašu spāņu masām, nav lielas izpratnes. Praktiski „restaurācija" Spānijā nozīmētu atgriešanos pie monarchijas tās konstitūcionālajā formā, kāda jau reiz bijusi, bet „instaurācija" nozīmētu monarchistiskās valsts sistēmas sakausēšanu ar tagad pastāvošo iekārtu un tās principiem.

Spānijā pašreiz politiski noteicošās aprindas domā, ka „restaurācija" ar demokrātiski vēlētu parlamentu būtu pārāk krass eksperiments, no kuŗa varētu izšķīlties pat jauna revolūcija. Par „instaurāciju" nostājies arī pats ģenerālis Franko un tā sauktie sindikātisti līdz ar militārajām aprindām.

Arī no malas vērojot, šķiet, ka pēdējais atrisinājums Spānijas īpatnējo apstākļu dēļ pagaidām būtu piemērotākais, jo sola lielāku drošību ne vien Ibērijas pussalai, bet arī pārējai Eiropai.

Madridē, 1961. g. 5. aprīlī.

J. Padegs.

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
IERIKO TV ANTENAS. Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.
● IZĪRĒ TV par $8,- MĒNESĪ. ●
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

SV. JĀŅA EV. - LUTERA DRAUDZES KORIS TORONTO

Koris dibināts 1958. g. 16. martā, diriģenta Jāņa Baruša vadībā. Koris spraudis mērķi kalpot draudzes vajadzībām, dziedot dievkalpojumos, kā arī sarīkojot dažādus mūzikālus vakarus draudzei. Koŗa sastāvs: Soprāni — Indra Ancāns, Silvija Ancāns, Erna Baruss, Vija Briediņš, Stasija Butans, Zelma Grava, Marta Ivanovs, Tonija Krūka, Vera Leimanis, Hilda Pastars, Vera Vadlevskis, Gaisma Zvirgzdiņš. Alti — Sofija Asmuss, Sofija Bērziņš, Anita Grantiņš, Dzidra Krauklis, Anna Kreilis, Skaidrīte Lilienfelds, Anita Paiders, Anna Vītols. Tenori — Jēkabs Beķers, Alberts Korsaks, Auseklis Pērkons. Basi — Vilis Butans, Leonards Ezers, Alfrēds Jekums, Artūrs Lauzis, Jānis Līcis, Jānis Liepiņš, Edgars Skujevskis.

KANADAS 3. DZIESMU SVĒTKU MARKAS IET TAUTĀ

Trešo latviešu dziesmu svētku Kanadā ietvaros paredzēta plaša filatelistu izstāde. Lai to atzīmētu un veicinātu, Toronto filatelistu kopa 19. aprīlī izdevusi piemiņas marku

M. Zichmaņa zīmētais senlatviešu taurētājs un karoga nesējs aicina uz mūsu nacionālās kultūras demonstrāciju — dziesmu svētkiem trimdā. Gaidāmā filatelistu izstāde iekļaujas šinī lielajā pausmē. Latviešu marku krājējs arvien vairāk ierindojas cīnītājos ar idejiskiem ieročiem. Viņiem daudz ko teikt un parādīt, un tāpēc izstāde paredzēta plaša un vispusīga. Vārdi „Filatelistu izstāde" un perforējuma zīmējums piemiņas izdevuma labajā pusē atzīmē šo gaidāmo notikumu.

Markas formāts 3×4 cm. Zīmējums parāda Latvijas karogu dabiskās krāsās. Burti veidoti tautai tuvā izpratnē. Markas iespiestas ofseta technikā 10.000 eksemplāros (1.000 loksnēs) un dabūjamas pie M. Zichmaņa, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont. Cena $0,50 loksnē, ieskaitot pasta izdevumus. Markas būs arī saņemamas filatelistu izstādes telpās dziesmu svētku laikā.

IESVĒTĀMĀS MEITAS BOSTONAS JAMAICA PLAIN LATVIEŠU DRAUDZĒ

No kreisās: dvīņu māsas **Done un Diana Beirodes, māc. F. Ruperts, Diana Pārups un Inese Jingots.** Foto: V. Grāvītis.

28. MAIJĀ KOŖU KOPMĒĢINĀJUMS TORONTO

(K.) Dziesmu svētku Kanadā rīcības komiteja pr-ža E. Krūkas vadībā 19. aprīlī bija pulcējušies sēdē, kurā piedalījās: J. Cīrulis, A. Jankovskis, Ž. Šmits, R. Bregžis, B. Senkēviča, A. Grasmane, M. Gruzīte, H. Mangale, I. Būlmane, R. Tenis, H. Lapiņš, jaunatnes apgāda Ceļinieks pārst. G. Liepiņš un laikraksta „Latvija Amerikā" apgāda vadītājs V. Mukts. Pr-dis E. Krūka ziņoja, ka saņemtas pateicības vēstules par sveicieniem jubilejās no operdziedones Hertas Lūses un dziesmu svētku b-bas kasieŗa A. Putniņa.

A. Jankovskis ziņoja, ka dziesmu svētkiem pieteicies arī Čikāgas latv. ev. - lut. Ciānas draudzes koris ar 30 dziedātājiem un individuālā dziedātāja Aija Pūliņa no Otavas. Pieteikušos dziedātāju skaits tagad ir 1321.

Par rīcības komitejas kasieri darba apstākļu dēļ aizgājušā Z. Šuriņa vietā apstiprināja A. Grasmani. No rīcības komitejas atlūgusies arī M. Vosveniece. Ārlietu ministrs H. Grīns paziņojis, ka darba slodzes dēļ nevar pieņemt aicinājumu atklāt dziesmu svētkus. Nolemj aicināt federālā parlamenta prezidentu R. Mīčeneru. Jaundarbu koncertā ieejas biļešu cenas $2.50 un $1,50. Kanadas rajona koŗu kopmēģinājums notiks svētdien, 28. maijā, pl. 1 p.p. Victoria Presbiteriāņu baznīcas zālē, 154 Annete St., Toronto. Dziedātāju rīcībā telpas nodotas par brīvu, un tās varēs izmantot visu pēcpusdienu. Komponists J. Cīrulis informē par svētku kopkoncerta dziesmu sadalījumu un vienošanos ar pārējiem virsdiriģentiem J. Norvili, Br. Skulti un A. Kalnāju. Bez oficiālām himnām katram diriģentam diriģējamas 4 dziesmas. Saņemta piekrītoša atbilde no 1. ev. - lut. draudzes vadības par svētku atvadu rīkošanu Sidrabenē, un jautājuma tālāk kārtošanai no draudzes puses pilnvarots Sidrabenes pārvaldes pr-ks A. Rāviņš. „Ceļinieka" pārst. G. Liepiņš informē par jaunatnes apgāda vadības ieceri veltīt Jaunās Gaitas atsevišķus numurus dziesmu svētku tēmai, kā arī par svētku ideju rakstīt citos jaunatnes izdevumos. Svētku idejas sekmēšanai uz apgāda sarakstes aploksnēm iespiedīs dziesmu svētku zīmi, kā arī izdevumiem pievienos īpašus svētku uzsaukumus. Ing. Būlmane informē par svētku uzsaukumu izsūtīšanu koŗiem, organizācijām, draudzēm u. t. t. Kanadā un ASV. Izsūtīto uzsaukumu skaits pārsniedz 11 tūkst., pie kam izsūtīti arī uz citiem l a t v i e š u centriem jau vairāk kā 200 plakātu. Daiļamatniecības izstrādājumu tirdziņš notiks paralēli daiļamatniecības izstādei Sv. Andreja baznīcā dziesmu svētku laikā. Rīcības komiteja aicina pieteikt darbus tirdziņam līdz š. g. 1. jūnijam pie ric. komitejas loc. H. Lapiņa, 2570 Level Ave., Niagara Falls, Ont. Nolemj rentēt automašīnu novietošanas laukumu pie Lansdowne kino teātŗa zāles, kur 14. maijā notiks dziesmu svētku teātŗa „Princese Gundega un Karalis Brusubārda" pirmizrāde. Pārrunājot svētku gājiena jautājumu, vienojās par pulcēšanās vietu gājienam izraudzīt Queens parku, no kurienes tas virzīsies pa College un Carltona ielām uz svētku kopkoncerta vietu. Par gājiena vadītāju izraudzīja Elmāru Šķobi. Koŗiem gatavos īpašus plakātus, kuŗu projektus sagatavot uzdots H. Lapiņam. Pārrunāja arī Maple Leaf Gardens dekorāciju un svētku saukļa jautājumus.

Svētku biļešu iepriekšpārdošanu Toronto lūgs uzņemties DV namu un Lotus, Venus un Calvus puķu veikalus.

Diriģentiem un lielākām koristu ģimenēm nakts mītnes sagādās bez atlīdzības. Jaundarbu koncerta programmu papildina ar komp. Jēkaba Graubiņa „Manam dzimtenes mežam", ko izpildīt aicinās baritonu P. Geistautu. Rīcības komiteja ar dziļu cieņu apsveica komponista veltīto darbu. Komp. T. Ķeniņš veltījis čello mūziku „Diversijas par latviešu čigāna dziesmu", ko jaundarbu koncertā atskaņos Dz. Treimanis.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VĒL PAR NELAIMĪGO RADIO RAIDĪJUMU

„Latvija Amerikā" parādījās polemika par latv. radio raidījumā atskaņoto Daugaviņu, ar komūnistisko tekstu. Nav taču nekāds noslēpums, ka gandrīz katrā latviešu mājā, kur ir skaņu plašu atskaņotājs, atrodama šī dziesma, kas, nākusi lentā no Rīgas uz Ņujorku, pārlikta platē. Nav šaubu, ka ASV valdība zina, ko dara un ļaunums jau arī nav tik liels, ja mēs šo dziesmu attiecīgi novērtējam, bet ja to laižam kanadiešu radiofonā latviski, tas, manuprāt, ir nepareizi. Nevar būt iebildumu par dziesmām kā Pūt,vējiņi u. tml., bet kāpēc jācildina „brīvā Padomjzeme"?

J. G., Hamiltonā, Ont.

☆

Izlasot J. Ozola un Arn. Lūša vēstules, rodas iespaids, ka oponenti nav varējuši vai gribējuši saskatīt manu iepriekšējo iebildumu saturu iepretim A. Bērziņai. Abi cienījamie kungi, izvelkot pa atsevišķam vārdam no maniem teikumiem, grib pierādīt to, par ko nemaz nestrīdos; otrkārt viņi runā par plates, ne raidījuma saklausīšanu. Pārmest uzbrukumus A. Bērziņai ir netaisni, jo viņa bija tā, kas ar plašu žestu, bet aplamā vietā meklējās pēc paskaidrojumiem. Ja jau uzdodas par aktīviem pretkomūnistiskiem darbiniekiem, tad varonība jāparāda ne mūsu pašu laikrakstā vai sabiedrībā, bet gan attiecīgās vietās un reizēs.

Antons Ķivlenieks, Toronto.

KĀDIEM MUMS JĀBŪT?

Izlasot „Latvija Amerikā" Jāņa Grinblata ievadrakstu „Dzimtā sēta" manī radās šis jautājums — kādiem mums jābūt? Ne jau tikai autors, bet arī citi pārmet tiem, kas „pratuši labi iejusties svešajā zemē, kam pilni vēderi un skaistas mājas". Vai rakstītājs tiešām domā, ka mums vajadzētu staigāt pusbadā, ja mums ir iespēja kārtīgi paēst? „Skaistās mājas" lielākai daļai ir uz nomaksu, un šis mājas nepieciešamas, jo kaut kur cilvēkam jādzīvo. Taču nevaram dzīvot pirtiņās kā Blaumaņa Indrānu tēvs. Te pirtiņu nav, ir tikai mājas, jo dzīvokļus ģimenēm ar bērniem daudz grūtāk noīrēt nekā iegādāties māju.

Tālāk J. Grinblats sāka, ka „nenozīmīgi un niecīgi tiem (ērtībās dzīvojošiem latviešiem) šķiet jēdzieni, kas naudā nav pārlēšami."

Nav tiesa! Tādu „naudas žņaudzēju" procentuāli mums te svešumā nebūs vairāk, kā bija Latvijā. Arī tur daudzi vērtēja tikai rokām taustāmo, praktisko, un daudzi no tiem palika Latvijā tikai tādēļ, ka nespēja no savas mantas šķirties. Mums ir liels skaits koristu, teātŗa trupu dalībnieku, skolotāju, draudžu, organizāciju u. c. sabiedrisku darbinieku, mums ir mākslinieki un studenti, kas dara daudz, un viņu dzīves jēga nebūt nav tikai dolaros, jo par viņu soļiem un darbu neviens nemaksā, un tomēr viņi to dara.

Mazliet dīvains likās teikums: „Latvijas lauku mājas nebija greznas nedz ērtas. Nereti tās slēpās zem apsūnojuša salmu jumta". Vai tā bija? Esmu Latvijas lauku sētas redzējusi tikai Zemgalē un Kurzemē, un no šīm sētām mani palicis spriedums, ka greznas tās nav, bet ērtas gan! Tāpat neesmu redzējusi Latvijā nevienu māju ar salmu jumtu, vismaz Zemgalē ne. Nezinu, kā tas bija citos novados. Bet salmu jumtus var redzēt arī Kanadā.

Man pēc šī raksta izlasīšanas gribas jautāt: kas jādara, kādiem jābūt, lai neizpelnītos pārmetumus? Skaidrs, ka mēs neesam tie paši, kas pirms septiņpadsmit gadiem, un vairs nekad nebūsim tie paši. Tikai mēs nedrīkstam aizmirst, ka arī Latvijā septiņpadsmit gadi ir pagājuši, arī turienes iedzīvotāji mainījušies, un, ja mēs būtu tur palikuši, mēs arī vairs nebūtu tie paši un nejustu tāpat.

Indra Gubiņa

TĀ TAS IR

Mūsu laikraksta 15. aprīļa n-rā redaktors Jānis Grinblats ievadrakstā „Dzimtā sēta" ļoti pareizi apgaismo mūsu trimdas labās un ļaunās puses, skatoties no neatkarīgās Latvijas valsts viedokļa.

Attiecībā uz latviešu emigrantiem, trimdiniekiem ASV, varētu vēl piebilst, ka tomēr agrākos laikos, 1905. g. trimdinieki u. c., te, ASV, ir gan taisījušies ko darīt nacionālā plāksnē, bet galu galā nekas nav iznācis — visumā Latvijai tie zuduši, pārtautojušies. Lai Dievs dod, ka ar mūsējiem ietu labāk! —

Mag. iur. E. Lapiņš.

LATVIJAS AMERIKĀ

pārstāvis

KLIVLENDĀ

pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

J. Ezergailis, 12102 Milles Ave, Cleveland 5, Ohio, USA.

‚BĀLELIŅU' IERAŠANĀS DETROITĀ

(P. Z.) Kā mūsu senči svinējuši kāzas, to brīvmāksl. Lilijas Gleškes aranžējumā un iestudējumā Detroitas latvieši skatīja 15. aprīlī, Internacionālā institūtā. Šis uzvedums, kā turpinājums minētās autores jau agrāk sakārtotajai un izvestajai Senlatviešu kāzu paražu pirmai daļai, guva skatītāju pelnītu atzinību.

Piedalījās vai visi ansambļi jau agrāk redzētie. Līgavaiņa lomā šoreiz bija R. Zacharevics no Kanadas, kas turējās labi. Līgavu tēloja pati autore L. Gleške. Pārējās lomās: vīramāte — V. Logina, vīratēvs J. Bērziņš, vedējtēvs A. Līgotnis, vedējmāte V. Līgotne. Māršas — L. Kārkliņa, V. Pavloviča un H. Gleške; līgavas māsas V. Tropa un H. Kaisels; panāksnieces - Kr. Pavloviča, N. Ramba, N. Ozola, M. Smirnova un M. Vilcāne — vakaraine. Bāleliņu pulkā bija S. Logins, A. Deksnis, A. Ozols sen., E. Trubačs, A. Ozols jun. un Im. Gleške.

Lielais tēlotāju pulks — pavisam 22 personas — krāšņajos tautas tērpos atstāja impozantu iespaidu. Atskaitot dažus misekļus, izrāde ritēja gludi un saistoši, sevišķi beigu posmā.

Kā visos sabiedriskos pasākumos, arī L. Gleškes ansamblim jācīnās ar darītāju trūkumu, kas spiež režisori rīkoties iespēju robežās. Tāpēc arī skatītāji saprotoši piedeva, ja viena - otra „solista" balss skanēja tā nedrošāk. Būtu bijis labāk, ja senlatviešu kāzās nebūtu tik daudz „amatpersonu", kam katram jādzied — izrādes smagumu iznestu labo balsu īpašnieki.

Klavieŗu pavadījumu veica Ann Forbat un skatuvi pēc māksl. Fr. Banges metiem bija iekārtojis J. Bērziņš.

Izrāde bija veltīta Detroitas **Latviešu nama fonda līdzekļu sagādei un beigās priekšsēdis D.** Rudzītis pasniedza krāšņus ziedus autorei, izteikdams pateicību visiem uzveduma dalībniekiem par kavētajām stundām un nobrauktajām jūdzēm šīs izrādes sagatavošanai.

LEĢIONA ATCERES AKTS INDIĀNĀPOLĒ

DV ASV 11. gadskārtējās delegātu pilnsapulces ietvaros Indiānāpolē 15. aprīlī greznajā Indiānas Pasaules kaŗa pieminekļa auditorijā vietējās DV apvienības sarīkojumā notika Leģiona dienas atceres akts.

To ievadīja DV ASV zemes valdes pr-ka Augusta Vanaga uzruna, kurā viņš cildināja latviešu kaŗavīru drošsirdību, varonību un cīņas degsmi. Diemžēl, latviešu tauta ne vienmēr šos cīnītaju upurus novērtējusi; taču nesalīdzināmi ļaunāk klājas tiem latviešu bijušajiem cīnītājiem, kam liktenis nebija lēmis izkļūt brīvībā. Tos tagad okupētajā Latvijā komūnisti tiesā kā tautas nodevējus un lielākos ļaundarus.

Diemžēl, mēs nevaram šodien aiziet uz mūsu varoņu atdusas vietu — Brāļu kapiem, nevaram nolikt pie Mātes - Latvijas tēla krāšņas ziedu veltes — nobeigumā uzsvēra runātājs — tādēļ Daugavas Vanagi šodien nolika vainagu šeit, Indiānāpolē, pie Pasaules kaŗā kritušo pieminekļa, tādējādi godinot kā cīņas laukā kritušos amerikāņu kaŗavīrus, tā varoņu nāvē sevi ziedojušos latviešu cīnītājus, jo galu galā — vai mēs ziedus noliekam pie Mātes - Latvijas tēla Brāļu kapos, vai pie Pasaules kaŗā kritušo pieminekļa šeit, Indiānāpolē, vai pie Nezināmā kaŗavīra kapa Parīzē — simboliski tas ir viens un tas pats: godinājums tiem dēliem, vīriem un brāļiem, kuŗu sirdis sadegušas tēvzemes altārī.

Sekojošajā koncerta daļā piedalījās Indiānāpoles simfoniskā orķestŗa mūziķu izlases grupa — t. s. Indiānāpoles simfonete un viešņa no Čikāgas — soprāne Elza Sedmale - Tarvida. Indiānāpoles simfoneti, kopš tās noorganizēšanas, vada mūsu tautietis vijolnieks Viktors Ziedonis, kuŗa panākums arī ir tas, ka simfonete savā repertuārā uzņēmusi arī diezgan daudz latviešu skaņražu darbu un jau vairākkārt kuplinājusi arī plašākos šejienes latviešu sarīkojumus.

Pēc ASV un Latvijas valstu himnām koncerta pirmajā daļā dzirdējām Haidna „Allegro con spirito", Mocarta „Kleine Nacht Musik" un Mocarta „Allegro", pēdējo ar Indiānāpoles simfoniskā orķestŗa klarnetista Haralda Hansena solo.

Programmas otrā daļa bija veltīta latviešu komponistu darbiem.

Aktu izvadīja „Daugavas Vanagu dziesma" simfonetes izpildījumā, ko akta dalībnieki noklausījās, kājās piecēlušies.

Gundārs Grīslītis

VISĀ PASAULĒ

Adelaides latviešu ev.-lut draudze nolēmusi celt savu dievnamu. Jaunās baznīcas projektu izstrādā architekti S. Kapelis un A. Siksna.

Balaratas dziedones Veltas Liepiņas-Zaķes un Sidnejas pianistes doc. Mirdzas Stūres koncerts notika 15. aprīlī Melbas zālē, Melburnā.

Dziedone E. Burkēviča un čellists E. Liepiņš gatavo garīgu koncertu Melburnā, piedaloties arī austrāliešu māksliniekiem.

Sidnejas latviešu teātŗa aktieŗa Induļa Nīča 10 gadu jubilejas izrādē Spēle pilī noskatījās 350 apmeklētāju. Pēc izrādes notika jubilāra godināšana, kurā starp daudzajām dāvanām un puķēm redzamākā bija SLT dalībnieku velte — Uļža Āboliņa glezna.

A. Dukata lekcija Austrālijas universitātē

Apspiesto Eiropas nāciju asamblejas delegācijas vadītājs Austrālijā A. Dukats lasījis lekciju par padomju koloniālismu Tasmanijas universitātē, Hobartā. Lekcija atradusi plašu ievērību Austrālijas presē, radio un televīzijā. Lektoru bija aicinājusi Politisko zinātņu vasaras skola. Pārējo lektoru starpā bija vairāki Austrālijas valdības locekļi.

Kennedija brālis lietuviešu sanāksmē

Jūlija sākumā Čikāgā notiks lietuviešu dziesmu svētki, kuŗos piedalīsies koŗi no ASV un Kanadas. Svētku atklāšanā paredzētas vairākas ievērojamu personu uzrunas. Prezidenta brālis, tieslietu ministrs Roberts F. Kennedijs jau paziņojis, ka viņš ieradīsies lietuviešu dziesmu svētkos un teiks runu.

GRĀMATVEDĪBA un IENĀKUMA NOD. priekš uzņēmumiem.

Zvanīt

HU 5-6121 vai HU 3-9187. Toronto

Savienotās VALSTIS

ŅUJORKĀ

(V. I.) Ņujorkas ev.-lut. draudzes Beišoras dāmu komiteja gadskārtējo „Pavasara sarīkojumu" rīko 29. aprīlī Babilonā ar operdziedātāja Jūlija Borga, aktieŗu Ērikas Šaumanes, Anša Mitrēvica un Longailendas sieviešu ansambļa, Roberta Baloža vadībā, piedalīšanos. Jācer, ka arī šis sarīkojums, līdzīgi iepriekšējiem gadiem, būs labi apmeklēts un dāmu pieliktie pūliņi atmaksāsies — ar atlikumu palīdzības kasei.

● Ņujorkas svētdienas skolās pārbaudījumi pēdējai klasei 20. un 27. maijā latviešu valodā, bet 3. jūnijā Latvijas ģeografijā. Pārējām klasēm pārbaudījumi pēc skolotāju norādījumiem. Mācību nobeigums un liecību izsniegšana 11. jūnijā.

Svētdienas skola Bronksā 29. aprīlī un 6. maijā notiks no rīta, jo pēcpusdienā ir Lojālitātes parāde, resp. skolas 10 gadu svinības. Pēc tam atkal mācības parastā laikā pēcpusdienā.

● (X) Svētdien pēc dievkalpojuma Betlēmes baznīcā, kur sprediķoja māc. R. Zariņš un solo dziesmām kuplināja Ārijs Kellijs, apakš. zālē notika jaunas krāsu filmas „Revolūcija Afrikā" izrāde, demonstrējot lielās pārmaiņas melnajā kontinentā un kristīgās misijas darbu, kas sākts agrāk par politiku. Draudzes vadības doma — rādīt aktuālitātes saviem cilvēkiem un uzsvērt kristīgos pasaules uzskatus notikumu kaleidoskopā.

● Pag. sestdien Ņujorkā salaulāja Bostonas advokātu Juri Ūdri ar stud. Silviju Kānelis. Kāzu viesības bija kuplas. Līgavai gadījusies nelaime, jo kāds garnadzis uzlauzis auto bagāžas telpu un iztukšojis tur novietotās dāvanas.

● Paulas Brīvkalnes koncertu klausītāji uzņēma visai atsaucīgi. Māksliniece parādīja savu šarmu, estrādes eleganci un spīdēja ar balss kultūru un mūzikālo intelliģenci. Bruno Skultes dziesmās Brīvkalne demonstrēja savas tēlotājas spējas, Jāņa Kalniņa dziesmās — līriku; operu āriju māksliniece priecināja ar savu kantilēnu, labo vācu izrunu un dikciju vispār.

Sajūsminātā publika sita plaukstas, bija piedevas. Diemžēl, necik ziedu. Droši vien, cienītāji, cits uz citu paļaudamies, un arī lietus dēļ, nebija parūpējušies.

Publika izsauca uz skatuvi arī komponistu Br. Skulti. Skulte noskūpstīja mākslinieci, kas tik skaisti bija izpildījusi viņa dziesmas.

● Frīportā dāmu sarīkojums bija pulcinājis visai lielu dalībnieku skaitu. Visi jutās pacilāti labi izmeklētajās telpās. Dāmas bija rūpējušās par viesu uzņemšanu, gaumīgiem dekorējumiem un jo teicamu cienastu, sākot ar zemeņu boli, ruma tortēm, kūkām un cepumiem ar kafiju, kā arī stingrāku uzkodu. Par mīlestību un pavasari dziedāja soliste Skaidrīte Prince, soprāns; pavadīja pianiste Alīse Dzirkale - Cenne. Aktieris J. Šāberts smīdināja ar R. Blaumaņa u. c. šedevriem. Bija aplausi un ziedi, un visnotaļ dejas prieki uz labas grīdas un laba orķestra stimulēti. Rīkotājas jutās gandarītas, un apmeklētāji negribēja vien šķirties.

● „Rīgas" skautu un „Zilā kalna" gaidu vienību vecāku padome bija rīkojusi sadraudzības vakaru vadītājiem, vecākiem un labvēļiem Manhatanas Arlingtona zālē. Vakaru vadīja Edg. Grimza, runāja māc. R. Zariņš un K. Staņkēvičs. Vad. E. Nīgals pastāstīja par neseno ASV skautu un gaidu vadītāju konferenci Klīvlendā. Tur Ņujorkas skautu vienība saņēma apbalvojumu, H. Rudzīša dāvāto ceļojošo kausu, ko piešķir uz gadu par labāko skautošanu. Kuplam viesu skaitam sēžot ap klātiem galdiem, izlozēja makšķernieku zābakus un zivju cepamo pannu. Bija dziesmas un dejas. — Skauti un gaidas piedalījās Ņujorkas lojālitātes parādē 29. aprīlī. Abas vienības rīkos meža dienas Katskilu kalnu Elka parkā 20. maijā.

ČIKĀGĀ

(VI) Latv. ev. - lut. draudžu apvienības vidējā apgabala svētdienas skolas skolotāju konference, par ko pag. gadā apmeklētājiem vēl uzglabājušās visjaukākās atmiņas, šogad notiks 29. un 30. aprīlī, turpat Čikāgas luterāņu teoloģiskā semināra telpās, Meivudā. Atklāšana 29. apr., plkst. 8.30, lekciju sākums plkst. 9.30. Piedalīsies arī prof. K. Kundziņš un vidējā apgabala garīgais vadītājs māc. P. Ķirsons. Konferenci vadīs vid. apg. svētdienas skolu komisijas pr-dis māc. H. Jesifers.

Ticības mācībā paredzēti šādi temati: Bībeles interpretācija — prof. J. Rozentāls; M. Lutera dvēseles kopšanas principi — prof. E. Šmits; Uzskates materiāli, vielas apdare — māc. H. Jesifers; paraugstundas — skol. Ing. Dzene no Linkolnas latviešu svētdienas skolas. Par latviešu valodas mācīšanu referēs skol. Irma Cēbers no Čikāgas, skol. Zelma Lapsiņa no Grand Rapidiem, skol. Jānis Ozols no Milvokiem un skol. Maiga Bite no Linkolnas.

Ēdienu reizēs par konferences dalībniekiem rūpēsies Meivudas Sv. Pāvila draudzes dāmas.

FILADELFIJĀ

● (Ptā) Sestdien, š. g. 15. aprīlī Filadelfijas Brīvo Latvju drāmatiskā kopa ukraiņu kluba telpās tīri jauki iepriecināja un izsmīdināja apmeklētājus ar igauņu rakstnieka H. Raudzepa asprātībās dzirkstošo trīs cēlienu komēdiju „Mārtiņciems" Alekša Vildes vadībā un iestudējumā. Izrāde risinājās raiti un pacilāti, labā saspēlē un pievilcīgā spraigumā, saistot kā vecāko paaudzi, kuŗai vēl atmiņā Latvijas lauku sēta, tā arī jaunos, galvenā kārtā romantiskām epizodēm, atjautībām un asprātībām. Viss tas liecināja, ka šīs izrādes sagatavošanā, pūloties „vietējos spēkus" sakausēt pieņemamā ansamblī, ieguldīts tik liels darbs, tik daudz pūļu, ka ne apjaust. Jā, entuziastu mums vēl netrūkst arī trimdā! Luga gan bija pilnīgi „latviskota" — pat nauda: kronas vietā lats, — bet tas netraucēja.

Izrādē darbojās: Valda Ārste — Ede, Zinaīda Berķe — Maija, Astrīda Brunava — Emma, Vija Mežnora — Marija, Alma Ritiņa — Minna Karaša, Maruta Rudze — pilsētniece Silvija, Jānis Berķis — saimnieks Platais, Jānis Freijs — būdinieka dēls Jānis, Nikolajs Ritiņš — būdinieks Lūciņš, Vinis Strazds — puisis Ansis, Ēriks Šmits — lopkopības instruktors Vējiņš. Dekorācijas ar ļoti jauku ezera ainavu dibens skatā — kā glezna! — un lauku māju pagalmu ar ēkām gar malām darināja is Georgs Graudiņš. Par apgaismošanu rūpējās Gunārs Ramiņš. Suflēja Inese Mikus.

Bija pāri par 200 apmeklētāju, kas izrādi uzņēma atsaucīgi. Apmierināts arī biedrības sabiedriskās dzīves vadītājs Dr. N. Vīksniņš — kasē atlikums, bet pats priekšnieks piemetina: „Būtu savās telpās, ienākumi divkāršotos."

Sekoja saviesīga dzīve ar dejas priekiem. Spēlēja pašu latviešu, gan „kaimiņpagasta", Ņūdžersijas latviešu biedrības orķestris Roberta Bērziņa vadībā. Arī tas ir atzīstams sava veida pašdarbības panākums.

ASV BAZNĪCĀS

Ņujorkas Ev. - lut. draudzē, svētdien, 23. aprīlī, trīs dievkalpojumi: plkst. 9,30 Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols; pl. 2 Betlēmes baznīcā — māc. R. Zariņš, un pl. 4 Beišorā, Sv. Lūka baznīcā — māc. O. Gulbis.

Svētdien, 30. aprīlī, pl. 2 Betlēmes baznīcā māc. R. Zariņš, solists Ārijs Kellijs; svētdienas skolas atceres sarīkojums, godinot ilggadīgos skolotājus, kafijas galds, apsveikumi, priekšnesumi.

KĀ DZĪVO LATVIEŠI ŅUJORKĀ

Valda uzskats, ka Ņujorkā maksā labas algas, ir laba izpeļņa un lielā iedzīvotāju skaita dēļ darbu atrast vieglāk kā citur. Tas pievelk nēģerus no dienvidu valstīm, vai portorikāņus, kas meklē labākus dzīves apstākļus. Patiesībā algas ne vienmēr ir lielas, dzīves dārdzība lielāka kā citās pilsētās, un darbu var atrast, ja vien vēlas strādāt ikvienu darbu, ko piedāvā, vēlāk izmeklējoties labāku.

Visvairāk latviešu Bruklinā, kam seko Bronksa, bet vismazāk Ričmondā, kur dzīvo tikai dažas ģimenes. Piektā daļa no Ņujorkas latviešiem apmetušies Longailendā. Ņujorkā latviešu skaitam bija augoša tendence, bet pagājušo gadu pirmo reizi tas mazinājies. Lielpilsēta ar labākiem darba apstākļiem un darbu dažādību latviešus pievilka, un arī tagad Ņujorkā vēl ieplūst no citām valstīm, bet sācies arī lielāks aizplūdums uz rajoniem ārpus pilsētas robežām, galvenā kārtā Longailendu. Daļa latviešu nodarbināti turienes būvniecības uzņēmumos. Šīs ģimenes pamazām pāriet dzīvot tuvāk darba vietām, īrējot dzīvokļus, vai vēl biežāk pērkot māju. Dzīves apstākļiem un materiālai latviešu labklājībai pieaugot, mājas pērk arī Ņujorkas pilsētas robežās, kaut gan piemērotas mājas atrašanai te ir dažas grūtības, jo ģimeņu mājas Ņujorkā grūti dabūt. Lielākas iespējas tādas atrast ir Kvīnsā, kur arī latviešu skaits pag. gadā pieaudzis.

Ieceļošanas laika sākumā latvieši apmetās lētajos rajonos, bet, apstākļiem uzlabojoties, pārgāja uz labākiem. Tomēr vēl dažas ģimenes dzīvo tajos pat lētajos dzīvokļos, kur apmetās pirms 10 gadiem. Tā daži vēl vienmēr dzīvo krāsaino rajonos vai arī Manhatenas lejas galā, izdodot par dzīvokli pavisam niecīgu maksu, dzīvojot arī diezgan primitīvos apstākļos, bet jūtoties apmierināti, jo katru nedēļu varot aiznest uz banku dažus desmit dolarus vairāk.

V. I.

PATEICĪBA

Zinaīdas Lazdas piemiņas fonda Bostonas kopa izsaka jums, cienījamā Senkēvičas kundze, sirsnīgu paldies par atsaucību ZLPF Bostonas kopas rīkotai prof. Annusa gleznas „Māras laiva" izlozei, palīdzot pārdot izlozes biļetes. Mūsu sirsnīgākais paldies arī tautiešiem Toronto par izlozes biļešu pirkšanu.

Izlozes atlikums $360,00 nosūtīts Zinaīdas Lazdas piemiņas fonda valdei, ieskaitīšanai god**algas fondā.**

A. Cīrule, priekšsēde,
Maija Grīnbušs, sekretāre.

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto HO 3-6612
V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave.. Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH-BROADVIEW: skaistajā Playter rajonā atsevišķa 9 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, divas vannas istabas. Ķieģeļu garāža. Īpašums brīvs no parādiem. Kopīgā cena $18.700,-.

DANFORTH - JACKMAN: divstāvu atsevišķa 7 istabu māja. Moderna eļļas apkure. Plats, privāts iebraucamais ceļš un 4 garāžas. Skaists dārzs. Kopīgā cena $18.500,-. Iemaksa $3.500,-. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

DANFORTH - BROADVIEW: divstāvu 6 istabu dubultķieģeļu māja. Divas virtuves. Eļļas apkure. Garāža. Kopīgā cena $14.500,-. Iemaksa $1.500,-. Atlikums uz jaunām izdevīgām obligācijām.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Dr. med. Aleksandrs Baidiņš

PUĶES NO ATMIŅU DĀRZA

PAZĪSTAMAIS GINEKOLOGS DR. A. BAIDIŅŠ STĀSTA ATMIŅAS

IV

Man atmiņā kāds stāsts par laucinieci, bagātu lauku māju īpašnieci, kurai bijis vecs vīrs un nebijis mantinieka, kādēļ pēc padoma griezusies pie Dr. Kobilinska. Tas jautājis: „Kad tu brauc no Cēsīm ar zirgu pie manis uz Rīgu, tev tak jābrauc garām Griķu krogam? — „Jā gan, daktera lielskungs," paciente atbildējusi. — „Un tur Griķu krogū pa nakti apmetās taču plostnieki, kuri dzen plostus pa Gauju?" — „Jā gan, daktera lielskungs" — „Tad pārguli vienu nakti Griķu krogū," teicis Kobilinskis. Paciente tā darījusi, un pēc gada mantinieks bijis klāt. Pateicoties ļoti labām orientēšanās spējām, Kobilinskim ļoti bieži izdevās uztvert, kā līdzēt sevišķi grūtos gadījumos.

Kobilinska rīcība vienmēr bijusi ļoti īsa, ātra un efektīva. Piemēram, pieejot pie kāda izmeklēšanai rindā nostādīta ļoti aptaukojušamies pacienta, kas cietis pārmērīgā svara dēļ, viņš teicis slimniekam: „Tu dzīvo tur, kur par daudz trekna zeme (to Kobilinskis bija uzzinājis no sava sekretāra, kurš pacientu iepriekš bija izprašņājis). Tev jāpārvietojas uz smilšaināku apvidu."

Kādam citam, kurš no vairākiem ārstiem it kā kuņģa kaites dēļ bijis nozīmēts uz diētu, kam bijis atļauts ēst tikai plānas, vājpienā vārītas zupiņas un ūdenī vārītas putriņas, viņš teicis: „Tie duraki tevi grib badā nomērdēt. Tu vari ēst visu, ko vien vēlies." Kad laucinieks priecīgi vēl iejautājies: „Bet, daktera lielskungs, kā ar cūkas gaļu un skābiem kāpostiem?" (Tas bijis no ārstiem uz stingrāko noliegts). Dr. Kobilinskis atbildējis: „Tos tu *vari ēst pilnīgi* droši. Tik neaizmirsti piemest krietnu sauju piparu. Slimnieks tā rīkojies, un izveseļojies. Acimredzot, citu ārstu diagnoze bijusi nepareiza. Daudzi Dr. Kobilinski uzskatīja par brīnumārstu. Ar pūšļošanu īstā vārda nozīmē viņš tomēr nenodarbojās; viņš lietoja visus legālā medicīnā atļautos līdzekļus, tikai savā īpatnējā veidā. Viņš veikli prata izmantot katru situāciju, kas varēja celt viņa popularitāti tur, kur kādam citam tas nemaz nebūtu ienācis prātā.

Kādreiz braucu vilcienā garām Cesvainei. Vilciens šinī stacijā apstājas tikai īsu brīdi, laikam uz 2 minūtēm. Vilcienam pienākot, uz sola ieraudzīju sēžam kādu laucinieku ar lakatu apsietu galvu, kurš vaimanāja, ka briesmīgi sāpot zobs. Apkārt pusriņķī salasījušies pasažieri vaimanātājam juta līdz, bet palīdzēt neko nevarēja. Piepeši no otrās klases vagona izleca Dr. Kobilinskis ar zobu stangām rokā, pieskrēja vaimanājošam onkulim, izrāva sāpošo zobu un ielēca vagonā atpakaļ, kas jau lēnām sāka kustēties, jo trešais zvans jau bija bijis.

Visi pārsteigti un izbrīnījušies prasīja, kas tas tāds bijis, kas tik veikli palīdzējis. „Tas tak slavenais Kobilinskis", atbildēja tie, kas viņu pazina. Pacients, tik negaidītā un ātrā veidā no sāpēm atbrīvots, raidīja pateicības vārdus savam glābējam. Pats Kobilinskis, pa vagona logu bārdaino galvu izbāzis, lepni aizbrauca, apbrīnošanas un pateicības pavadīts.

Dr. Kobilinskis nebija kolleģiāls. Ja kāds pacients ieradās pie viņa un rādīja zāles, ko kāds cits ārsts bija parakstījis, tad K. bez mazākās vilcināšanās tās izmeta pa logu. „Un jūs šīs zāles dzērāt?" viņš stingri noprasīja nobijušamies pacientam. Dabūjis piekrītošu atbildi, K. teica: „Tās taču nav zāles. Tā ir inde. Viņš taču grib jūs noindēt!" Pēc tam Kobilinskis iedevis savas zāles un apgalvojis, ka tās ir labas.

Kādu dienu, slimniece, kas bija ārstējusies pie Dr. Perlbacha, ieradusies pie Dr. Kobilinska, kurš tad slimniecei no Dr. Perlbacha dotās zāles izsviedis pa logu un Perlbachu visādi nolamājis. Paciente tai pašā dienā aizgājusi pie Perlbacha un visu izstāstījusi. Kad vakarā Kobilinskis ieradies pie Perlbacha uz kāršu partiju, mājastēvs vaicājis: „Kāpēc tu par mani lamājies?" Kobilinskis atbildējis: „Pacienti grib, lai par citiem ārstiem lamājas. Ja viņi, nebūdami ar tevi apmierināti, atnāks pie manis un es viņiem teikšu, ka tu esi labs, tad viņi būs bēdīgi un nožēlos, ka pie manis nākuši. Turpretim, ja es teikšu, ka tu esi slikts ārsts un tavas zāles nekam neder, un iedošu savas zāles, paziņojot viņiem, ka šīs zāles ir īstās, tad viņi būs apmierināti, ka reiz tikuši pie laba ārsta. Lamājies par mani arī, man nekas nav pretim," mierīgi pateicis Kobilinskis un abi draugi sēdušies pie kāršu galda.

Pēc studiju beigām sāku strādāt kā asistents Dr. med. J. Auziņa privātā chirurģiskā, ginekoloģiskā un dzemdēšanas palīdzības klīnikā Rīgā. Šī bija priekšzīmīgi nostādīta slimnīca ar visām modernām labierīcībām — Rentgena, fiziskās terapijas kabinetu un māsu skolu, kas vienmēr, tāpat kā klīnika bija pārpildīta. Dr. Auziņš bija autodidakts; viņš nekad nebija bijis asistents; viņam nebija arī nekāda kliniska stāža. Tagadējos laikos tā būtu pilnīgi neiedomājama lieta. Tagad no chirurga prasa ilggadīgu pieredzi lielā slimnīcā ar plašu slimnieku materiālu.

Dr. Auziņš bija noskatījies Vīnē, kā operē slaveni chirurgi, sapircis tur pirmklasīgus instrumentus; atbraucis Latvijā, Ārlavā atvēris mazu lauku slimnīcu un sācis operēt. Bija operējis no paša sākuma ne tikai aklās zarnas vien, bet izdarījis arī kuņģa resekcijas, žultspūšļa un citas lielas operācijas, pie tam ar ārkārtīgi labiem panākumiem.

Pēc nedaudziem Ārlavā pavadītiem gadiem viņš bija pārnācis uz Rīgu, kur atvēris savu privātklīniku Parka ielā. Itin drīz Parka ielas klīnikas telpas izrādījušās par šaurām, kādēļ Auziņš nopircis savu namu Valdemāra ielā 14, kur atvēris pirmklasīgu chirurģisku klīniku 60 gultām, kuru vadīja ilgus gadus, līdz savai nāvei. Viņa vadītā klīnikā strādāja arī tādi ievērojami chirurgi-lettoņi, kā prof. Jēkabs Alksnis un prof. Ernests Jansons (oftalmologs).

Tanīs laikos, pirms Pirmā pasaules kara sagatavošana uz operācijām un operāciju gaita stipri atšķīrās no tagadējās. Toreiz pēc lielām operācijām veselas desmit dienas neļāva slimniekam staigāt, tagad viņus tanī pašā, vēlākais otrā dienā pēc operācijas ceļ ārā no gultas. Toreiz slimniekus pēc smagām operācijām paturēja slimnīcā tris jeb vismaz divi nedēļas. Tagad tādus laiž mājās piektā, sestā vai septītā dienā pēc operācijas. Toreiz mēdza pacientu četras dienas pirms kuņģa operācijas mērdēt badā: deva tikai šķidru barību un skaloja kuņģi divreiz dienā.

Biju klāt Auziņa klīnikā kādā interesantā gadījumā: kādam 50 gadu vecam lauciniekam bija jāizdara kuņģa operācija. Kad priekšoperācijas stadijā viņam četras dienas bija skalots kuņģis, ciemos ieradās sieva un citi radi. Slimnieks žēlojies, ka viņam nedodot kārtīgi paēst. No neēšanas viņš esot tā novājējis, ka, gadījumā, ja pirms operācijas nedabūšot kārtīgi paēst, viņš neizturēšot. Lai radi vēl šovakar paklusām šo un to atnesot. Radi, slinki nebūdami, bija sacepuši kartupeļus ar taukiem un cūkas gaļu un lielāku bļodiņu atnesuši, kuru pacients ar lielu baudu tūliņ iztukšojis. Var iedomāties mūsu visu, sevišķi paša Dr. Auziņa uztraukumu, kad nākamā rītā, pie operācijas kuņģi pārgriežot, atradām to pilnu ceptiem kartupeļiem. Neskatoties uz šo starpgadījumu, laucinieks tomēr palika dzīvs un izveseļojās, bet kā Dr. Auziņš pēc tam bāra vainīgos radiniekus, tā es viņu vēl nebiju dzirdējis baŗam nevienu.

APBALVOTI TORONTO LATV. MEDNIEKI UN MAKŠĶERNIEKI

No makšķerniekiem piešķirti zelta kausi Alfredam Kļaviņam par 22 mārc. maskiju un Ludvigam Pavila (Pavilānam) par 20 mārc. līdaku. Medniekiem piešķirtas atzinības balvas par nomedītiem mūšiem: Augustam Iltneram, Adolfam Stundam un Albertam Zirnim; par bukiem: Alfonam Āboliņam, Rūdolfam Ermansonam, Edgaram Lazdiņam, Aleksandram Smaņam, Arvīdam Zilgalvim, Albertam Zirnim un Teodoram Ķeņģim. Uzņēmumā redzama grupa no apbalvotiem medniekiem un makšķerniekiem. Pirmā rindā vidū — kluba priekšnieks Dr. P. Bārdiņš. Foto: A. Jānītis.

DŽAKELĪNAS TIKŠANĀS AR ŽURNĀLISTĒM

Agrāk demokrati mīlēja pazoboties par prezidenta Eizenhauera veikalnieciskо pieeju valsts politiskajām problēmām. Prezidenta Kennedija administrācijai šāda pieeja nav vajadzīga, jo kā Džeks, tā Džekija (Džakelīna) paši sagādā labāko publicitāti.

Pirmā dāma, politikā daudz mazāk piedzīvojusi kā viņas vīrs, nesen uzdrošinājusies izmēģināt roku pasaules viskritiskākās audiences — preses dāmu — priekšā un — godam pastāvējusi. Tas noticis vēsturiskajā Baltā nama zeltītajā Austrumu telpā, kas visā tās vēsturē tikai trešo reizi izmantota t. s. bufetes pabrokastīm.

Zinādama ievērību, kādu savā laikā sacēlis viņas neizdevušais mēģinājums atviļināt kādu Londonas franču pavāru uz Balto namu, kad tepat Sav. Valstīs slavenu kulinārijas lietpratēju netrūkst, viņa žurnālistēm vispirms piedāvāja nogaršot bufetes sniegumus; tad sākdama iztirzāt savu iemīļoto Baltā nama pārkārtošanas tēmu.

Rūpīgi viņa izvairījās pieskaitīt jebkādus nopelnus šai lietā sev, tai vietā diskrēti pateikdamās presei, „jo jūsu raksti padarīja to iespējamu". Protams, katra žurnāliste, kas par šo tēmu bija rakstījusi, jutās pacilāta. Tās, kuras to nebija darījušas, jutās vainīgas, un steidzīgi centās panākt nokavēto.

Šādi ap 200 dāmu, kas varētu rakstīt diezgan indīgus rakstus par Kennediju jauninājumiem, franču šefiem, grezniem atpūtas ceļojumiem u. c., jutās apklusinātas jau pašā sākumā.

Džekijas stāja tik kautra un piemīlīga ,ka nezinātājam grūti iedomāties, ka šī eleganta, savaldīgā jaunā dāma ar maigo smaidu, mazas meitenes balsi un dīvaino akcentu, ir ļoti noteikta personība, kas zina, ko grib, un parasti to arī panāk.

★

Ontario provinces valdība vienojusies ar federālo par jaunas piebūves celšanu, lai tādā kārtā paplašinātu pašreizējo Ontario mākslas kolledžu Toronto. Būves izmaksas tuvu pie $1.000.000,-.

H. Rosar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
★
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

ARĪ TĀ ATGADĀS...

Sakarā ar jauno Rietumvācijas pārtikas vielu aizsardzības likumu, kas kategoriski aizliedz dažādu ķimikāliju lietošanu pārtikas vielu konservēšanai un ēdienu sagatavošanai, Rietumvācijā vairs nedrīkst ievest un pārdot krievu kaviāru, kuŗa konservēšanai lieto borskābi. Vācu tirgoņu mēģinājumi pierunāt komūnistiskos tirdzniecības partneŗus vācu vajadzībām kaviāru konservēt citādā veidā nav devuši panākumus, kādēļ Rietumvācijā ir pērkams vairs tikai Persijas kaviārs.

★

Par varenu sociālistisku sasniegumu vācu komūnistu laikraksti apzīmē faktu, ka 16 gadus pēc kaŗa beigām tā sauktajā DDR nesen atļauta brīva cementa pārdošana (ja tas ir veikalos . . .) privātļaudīm bez īpašu atļauju uzrādīšanas. Cementu brīvi gan atļauts pārdot tikai uz mārciņām . . . un to drīkst izlietot vienīgi labojumiem dzīvokļu kārtībā uzturēšanai. Rostokas avīze „Ostsee - Zeitung", šo „vareno sasniegumu" slavējot, gan ļaudis brīdina uz „darba tautas rēķina" nesākt ar uz mārciņām pirkto cementu būvēt garāžas, verandas un citas būves. Tāda rīcība tikšot sodīta.

★

Cik jūtīgi ir žīdu nervi, rāda kāds nesens notikums Berlīnē. Turienes Bēringa slimnīcā, kuŗa ir lielākā Rietumberlīnē, kādam ar sirdi slimam žīdu pacientam pasniegts ēdiens vecajos slimnīcas traukos, kas daļēji komplektējas vēl no agrākās vācu armijas krājumiem, un minētais pacients uz naža un dakšiņas ieraudzījis kāšu krusta zīmes . . . Šīs zīmes ieraugot, žīdu pacientu piemeklējis smags nervu sabrukums un šī iemesla dēļ no darba nekavējoties atlaists slimnīcas direktors . . .

★

Kāds britu parlamenta strādnieku partijas loceklis uzaicinājis apakšnama locekļus noraidīt valdības prasību pēc $2.259.000,- karalienes Elizabetes piļu uzturēšanai. Šāda prasība pašreizējos grūtajos laikos, kad miljoni dzīvojot nepiemērotos apstākļos, vai saņemot pabalstus, dziļi apvainojot britu taisnības un vienlīdzības izjūtu.

Līdzīgi pieprasījumi parlamentam iesniegti jau agrāk, bet bez panākumiem.

★

Amerikāņi izaug arvien garāki, kāpēc ar šo faktu jārēķinās gultu, krēslu, galdu un vannu ražotājiem, — Ņujorkā paskaidro viens no ievērojamākajiem viesnīcu mēbeļu rūpniekiem Roberts Hercogs. „Jaunais amerikānis" ir daudz gaŗāks un smagāks nekā viņa vectēvs. Tāpēc 20 proc. gultas tagad ražo, ja ne „king - size", tad vismaz „queen - size". Krēslu platums pastiepies no 20 uz 22 collām. Spoguļus pakariņa augstāk. Amerikānis šodien ir 2 collas gaŗāks un 4 līdz 14 mārciņas smagāks, nekā bijis tā tēvs.

ŠUVĒJA - MODISTE
J. BLUMBERGS
pieņem dāmu apģērbu, arī labošanas un pārveidošanas darbus.
172 Palmerston Ave., Toronto. EM 8-6472.

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
Nekustami īpašumi pārdošanā: mājas, veikali, farmas, apbūves gabali u. c.
Apdrošināšana — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.
Obligācijas — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
Notārs — līgumi, tulkojumi, notāriāli apstiprinājumi u. c.
LE. 4-8447
316 Harboard St.,
Toronto

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792.

Kur pēkšņi izgalsa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAILAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.
LOTUS

PASAULĒ JAU DZĪVO TRĪS MILJARDI

Apvienoto Nāciju ekonomiskā un sociālā padome ziņo, ka līdz 1961. g. beigām pasaules iedzīvotāju skaits pārsniegs 3 miljardus.

Pēc dažiem aplēsumiem Kristus laikā pasaulē bijis tikai 200 milj. ļaužu. 1800 gadus sērgu, kaŗu un zemes pētniecības ceļojumu dēļ šis skaits bija visai stabils. Iedzīvotāju straujš pieaugums sākās 19. g. s. vidū, un ar uzlabotu ārstniecības palīdzību un augošu pārtikas vielu ražošanu kopš tā laika strauji kāpināts.

Jau 1930. gadā pasaules iedzīvotāju skaits pārsniedza 2 miljardus. Tātad apmēram tikai 30 gadu laikā pieaugums par 50%! Tas nozīmē, ka pasaulē iedzīvotāju skaits pieaugs par apmēram 50 miljoniem gadā. Tādējādi 1980. gadā pasaulē būs 4 miljardi cilvēku.

Angļu tautsaimnieks Tomass Roberts Maltus jau 1798. g. apgalvoja, ka nabadzība un posts nav novēršami, jo iedzīvotāju skaits pieaug ģeometriskā, kamēr uztura līdzekļi tikai aritmētiskā progresijā. Kā kavēkļus iedzīvotāju skaita pieaugumam M. sākumā atzina tikai kaŗu, badu un slimības, bet vēlāk tiem pievienoja arī „morālisku atturību". Kaut gan viņa teorija izraisīja asus strīdus, tomēr mūsu laikos atkal godā cēluši t. s. „jaunmaltuzianieši", kas iestājās par „dzimstības kontroli".

Dzimstības kontrole, kā to rāda nesekmīgie pielietojumi Ķīnā un Indijā, varētu iedarboties pie augstāko kultūras līmeni sasniegušajām tautām, bet krāsainās tautas, ja tās arī ko par šo lietu dzirdējušas, pat nedomā par kādiem ierobežojumiem dzimstībā. Krāsaino tautu pieaugums, tātad turpināsies, īpaši vēl tādēļ, ka medicīna palīdz novērst sērgas un nelaimes, ierobežojot mirstību.

Baltās rāses tautām jārēķinās, ka tās arvienu vairāk zaudēs savu ietekmi Āzijā un Afrikā, un būs spiestas dalīties „dzīves telpā" ar krāsainajiem arī Amerikā un citos kontinentos. Ne vietēja rakstura kaŗi, nedz atomkaŗš vairs stāvokli nevar grozīt. Jāpiekrīt ciniskajam spriedumam, ko Ķīnas ārlietu ministrs Čuenlajs izteicis kādam Dienvidslāvijas redzamam komūnistu vadonim: „Ja sāktos atomkaŗš, tad pasaulē, varbūt, paliktu pāri kādi 10 miljoni amerikāņu, 20 miljoni krievu un 350 miljoni ķīniešu." Tā ir diezgan raksturīga uztvere, kas izskaidro sarkano ķīniešu agresīvo ārējo politiku un nevēlēšanos pieņemt pat Padomju Savienības „miermīlīgās koeksistences" ideju.

KRĀSAINAS OGLES

Angļu namamātes drīz varēs pirkt ogles, kas krāsā saskanēs ar logu aizkaru niansēm.

Kā zināms, necilo ogli dedzina dzīvojamo telpu kamīnos, un melns ar laiku apnīk . . .

Nu techniķi izstrādājuši procesu, kā ogli pārvērst zelta, sudraba, sarkanā, violētā vai zaļā krāsā.

Ogles turpmāk pārdošot automātos tāpat kā košļājamo gumiju.

★

Port Pierce (ASV) ilggadīgais tiesnesis Joseph Peel's šinīs dienās atzīts par vainīgu sava kollēgas — tiesneša Chillingworth'a nogalināšanā 1955. g. Elektriskais krēsls, šķiet, viņam ies secen, jo izmeklēšanas gaitā noskaidrojies, ka slepkavība notikusi satraukumā, reaģējot uz atklātu naudas izspiešanas mēģinājumu.

THE FESTIVAL RESTAURANT,
Madison Sq. Hotel,
40 East 26th Street & Madison Ave.,
New York pilsētā,
tel. MU 3-2929.
● Vieta, kur latviešu organizācijas satiekas un pusdieno.
● Telpas visādiem sarīkojumiem.
WALTER STEPONIS.

VISĀDA VEIDA MĀJAS LABOJUMI
Pagraba izbūves, mājas piebūves etc.
Pirmklasīgs darbs.
ERIKS VENTS,
11 Irma Ave., Port Washington, L. I., N. Y.
Telefoni: PO 7-6696 un PO 7-6519.

BREMEN HOUSE
KATRA vēlēšanās šeit tiek IZPILDĪTA.
SPECIĀLITĀTES NO VISAS PASAULES.

Ievārījumi, augļu sulas, sparģeļi, selerija, garšvielu un sinepju gurķi, brūklenes un ērkšķogas, medus no visas pasaules.
IZMEKLĒTAS SIERU ŠĶIRNES NO VISAS EIROPAS
Kamemberta, Brī, Emmentales, Harca, dāņu zilais, Limburgas, alus siers, edamers, Port de Salute, rokfors.
ZIVJU UZKODES
Ķīles šprotes, biklingi, žāvēti zuši, laši, bismarka un cepjamās siļķes. Ziemeļjūras krabji, zardeļu pasta, imp. krievu kaviārs.
NĒĢI
jauns sūtījums pienācis.
MEDĪJUMI UN GAĻAS SPECIĀLITĀTES
Stirnas ragū, — mugura, cepetis, teļa rulādes, kā arī šķiņķi burgundietī, skābais cepetis, mežcūku mugura, dažādas desas, Vestfāles žāvēts šķiņķis, zoss krūts, zoss aknu pastēte un daudz kas cits izlutinātai gaumei.

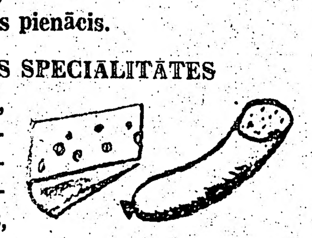

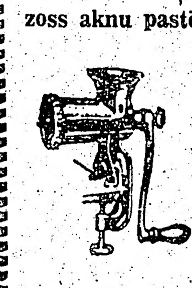

MĀJTURĪBAS PIEDERUMI VIRTUVEI
gaļas mašīnas, kafijas sudmaliņas, melitta filtri un papīrs, svari, koka karotes, brokastu dēļi, mēramie trauki un daudz kas cits. Kristalls, porcelāna servīzes un figūras, keramika, dzegužu pulksteņi, laika mājiņas, Steifa dzīvnieki.
KOSMĒTISKIE PIEDERUMI
„4711", Mouson, Dralle, Beiersdorf, Lohse (Berlīnē), Wolff & Sohn.

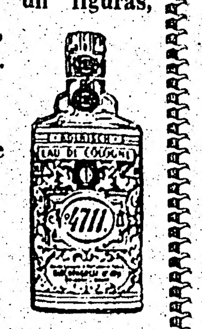

RUNĀ LATVISKI
Atvērts katru dienu (izņemot svētdienas) no plkst. 9.00—9.00.
BREMEN HOUSE
Telefons REgent 4-2500.
218 East 86th St., New York 28, N. Y.

STORM LOGU DEP.

PIEDĀVĀ:
LABĀKĀS KVALITĀTES STORM LOGUS PAR $16.55
MAKSĀJAMS PĒC 3 mēn.

Vecākā Latviešu Aluminija Kompanija Kanadā

NORTHFLEX ALUMINUM CO. LTD.

PL 7-1140 124 MANVILLE RD. SCARBOROUGH PL 7-1149

ALUMINIJA LAIVU DEP.

PIEDĀVĀ: PAR FABRIKAS CENĀM 12 un 14 pēdu metinātas aluminija laivas. Negrimstošas, 52 inču platas. Ar labiem panākumiem lietotas kara laikā. Mēs esam vienīgie šāda tipa laivu ražotāji KANADĀ. Pasūtinājumus pieņemam nākošai sezonai. Pasūtiniet šodien tieši no fabrikas.

DV LATVIEŠU JAUNĀ TEĀTRA BOSTONĀ
sestdien, 29. aprīlī, plkst. 8.00 vakarā, 570 Shaw St., Komercskolas zālē, Toronto

VIESIZRĀDE – TORONTO **MĀJA NAKTĪ**

T. MOLNJĒ drāma 3 cēlienos, 5 ainās

Piedalās: Mirdza Melkerte, Lolita Lejiņa, Vita Vilnis, Vaira Pamiljāne, Valentīna Vasiļevska, Gunārs Straumēns, Silvestrs Lambergs, Miķelis Lēnbergs, Vitolds Vītols, Kārlis Dravnieks, Rolands Zeipe, Pēteris Ozols, Mārcis Voldiņš.

Tulkojis ARNO TEIVĒNS Režisors REINIS BIRZGALIS

Skatuvi iekārtojis GUNĀRS STRAUMĒNS

Ieejas maksa: $2,- un $1,50, bērniem un skolniekiem puscenas.

Biļetes iepriekšpārdošanā LOTUS PUĶU VEIKALĀ, 802 Bathurst St., un LATVIJA AMERIKĀ redakcijā, 123 Huron St., Toronto.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST., W.,
TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-8996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

DĀMAS,
izmantojiet izdevību!
PAR LĒTU MAKSU
pašuju kleitas un citus apģērba gabalus.
Pirmklasīgs amatnieces darbs.
Zvanīt RO 6-6343. O. PRĀMS, 765 INDIAN RD., TORONTO.

C. G. TODD LTD.

REAL ESTATE

Aizdevumu sagāde. Lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs Hamiltonā.

418 MAIN ST., E., HAMILTON.

OJĀRS IEVIŅŠ. Tel. JA 8-6336. VALDIS TUKLERS.

SESTDIEN, 6. MAIJĀ, PL. 8 VAK. PALACE PIER DEJU ZĀLĒ,
1 Lakeshore Rd., Ontario ezera krastā, Toronto,

MAIJA BALLE

AR MAIJA KARALIENES VĒLĒŠANĀM.

Deju mūzika T. DAWIDSON'A vadībā. ROZES. ★ IZLOZE. ★ DAŽĀDI PĀRSTEIGUMI. ★ PILNA BUFETE. Ieejas maksa visās vietās $ 2.-.
Dzeramnaudu var nemaksāt. Neierobežotas parkošanas iespējas.

Visus laipni ielūdz DV TORONTO SAIME.

ĒDIENVEIKALS EIROPIEŠU GAUMĒ **EUROPE,**
756 QUEEN ST., W., TORONTO. TEL.: EM 4-9641.
(starp Bellwood un Claremont ielām).
ATVĒRTS 7 DIENAS NEDĒĻĀ, no pl. 6 rītā līdz 8.30 vak.
MŪSU CENAS IR ZEMAS, BET LIELISKAS MALTĪTES.
Runājam dažādas eiropiešu valodas.

Z. GRUNDMANIS
GRĀMATVEDIS
Ienākumu nodokļu aprēķini, financiāli pārskati.
INFORMĀCIJA — CH 4-3244.

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

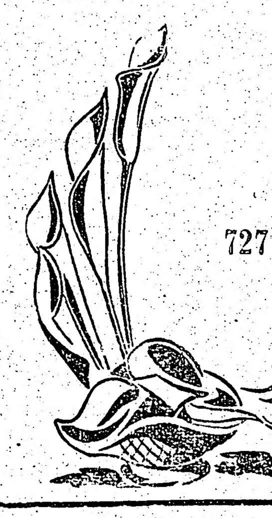

CALLAS
PUĶU VEIKALS
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
MIRDZA ČUBE.
ELGA LAZDA.

Jaukākā dāvana ir laba un skaista LATVJU GRĀMATA. 25% atlaide pēdējo 2 gadu ievērojamākiem un skaistākiem darbiem:

St. Cveiga biogr. rom. — MARIJA ANTUANETE $5.80
J. Miesnieka rom. — BĒRZUPJU ĢIMENES PORTRETS I, II, III $7.20
A. Gulbja biogr. rom. — Z. A. MEIEROVICS, I, II kopsēj. $8.00
Andr. Niedras rom. — SIKSPĀRNIS $3.90
T. Zeltiņa rom. — DRUPU REPUBLIKA $5.60
J. Ezergaiļa — ANDRIEVS NIEDRA, 8 autoru kopdarbs $4.80
A. fon Chamisso — PĒT. ŠLEMĪLA BRĪNUMAINAIS STĀSTS, ill. $5.20
Aspazijas autobiogr. — ZILA DEBESS - ZELTA MĀKOŅI, I, II $6.80
E. Birznieka-Upīša — PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA, I, II, III $7.80

SADEGUŠIE SPĀRNI, cena $3.60

Pirmo reizi mūsu literātūrā tiek raksturots visttraģiskākais mūsu tautas likteņa posms — pats bēgšanas laiks no dzimtenes.

Mums ir daudz jaunu rakstnieku, bet līdzīga gadījuma nav visā trimdas 16 gadu vēsturē, un tālu meklējams arī pagātnē, ka pēkšņi mūsu literātūrā ienāk jauna rakstniece ar darbu, kas padara bālu dažu labu jau ilgi spīdošu zvaigzni. Notikumi nav nekādi sevišķie, tie paši, ko jau ik dienas piedzīvojam, bet ar Dieva dotu valodas vienkāršību un skaistumu, kādu balvu guvuši tikai pavisam reti starp miljoniem, mūsu priekšā nostājas latviešu sieviete — meitene, jaunava, māte.

Skaistāku dāvanu pats sev un draugiem vairs neatradīsit.
Informējiet draugus. Grāmata iznāk aprīlī.
Atbalstiet jaunās rakstnieces ienākšanu mūsu literātūrā.
Grāmatu pasūtinot apgādā, Jūs to iegūsit par net. $3,-.

Gatavojas lielākais un varenākais trimdas izdevums, latviešu gara mantu pamatu pamats

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS

prof. P.Šmita oriģinālsakārtojumā, pilns nesaīsināts izdevums 15 greznos sējumos.
Cena atkarā no pasūtinājuma veida no $5.00 — $8.00.

Pasūtināšana:
grāmatnīcās būs pilna izsludinātā cena,
apgādā 25% atlaide ar pasūtinājumu bez iemaksas,
apgādā 35% atlaide pasūtinājumam ar $20.00—$50.00 iemaksu.

Nāciet talkā ar pasūtinājumiem un iemaksām. Grāmatas būs skaistas, ka galva nevilšus un vienmēr griezīsies tās uzskatīt. Ar mīlestību un prieku tās nebeidzami skatīsit un lasīsit.

CITAS JAUNĀS GRĀMATAS AR 25% ATLAIDI:

A. Liepniek — The Chess Psychologist Tahl, angļu val. $3.20
E. Freimaņa noveles — DAIGĀS ROTAĻAS $3.20
K. Zāles dzejas — MĒNESS KOKLE $2.80
J. Ziemeļnieka — KOPOTAS DZEJAS, I $7.00
— KOPOTI STĀSTI, II $4.50
L. Ozolkalnes stāsts dzejā — PĒTERĪŠA SAPNIS, ill. $2.40
H. Kreicera atmiņu stāsti — CEĻI UN GĀJĒJI $5.50
K. Ķezbera romāns — MAINAS HERCOĢISTE $3.60

LATVJU GRĀMATA,
P. O. Box 332, Waverly, Iowa, USA.

PAZIŅOJAM, KA LIELĀKĀ LATVIEŠU VASARAS VIESNĪCA

GLEN ECHO LODGE

SKAISTAJOS MUSKOKAS EZEROS — VASARAS SEZONU UZSĀKS AR LĪGOŠANU Š. G. 24. JŪNIJĀ.
TELPAS (ISTABAS UN KABĪNES) 80 VIESIEM.

Iespējams arī teltot, piedaloties kopgaldā. Plašas atpūtas un nodarbību telpas. Teniss, volejbols, galda teniss, novuss, laivas un motori, makšķerēšana, ūdens slēpēšana, lieliska peldēšanās un sauļošanās, dziesmu un deju vakari.

Atpūtas nams atrodas 108 jūdzes ziemeļos no Toronto. Ērta autobusu satiksme un pirmklasīgs auto ceļš. Izmantojiet ērtākās sezonas 3 pirmās un 3 pēdējās nedēļas par pazeminātām cenām.

Sezona no 24. jūnija līdz 4. septembrim. Sniedzam informāciju un rezervējam telpas. Lūdz rakstīt

IMANTS FRICBERGS, GRAVENHURST, Ont., telef. MUrry 7-3001.
Līdz maijam zvaniet Toronto — ME 6-2846.

JAUNUMS! JAUNUMS!
Iznācis kapitāldarbs latviešu grāmatniecībā.
Doc. J. RUTKA

LATVIJAS ĢEOGRAFIJA

Grāmata aptver 812 lpp. ar 414 attēliem tekstā un ir iedalīta 5 daļās: 1) Fiziskā ģeografija (virsma, klimats, hidrografija), 2) Bioģeografija (augi, dzīvnieki, dabas pieminekļi), 3) Politiskā ģeografija (robežas, platība, administratīvais iedalījums pa apgabaliem un apriņķiem, pilsētām un ciemiem), 4) Antropoģeografija (iedzīvotāji, saimniecība, satiksme) un 5) Regionālā ģeografija (sīks pārskats par visiem 13 regioniem). Centrālo vietu ierādot Latvijas ģeografiskajam rakstūrojumam neatkarības laikā, šis darbs pievērš uzmanību arī mūsu dzimtenes pagātnei, stāvoklim Eiropā un liktenim padomju okupācijas jūgā, ar to kļūstot par plaša rakstura rokas grāmatu, kas nepieciešama kā pašiem savā vidū, tā satiksmē ar cittautiešiem.

Grāmata iznākusi pusādas un audekla sējumā un tās cena ir (iekavās audekla sējumam): ASV un Kanadā $ 12,90 (12,-); Anglijā 92 (86) šiliņi; Vācijā 51.- (47.60) DM, Austrālijā 115 (107) šiliņi; Zviedrijā 66,50 (62,-) Zv. kr., bet pārējās valstīs pēc ASV dolara kursa.

Brīvā tirgū grāmata neparādīsies, bet tā ir pasūtināma apgādā Zemgale (adrese: Förlaget Zemgale, Box 4130, Stockholm 4, Sweden) vai pie apgāda pārstāvjiem, iemaksājot vēlamā sējuma cenu, pēc kam apgāds nosūtīs grāmatu ierakstītā sūtījumā tās īpašniekam.

Apgāda Zemgale pārstāvji:
Anglijā: 1) Mrs S. Sproģis, 170, Hill End Lane, St. Albans, Herts.
2) Mr. J. Zariņš, D.V.F. grāmatnīca, 72, Queensborough Terrace, London, W. 2.
Austrālijā: 1) Mrs. H. Kalacis, Piccadilly Arcade, 2-nd Floor, No. 5, Castlereagh Street, Sydney, N.S.W.
2) Mr. J. Strautiņš, 306 The Causeway, Melbourne, Vic.
3) Mr. O. Strauts, Box 1560, GPO Adelaide SA.
KANADĀ: Mr. A. AMOLIŅŠ, 26 WOODSIDE AVE., TORONTO 9, ONT. TEL. RO 2-9667.
ASV: 1) Mr. L. Rumaks, 31 Miller Place, Hempstead, N. Y.
2) Mr. O. Diķis, R. 2., Waverly, Ohio.
Vācijā: 1) Mr. M. Diķis, 22c Semmelweisstr. 36, Köln — Flittard.

APGĀDS ZEMGALE

Toronto latviešu katoļu vienība
rīko Š. G. 22. APRĪLĪ, PLKST. 7.30 VAKARĀ
COLUMBUS APAKŠĒJĀ ZĀLĒ
(Linden - Sherbourne)

PAVASARA SAVIESĪGU DEJU VAKARU

★ LABA DEJU MŪZIKA. ★ PILNA BUFETE ★
★ PĀRSTEIGUMI. Ieeja $ 1.50.

Visus laipni ielūdz VIENĪBAS VALDE.

Osler - Davenport rajonā
IZĪRĒJAMAS
2 istabas ar vārīšanas iespējām.
Uz vēlēšanos garāža.
Zvanīt RO 3-2362, Toronto.

Apkuru un ūdensvadu speciālists
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583, Toronto.

Frizieris
PAULIS STRAZDIŅŠ,
292 DUNDAS ST. W.,
(pie Mc Caul), TORONTO
JOE MAN'S BARBER SHOP,
atvērts ik dienas, izņemot trešdienas, kad slēgts.

Jūs ietaupīsit naudu un laiku ar
Alfreda STIKUTS Realtor
uzticamiem pakalpojumiem Jūsu nekustamu īpašumu iegādē.
Alberts UZĀNS HO 5-2892
Ralph LUCCETTA RU 7-9947
Lita STIKUTS HU 1-7103
BIROJS HU 1-0431
189 Balliol St., Toronto 7.

MĀKSLAS SALONS
CREST FLORISTS
567 Mt. Pleasant Rd. — blakus Crest teātrim, Toronto.
Piedāvā:
● Visskaistākos un vissvaigākos ziedus — grieztus, ziedu sakārtojumus un tropiskus stādus.
Pasūtinājumus pieņem pa tālruni
HU 7-0491.
Pāri ziediem lielā izvēlē
LATVJU GLEZNOTĀJU ORIĢINĀLDARBI
nesaistošai apskatei un iegādei pēc vēlēšanās.

DRĒBNIEKS
A. SILAVS
128 CLAIRTON CR.
pie Scarlet Rd.
Tel. RO 2-1370, Toronto.

JAUNIZNĀKUŠĀS GRĀMATAS
K. Ķezbers - Mainas hercogiste, romāns - $3.60; H. Kreicers - Ceļi un gājēji, stāsti - $5.50; Kl. Zāle - Mēness kokle, dzejoļi - $2.80; O. Stumbris - Etīdes, dzejoļi, 2. iesp. - $2.40; E. Aistars - Sapnis saules logā, romāns - $3.20; Edv. Mednis - Saule dejo, rom. - $4,-.
Sagatavošanā: Ed. Freimanis - Daigās rotaļas, stāsti un noveles - $3.20; V. Snikere - Nemitas minamais, dzejoļi - $2.80; Dr. Bīskaps - Dzīves vējos, ārsta atm. - —; V. Dārziņš - 200 L. t. dziesmas (Dzied. - klav.) 1 - VIb. ā - $2.50; A. Liepnieks - Chess Champion Tal - $3.20.
Pasūtinot apgādā, 25% atlaide.
ALFREDA KALNĀJA APGĀDS,
719 WEST WILLOW ST.,
CHICAGO 14, ILL., USA.

KAŽOKU DARBNĪCA UN VEIKALS
(IGAUŅU VADĪBĀ)
LEE FURS
707 Mt. Pleasant Rd., Toronto 7, tel. HU 3-6851.
● PIEŅEMAM UZGLABĀŠANĀ
● Gatavi dāmu kažokādu mēteļi, žaketes, apmetņi u. c.
● Pieņem pasūtinājumus
● Labo un pārveido kažokus
● Augstvērtīgas kvalitātes materiāls
● Speciālas cenas vasarā
● Pirmklasīgs darbs ● Kreditēšanās iespējas
● Ņemam pretī jūsu vecos kažokus.
Kaimiņtautas latviešu klienti ļoti gaidīti.. A. LEE

KOTEDŽU LOGI
AR 25 PROC. ATLAIDI
300 dažāda izmēra iestikloti logi, sākot ar 50 c līdz $1,- gabalā.
TILLING'S WINDOWS LTD.
WA 4-3737, Toronto.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Order', čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn. $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

A. E. LE PAGE
LIMITED REALTORS
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
Pārstāvis Konst. KĀRKLIŅŠ
982 DANFORTH AVE., TORONTO.
Birojā: HO 5-7527. Mājās: HO 6-5024.

ĪPAŠUMI UN VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

ST. CLAIR - O'Connor Dr.: (Woodbine Gardens). Patīkama 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja ar privātu iebraucamo ceļu un iebūvētu mūŗa garāžu. Eļļas apkure. Divas modernas virtuves. Vannas istaba. Labas iespējas atpūtas telpas izbūvēšanai pagrabā. Labi uzturēts īpašums. Iemaksa $2.000,-.

LAWRENCE - YONGE: 6 istabu dubultķieģeļu māja, ar divām modernām virtuvēm un divām vannas istabām. Eļļas apkure. Plats iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $4.000,-.

DANFORTH - COXWELL: Moderns trīs dzīvokļu, atsevišķs, dubultķieģeļu nams ar trim modernām virtuvēm, trim vannas istabām. Parkošanas iespējas. Izdevīgs ienākumu īpašums. Cena — $35.900,-.

Sagādājam iztrūkstošo naudu iemaksām par zemiem procentiem.

SPORTS

NIAGARAS LATVIEŠU SPORTA KLUBA

gadskārtējais basketbola turnīrs jaunatnei „Niagaras vairoga" izcīņai š. g. 13. maijā Niagaras ģimnazijā. Spēļu sākums plkst. 11,00 no rīta. Vienības piesakāmas Niagaras sp. kluba pr-kam J. Ligerim, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont. Divus iepriekšējos gadus pēc kārtas uzvarēja Grand Rapidu jaunieši. Vai „vairogs" arī šogad aizceļos uz ASV?

Lielāko pārsteigumu šogad varam sagaidīt no jaunās Kanadas latv. meistarvienības, Toronto latv. YMCA's zēniem, kas sava trenētāja Jāņa Zentiņa vadībā, patreiz ir ļoti labā tehniskā slīpējumā, un būs cietākais „rieksts" amerikāņiem. Uzvarētāju svinīga apbalvošana notiks vakarā, tradicionālajā ziedu ballē Marconi zālē, 1072 Magdalen St.

Izraēlas sportisti Rīgā

No Rīgas avīzēm redzams, ka tur nesen viesojusies basketbolistu komanda no Izraēlas. Kad sportisti aizbraukuši, izrādījies, ka tie izplatījuši žīdu iedzīvotāju starpā cionistu brošūru krievu valodā. Aktīvākais brošūras izplatītājs bijis komandas treneris Natans Kogans, kas agrāk bijis Latvijas pavalstnieks.

Daudzi žīdi, kas saņēmuši brošūru, baidīdamies nokļūt aizdomās, paši aiznesuši grāmatiņu uz miliciju. Komūnistu avīzes asi nosoda šo izraēliešu soli.

KANADAS BAZNĪCĀS

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto Ont., tel OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 1-1563.

Svētdien, 23. aprīlī, plkst. 11.00 dievkalpojums. Apakšā svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Svētdien, 30. aprīlī, plkst 3 p.p. dievkalpojums. Pēc tam svētdienas skola un iesvētes mācība.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510.

23. aprīlī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. Svētdienas skola. Dziedās draudzes koris, dir. J. Baruša vadībā.

30. aprīlī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Jāņa baznīcā. Svētdienas skola. Sprediķos stud. theol. A. Vanags.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

30. aprīlī, plkst. 2,30 p.p. dievkalpojums un svētdienas skola.

Bramptonā, Latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums; 23. aprīlī, plkst. 1,30 p.p. Grace United baznīcā.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē dievkalpojums Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St. 1961. gada 23. aprīlī, pl. 1,30 p. p., māc. J. Prauliņš.

Niagarā latviešu ev. - lut. dr. anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars, 209 E., 38th St., Hamilton Ont. Tel. FUlton 8-1182.

Svētdien, š. g. 23. aprīlī, plkst. 4 p.p. Garīgs koncerts. Piedalās Pēteris Lielzaika (tenors) un Imants Sakss (ērģeles). Pie ieejas lūgts ziedot: pieaugušos, $1,-; bērnus — $0,25.

Piektdien, š. g. 28. aprīlī, plkst. 7 vakarā jaunatnes vecākās grupas stunda baznīcā.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojums notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās

MONTREĀLA

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Victor ielu stūrī.

23. aprīlī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev.-lut. Miera draudze.

23. aprīlī — dievkalpojuma nebūs, jo mācītājs 22. aprīlī, plkst. 7 vak. notur dievkalpojumus Ciānas baznīcā Sault Ste. Marie, Ont.

PASAULES INTERESE PAR EICHMANU MAZINAS

IZRAĒLA UZTRAUCAS, KA PĒDĒJO DIENU STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE NOTIKUMI AIZĒNO EICHMANA PRĀVAI IECERĒTO PASAULES UZMANĪBU.

Jeruzālemē. Ādolfa Eichmana prāvas sestā dienā notika pirmais straujais pagrieziens par sliktu apsūdzētam, gandrīz bezcerīgi atbruņojot viņa aizstāvi, Ķelnes advokātu Robertu Servatiusu.

Tiesneši atzina, ka viņi nav aizspriedumaini pret Eichmanu; ka tiesa ir kompetenta caurskatīt pret E. vērsto apsūdzību, garantējot, ka pēdējo tiesās vienīgi uz liecinieku sniegto pierādījumu pamata, noliedzot aizstāvja Servatiusa argumentu, ka tiesa E. atradusi par vainīgu jau pirms liecinieku nopratināšanas. Tāpat tiesa noraidīja Servatiusa aizbildināšanos, ka E. Izraēlā nogādāts nelegāli, līdz ar to nelegālu padarot visu viņa prāvu. Tiesa deklarēja, ka apsūdzētā notveršanas metodēm nav nekāda sakara ar E. noziegumiem un Izraēlas tiesībām viņu tiesāt.

Kamēr Eichmans, kā Vācijas nacionālsociālistu valdības žīdu likvidācijas sekcijas vadītājs, tiek apvainots sešu miljonu Eiropas žīdu noslepkavošanā, Izraēlas tiesai ir zināms tikai viens gadījums, kur kādu žīdu Eichmans noslepkavojis personīgi — par firziķu zagšanu savas Budapeštas mājas dārzā nositot kādu zēnu. Tiesas acis tas apstākļus tomēr negroza. Virsprokurors Hausners Eichmanu raksturoja kā jauna stila slepkavu, kas nogalinājis miljonus, sēdēdams pie sava rakstāmgalda. „Seši miljoni cilvēku tika nogalināti Eichmana plānošanas un organizēšanas rezultātā," deklarēja Hausners, „tādēļ Eichmanam personīgi jāuzņemas un jānes atbildība par katru vienu noslepkavoto upuri."

Ja arī Izraēlas tiesa, kaut vai vienkārši visas pretrunas noraidīdama, pārkāpusi šķēršļus Eichmana prāvas sākšanai, Izraēlas valdība, gan kādā citā virzienā skatīdamās, par notikumu attīstību nav sevišķi sajūsmināta. Un proti, bija cerēts, ka Eichmans ilgu laiku saistīs visas pasaules uzmanību. Bet tiklīdz sākās Eichmana tiesāšana, krievi sāka lidot izplatījumā, Padomju Savienība noraidīja Rietumu pamiera plānus Laosai un pretkomūnisti sāka invāziju Kubā. Jauno, satraucošāko notikumu priekšā Eichmans jau tagad pasaules presē nobīdīts aizmugurē bez jebkādām sevišķi lielām izredzēm atkal uzpeldēt virspusē.

☆

Eichmans, vadīdams dienas un nedēļas Jeruzālemes cietumā, kļuvis dievbijīgs un pieprasījis sargiem apgādāt bībeli vācu valodā, kāds lūgums arī izpildīts.

Sargi jau vairākas reizes novērojuši, ka apcietinātais savā cellē krīt ceļos un skaita lūgšanu. Eichmans izteicies, ka nedarītu pašnāvību, pat ja tāda iespēja rastos, jo tad pasaulei paliktu iespaids, ka viņš jūtas vainīgs tam piedēvētajos noziegumos. Apsūdzētais saņem neskaitāmas vēstules no visām pasaules malām.

Kāda māte no Polijas, starp citu, raksta:

„Eichmana kungs, vai jūs, gadījumā, nezināt, kas notika ar manu meitu? Viņai toreiz bija 14 gadu, kad jūsu vīri to paņēma un ieslodzīja Bergen Belzenes koncentrācijas nometnē. Viņa bija ģērbusies brūnā kleitiņā ar baltu blūzīti. Varbūt atceraties?"

GARIJS KŪPERS NOPIETNI SLIMS

(SA) No Holivūdas ziņo, ka iemīļotais rietumu filmu varoņu tēlotājs Garijs Kūpers slimo ar plaušu un aknu vēzi. Šī ziņa nonākusi atklātībā sakarā ar neseno Oskara statujas piešķiršanu Kūperam, ko viņa vietā saņēmis Džēmss Stjuarts. Aktieŗa tuvinieki paskaidro, ka Gariju Kūperu slimnīcā neievietos. Viņš mājās saņem kobalta apstarojumus, gulēdams bibliotēkā, no kuŗas logiem var pārredzēt dārzu un peldbaseinu.

Kūpers, kas 7. maijā paliks 60 gadu vecs, savā laikā saņēma 2 „Oskarus" par labāko tēlojumu filmās „Seržants Jorks" un „Dienas vidus" (High Noon).

Pagājušajā gadā viņam izdarītas divas lielākas operācijas. Kā zināms, Kūpers ar ģimeni pagājušajā gadā bija audiencē pie pāvesta, sakarā ar pāriešanu katoļu ticībā.

EIZENHAUERA DOMAS PAR KRIEVU PANĀKUMIEM

Bij. prezidents Eizenhauers, nobeidzot īsu atvaļinājumu saulainajā Kalifornijas tuksnesī, žurnālistiem izteicās, ka krievi ar cilvēka iešaušanu orbītā nebūt neesot jūtami iedragājuši Sav. Valstu prestižu, jo neesot nepieciešami būt pirmajam katrā lietā. Tā taču neesot bijusi sacensība . . .

Eizenhauers piebilst, ka krievi strādājuši pie izplatījuma iekaŗošanas projektiem kopš 1945. g., desmit gadu pirms Sav. Valstis uzsākušas pētījumus šai nozarē. Viņš pirmo reizi dzirdējis par satelītiem 1955. g. geofiziķu kongresā.

MĀCĪTĀJU KONFERENCE ESLINGENĀ

VĒSTULE NO VĀCIJAS

Š. g. 2. aprīlī archibiskaps prof. Dr. theol. T. Grīnbergs Eslingenā atskatījās uz 91 pavadītiem mūža gadiem, ko Eslingenā atzīmēja 4. aprīļa vakarā baznīcas mītnē.

Sakarā ar latviešu mācītāju konferenci Eslingenā bija ieradušies visi Vācijā esošie latviešu mācītāji, daudzi Eslingenas tautieši un Virtembergas zemes baznīcas pārstāvji. Archibiskapa tēvs, neskatoties uz daudzajiem gadiem, jūtas spirgts un vesels. Ar lielu spraigumu un izturību viņš arī pārējās dienās vadīja latviešu mācītāju konferenci. Konferencē kā viesis piedalījās prāv. J. Teriņš un māc. Sviķis no Zviedrijas, un māc. Mužiks no Anglijas. Konference noritēja lielā saskaņā, spraigumā un saticībā, un visi šķīrās ar pārliecību citu gadu atkal sanākt, cerībā, ka Visvarenais Dievs archibīskapa tēvu vēl ilgus gadus uzturēs mūsu baznīcai par svētību.

Pēc konferences prāvests J.Teriņš, māc. J. Romana pavadībā apmeklēja vairākas latviešu sardžu un darba rotas, pēc tam devās pāri Švarcvaldei, lai Konstancē apmeklētu Edgaru Krieviņu, bijušo Latvijas sūtni Berlīnē, kuŗš bija ļoti priecīgs par tālo viesu apmeklējumu. Vācijā atstatumi lieli, ceļošana samērā dārga, un tamdēļ arī sastapšanās dažkārt grūta un reta.

Visumā marta un aprīļa mēnesī Vācijā ļoti bagāti ar dažādām sanāksmēm un sarīkojumiem. Latviešu gara avoti nav izsīkuši un arvien no jauna verd svaigas straumes izturībai un uzvarai.

Māc. J. Romans

KULTŪRAS DIENU LAIKĀ ZIEDOSIM ZIEMEĻ-AMERIKAS LATVIEŠU KULTŪRAS FONDAM!

Kultūras fondam paredzētie ziedojumi nosūtāmi pēc adresēm: Kanadā — Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Term. „A", Toronto, Ont., ASV — American Latvian Association, 1727 Kenyon Street, N. W. Washington 10, D. C.

KUBĀ DAUDZ KRITUŠO

Miami, 20. aprīlī. Šorīt Kubas ministru prezidents Fidels Kastro trimfāli pa radio ziņoja, ka invāzijas spēki sakauti, un to atliekas slēpjoties salas purvājos. Viņš lepojās, ka 72 stundās valdības kaŗaspēks panācis lielisku uzvaru, salaužot nemiernieku pretestību. Viņš arī teica, ka trofejās iegūti vairāki amerikāņu ražotie Sherman tanki.

Kubāņu revolūcionāru komiteja Ņujorkā oficiāli apstiprina, ka invāzijas grupu zaudējumi esot lieli. Kaŗavīri esot drošsirdīgi devušies pretim smagajiem krievu tankiem, kas nākuši uzbrukumā valdības kaŗaspēka kājnieku atbalstā. Gaisa telpu pārvaldījušas krievu MIG tipa lidmašīnas, apšaudot un metot bumbas uz invāzijas kaŗotāju grupējumiem.

Vēl nepārbaudītas ir baumas, ka citā Kubas salas rajonā krastā izcēlušies jauni revolūcionāru spēki.

ASV ārlietu ministrs Dean Rasks šorīt Vašingtonā izteicās, ka Kubas notikumi savā apjoma dēļ nebūtu apzīmējami par invāziju, bet gan „pretestības kustību".

Havanā šorīt atkal nošauti 7 valdības pretinieki, ar ko „otrās revolūcijas" laikā oficiāli nošauto civilistu skaits jau sasniedzis 27, bet kopš Kastro varas pārņemšanas 1959. g. — 700. Šīsdienas upuŗu skaitā arī viens ASV pilsonis.

Radio raidītājs Cuba Libre, ko vada revolūcionāri „kaut kur ārpus Kubas robežām", ziņoja, ka jauni invāzijas spēki izcēlušies Camaguey provinces ziemeļu piekrastē.

Nemiernieku radio zaudējis kontaktu ar purvos iedzītiem kaŗotājiem kopš ceturtdienas pēcpusdienas. Pēdējā radiosaruna bijusi ar kaŗotāju grupas komandieri, kuŗam vaicāts, vai viņš gribētu atstāt Kubu un glābties, uz ko saņemta atbilde: „Es šo zemi nekad neatstāšu!"

Pēc tam radioziņas no nemiernieku nometnes nepienāk.

Prezidenta problemas

VAI DIVI „LIELIE" TOMĒR SASTAPSIES?

Vašingtonā. Labi informētās aprindās zināms, ka vēlēdamies personīgi iepazīties ar Padomju Savienības ministru prezidentu Chruščevu, prezidents Kennedijs nopietni gatavojas jaunai lielvalstu valdību galvu konferencei — kuŗā visu Rietumu vārdā runās Kennedijs, kamēr komūnistu pasauli pārstāvēs Chruščevs.

Vadoties no prezidenta vēlēšanu laikā dzirdētām deklarācijām jāsecina, ka jaunais Sav. Valstu valdības galva nepilnos trīs prezidenta amatā pavadītos mēnešos krasi mainījis savu agrāko nostāju un tagad izšķīries par tiešas personīgas saskares, diplomātijas piekopšanu attiecībā pret Padomju Savienību.

Ar saviem turpmākiem plāniem prezidents Kennedijs Vašingtonas sarunās šī gada aprīļa sākumā iepazīstināja Anglijas ministru prezidentu Makmillanu.

Anglijas ministru prezidents Makmillans Kennedija plānu par divu valstu konferenci uzņēma bez kāda uztraukuma.

Kā sākumā minēts, pamati personīgās diplomātijas veicināšanai jau likti. Un, proti, prezidenta Kennedija uztverē tie ir sekojoši: šī gada 6. martā Sav. Valstu Apvienoto Nāciju sūtnim Stīvensonam bija gaŗākas sarunas ar Padomju Savienības ārlietu ministru Gromiko, diskusijās ietveŗot dažādas aukstā kaŗa problēmas.

9. martā Novosibirskā Sav. Valstu sūtnis Tomsons nodeva Chruščevam Kennedija personīgu vēstuli, pēc tam pavadot četras stundas dažādu starptautisku jautājumu iztirzāšanā. 18. martā piecas stundas ilgas sarunas notika starp ārlietu ministru Rasku un Gromiko, kamēr 27. martā Baltā namā Gromiko pieņēma pats Sav. Valstu prezidents. Par vēl tālāku zīmi personīga kontakta uzņemšanas virzienā uzskata Sav. Valstu un Padomju Savienības vienošanos no Apvienoto Nāciju pilnsapulces pavasaŗa sesijas darba kārtības svītrot debates par vispārējo atbruņošanos, par ko abas lielvalstis nolēma runāt vēl šovasar, uz savu roku.

Kamēr Anglija pārliecināta, ka prezidents Kennedijs sarunās ar Chruščevu nekad nepieņems lēmumus, kas varētu kaitēt kopējai sabiedroto lietai un konsekventi ir ar mieru nākamo lielo konferenci atstāt Sav. Valstu ziņā, Parīzē atmosfaira daudz saspīlētāka un vēl nebūt nav iespējams pateikt, kāda šai jautājumā būs prezidenta de Golla galīgā reakcija.

—Tas vien, ka Anglija šoreiz galveno lomu atstāj Kennedijam, de Gollu nekad neapmierinās. Tāpat kā de Gollu neapmierina Anglijas atbalstītā Sav. Valstu politika Laosā, Ziemeļatlantijas organizācijā, Kongo disputā un vēl citur. Visos augšminētos jautājumos Francija nostājusies tieši pret saviem sabiedrotiem, kavējot kopīgū plānu reālizēšanu. Tādēļ arī nav jābrīnās, ja Kennedija braucienu uz Parīzi uzskata par zināmu Sav. Valstu piekāpšanos, ar ko Vašingtona cer, ka pietiks, lai sabalansētu attieksmes ar Franciju un restaurētu agrāko dienu sadarbību.

(L. S.) Gatavodamies Parīzes braucienam, prezidents Kennedijs raugās optimistiski uz sarunām ar de Gollu. Katrā ziņā Anglijas premjēra Mekmillena un Rietumvācijas kanclera Ādenauera vizītes Vašingtonā prezidents var ierakstīt savu panākumu kontā. Ja Ādenauers ieradās Vašingtonā nobažījies un satraukts, tad aizbraucot viņa sejā rotājās plats smaids un apmierinātība. Ņujorkas laikraksts „Journal American" romantiski apraksta prezidenta Kennedija un kanclera Ādenauera pastaigu Baltā nama rožu dārzā, kur prezidenta 3 g. v. atvasīte Karolīna speŗ savus nedrošos solīšus, rociņas iedevusi abiem lielajiem valstsvīriem.

☆

Sakarā ar pēdējo dienu drāmatiskajiem notikumiem Kubā, kur netieši saskatāma krievu aktīvitāte, šķiet, gan, ka prezidenta Kennedija un Pad. Savienības premjēra N. Chruščeva tikšanās atvirzīsies tālākā nākotnē.

DAUGAVAS VANAGU FONDA VALDES SĒDE ANGLIJĀ

DVF valdes pirmā darba sēde notika svētdien, 16. aprīlī, DV namā Londonā. Sēdi vadīja valdes pr-dis L. Rumba un piedalījās visi valdes locekļi, izņemot Mariju Ķeņģi, kas bija aizkavēta darba pienākumu dēļ. Bez balstiesībām sēdē piedalījās arī DVF revīzijas komisijas pr-dis O. Bergmanis un DVF darbvedis L. Ādlers.

Atzīmējamas dažas nelielas pārgrozības pienākumu sadalē: pr-ža vietn. un ID vad. J. Frišvalds, sekretārs un administrātīvās daļas vad. J. Ranka, kasieris un kult. - sab. daļas vad. E. Žilinskis, aprūpes daļas vad. K. Ampermanis, saimniecības daļas vad. F. Kursietis, Vanadžu daļas vad. M. Ķeņģe, jaunatnes daļas vad. J. Miezītis un biedrzinis un saimniecības daļas vad. pal. A. Tauriņš.

Šogad 13./14. jūnijā paies 20 gadi, kopš pirmajām mūsu tautas masu deportācijām uz Sibiriju. Šai sakarā informācijas daļa izdos atsevišķu preses biļetēnu un arī lasītāju vēstuļu paraugus angļu valodā. DVF saimes locekļi aicināti rakstīt lasītāju vēstules vietējiem britu laikrakstiem par Baltijas iedzīvotāju iznīcināšanu, izkliedēšanu un rusifikācijas politiku šais zemēs. Vajadzības gadījumā būs iespēja izmantot arī iepriekš atzīmētos materiālus, kas atradīsies nodaļu rīcībā.

Valde rīkos tradicionālo Jāņu sarīkojumu Latviešu mājā Almelijā sestdien, 24. jūnijā. Sarīkojuma izkārtošana atradīsies kult. - sab. daļas vadītāja E. Žilinska rokās. Sākti jau priekšdarbi. Nodaļas un kopas laipni lūgtas DVF Jāņu sarīkojuma loterijai ziedot mantas vai naudu; pēdējais termiņš 15. jūnijs. Loterijai domātie ziedojumi adresējami DVF Vanadžu daļas vadītājai M. Ķeņģei: Nieuport House, Almeley, Herfordshire. Arī līgotājiem vajadzīgās naktsmājas savlaicīgi pieteicamas turpat. Nodaļas aicinātas izkārtot kopīgus izbraukumus uz šo sarīkojumu, kas parasti pulcējis daudzus simtus līgotāju no tuviem un tāliem šīs zemes novadiem.

Jaunatnes daļa iecerējusi jau jūlijā izkārtot DVF jaunatnes darbinieku kursu nākamo posmu Korbijā vai Bradfordā.

Nolēma nosūtīt DV Rietumvācijas valdei, palīdzībai tautiešiem Vācijā, £ 200. Sekretārs J. Ranka ziņoja, ka Bedfordas nodaļas Vanadzes Lieldienās apmeklējušas un apdāvinājušas 10 tautiešus, kas ārstējas Bedfordas grāfistē, Arlesey nervu slimnīcā.

Atvēlēja £ 50 grāmatu iegādei DVF bibliotēkas papildināšanai DV namā Londonā. Bibliotēkas pārzināšanu uzņēmās sekr. J. Ranka. Tās grāmatu krājuma papildināšana pēdējos gados nav izdarīta, jo pastāvēja nodoms to pārsūtīt DV Bostonas nodaļai ASV. Kā zināms, — šis nodoms tagad atmests.

Pārrunas skāra arī jaunu DVF kopu dibināšanu, mēģinājumus palielināt biedru skaitu mazāk rosīgajās kopās un nodaļās, un šai ziņā, cerams, jaunu rosmi parādīs biedrzinis A. Tauriņš, kam savu iespējamo atbalstu neliegs arī citi valdes locekļi. Sekr. J. Ranka maijā piedalīsies Oksfordas nodaļas valdes sēdē, lai uz vietas iepazītos ar šīs nodaļas problēmām. Priekšsēdis L. Rumba aicināts piedalīties Korbijas nodaļas 29. aprīļa sarīkojumā.

Valde par DV Mēnešraksta sludinājumu lietu kārtotāju Anglijā apstiprinājusi ID referentu Alfonu Liepiņu, 51 Herbert Rd., Sherwood Rise, Nottingham.

I. D.

GRĒKU NASTA KĻŪST SMAGĀKA

Apcietinātais poļu inženieris Biernacki tagad apvainots mēģinājumā izveidot komūnistu spiegu tīklu Kanadā.

Otavā. Labi pazīstot gandrīz burtiski nepārvaramos šķēršļus legālai izceļošanai no kādas komūnistu valsts, Kanadas karaliskā jātnieku policija bija ļoti pārsteigta dzirdot, ka uz kādas Montreālas inženieŗu firmas pieprasījumu no Polijas izceļošanas atļauju saņēmis inženieris Biernacki, 35 gadus vecs, speciālists hidraulikā. Kaut kas likās aizdomīgs. Laikā, kad komūnistu pasaulei trūkst jaunu cilvēku, jo sevišķi Biernacka kalibra cilvēku ar techniskām zināšanām, vienam tādam atļauj pārcelties dzīvot un strādāt pie kapitālistiem. Jau kopš pirmā brīža kopš poļu inženieris sāka strādāt savu 9000 dolaru gadā atalgoto darbu, viņš atradās nepārtrauktā policijas uzraudzībā — kas tagad vainagojusies panākumiem. Pēc gada pavadīšanas Kanadā polis atrodās apcietinājumā, apvainots spiegošanā kādas ārvalsts labā. Bija jāpaiet tikai nedēļai kopš Biernacki apcietināšanas, kad apvainojumu nasta pret viņu jau bija kļuvusi daudz smagāka. Un proti, šeit vairs nebija tikai jautājums par individuālu spiegošanu, bet, kā tagad atklājies, sākums mēģinājumam Kanadā izveidot plašu komūnistu spiegu tīklu.

DZIESMAS UN DZĪVES IDEĀLISTS

(-it. Reinzemē) Latviešu dziesmu skandinātājs Miķelis Mežmalietis Anglijā šogad ziedo visu savu atvaļinājumu tautiešu iepriecināšanai Vācijā. Viņa koncerti (kuŗos rīkotājiem jārūpējas tikai par telpām, pavadītāju un naktsmājām mākslniekam) sāksies augustā Reinzemē, Mönchengladbachā, Ķelnē, pāri Bingenai, turpināsies Hanovā, Kaiserslauternā un noslēgsies Libekā, Hamburgā. Koncerti notiks bez honorāru prasībām, vienīgi un tikai klausītāju laimīgas sajūtas dēļ. Nenogurstošais ideālists, kas ar dziesmu pirmo reizi ticis saderināts Liepājā, būdams trimdā, savu dienišķo maizi vēl vienmēr pagaidām smagā darbā pelna kādā alumīnija lietuvē Anglijā. (Darbā bieži dienā jāizdzeŗ 5 litri ūdens, lai nepietrūktu sviedru). Mežmalietis dziesmu skandināšanas mākslu ir sācis apgūt Liepājā pie Ruigas; tagad tālāk to turpina Anglijā pie Londonas slavenās Koventgārdenas operas primadonnas Constances Shachilocks un ievērojamās angļu pianistes Miss Richards.

Tautieši Vācijā sagaida augustā no Mežmalieša koncertiem sirsnīgu, neaizmirstamu piedzīvojumu, kuŗš jau šodien sāk iegūt plašu uzmanību.

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJU
1-ās un 2-ās
OBLIGĀCIJAS
Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi.
Nesaistoša informācija, ME 3-8305, Toronto.
V. LIEPIŅŠ,
PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.